BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
68
7 C
22

Digitized by Google

Digitized by Google

L.28

5-7. 5-

PIETRO ODESCALCHI

AVSONIVS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AL DVS

MARCO CORNELIO CARDINALI HIEROYMVS AVANCIVS VERONENSIS. S. P. D.

C *um Mathias Vgonius non minus multiplici doctri-
na, quàm epiſcopatu famauguſtano colendus, & uni
cus tuæ mentis interpres mihi nuper retulerit te ite-
rum amœniores diſciplinas retractare, & manſue-
tiores muſas reuiſere, Ecce Andreas Aſulanus im-
preſſorum ſolertiſſimus Aldi nui à doctis nunq̃ ſa-
tis deplorati ſocer, & feliciſſimæ Corneliæ genti ad
dictiſſimus, Auſonium emendatiorem emittere cona-
tur, meamq; opem implorat. Hoc ego uel laborio-
ſum negotium non detrectaui. Quin Andreæ no
ſtro gratias habeo quam gratiſſimas. quando quod
conſilium non oſtenderat, mihi huiuſmodi occaſio fe
rat. Hinc enim renouabitur argumentum obſeruan-
tiæ meæ, ac memoriæ de tuis in me beneficijs, & ob
ſequijs teſtificandæ. Tuo iā pridem iuſſu Papinij ſyl
uas, Syllium, Martialem, Senecæ Tragœdias, Tibul
lum, Propertium, Catullum, et Lucretium penè in-
finitis locis reſtituimus. Rurſus Auſonius tibi nūcupa
tim dicatus lepidior, formoſior, luculẽtior, prodibit.
Quod ætatis mihi reliquum erit, tuarum in pri-
mis uirtutum celebritati ſtudens, ſacrarum, ut ma-
lueris, lectionum lucubrationibus exigemus. Nec in-
genij mei egeſtatem deterrebit, reiicietue maieſtatis
tuæ amplitudo. cum non eminentiſſimos modo pro-
feſſores, uerum etiam bonarum omnium artium*

ſtudioſos ames, adiuues, exornes, & gentilitia hoſpi talitate amplexeris. Vnde feliciſſimam ætatem noſtram arbitror, qua uiri literarum, literatorumq́; cultores, & aſſertores id dignitatis faſtigium attigerint, quo clariſſimus ingenijs queant, ut uelint, adeſſe. Iam te auſpice, Adrianoq́; Cardinale poeta huius æui cultiſſimo, & Cardinalibus Volaterrano, Freneſio, ac Grimano uiris doctiſſimus, præcellentiumq́; ingeniorum Mecœnatibus munificentiſſimus, & doctrinis honor, & uirtuti locus reddetur. Huiuſmodi enim ſciẽtiarum præſidibus ſurgent Pierides, uiuet Maro, Vale. inclytum chriſtiani cardinis decus & præſidium, & muſas æternitatis teſtes, ut facis, foueto.

EX LIBRO QVINTO PETRI CRINITI DE POETIS LATINIS AVSONII GALLI VITA.

d Ecius Auſonius genere Gallus patria Burdegalenſis fuit, quæ res apte indicatur, cum locis pluribus, tum pæcipue his uerſibus.

Burdegala eſt natale ſolũ, clementia cœli
Mitis, ubi & riguæ larga indulgentia terræ.

uixit, ut cõſtat, imperantibus Valentino & Valẽtiniano Auguſtis, qbus magnope acceptus traditur ob ingenium, atq; excellẽtem doctrinã, ſed lõge nobilior factus eſt ſub Gratiano Cæſ. quẽ in latinis literis, atq; honeſtis diſciplinis magna diligentia erudiuit, ut paulopoſt dicemus. parẽtem habuit nomine Auſoniũ profeſſione medicum, multisq; ac uarijs honoribus illuſtratũ, qđ ipſe poeta Auſonius teſtatur eo carmine, quo pietatem ſuã profeſſus eſt in deplorãdo obitu patris. qđã impitiſſime faciunt, q ad hũc poetam ea referunt, quæ ad patrẽ Auſonij ptinẽt. Cæſ. Valẽtinianus tm̃ conceſſit moribus, atq; doctrinæ Auſonij, ut eũ præcipue delegerit ĩter cæteros oẽs, q Gratianũ filiũ inſtrueret, eiusq; ingeniũ latinis literis erudiret, quo circa maximam nobilitatem adeptus eſt, adeo ut paulo mox patrocinio Cæſ. Gratiani prouectus fuerit ad conſularẽ dignitatem q̃honeſtiſſimis ſuffragijs, ut abunde pcipitur ex illa nobili gratiarũ actione, qua impatori optimo, & diſcipulo humaniſſimo gratulatur. pmulta cõpoſuit & proſa oratiõe & carmine. Librum epigrãmatum magna ex parte a' græcis poetis acceptũ, in latinos numeros cõuertit, mira elegantia, pariq; ingenio. Fuit. n. græce ac latine pitiſſimus. Item de ijs urbi

bus ſcripſit, quæ nobiliores atq; clariores haberentur ua rio, & multiplici genere carminũ. ex quo poemate quædam ueluti fragmēta adhuc leguntur. puellā noīe Biſſulā mul tis carminibus celebrauit, admiratus egregiam illius for mā, ſingularēq; uenuſtatem. De fluuio Moſa (q Lingonū fines prægrediēs in Rhenū influit) in quo maximā lau dē (ut eſt author Symmachus) iure optimo ſibi uendica uit. ſiquidē incredibili elegantia utitur in eo deſcribēdo. Faſtorum præterea libros abſoluit, opus magni laboris, ac multarum uigiliarum. a principio. n. urbis conditæ auſpicatus eſt continuato ordine uſq; ad ſuum conſula tum, ut his uerſibus teſtatur.

Vrbis ab æternæ deductam rege Quirino
 Annorum ſeriem cum Procule accipies,
Mille annos centumq;, & bis fluxiſſe nouenos
 Conſulis Auſonij nomen ad uſq; leges.
Fors erit ut luſtrum, cum ſe cumulauerit iſtis
 Confectam Proculus ſignet olympiadem.

Inter amicos præcipue habuit Tetradiū Gallū, Paulinū Poetam, & Heſperiū. quorū ſtudiū atq; beneuolentiam pluribus, ac uarijs epiſtolis teſtatur. Symmachus aūt uir cōſularis et apprime doctus tm̄ poetæ Auſonio detulit, ut aſſertū ab eo ſit neminē eſſe oium mortaliū, quē in offi cio amicitiæ illi cōpararet. extant adhuc epiſtolæ ipſius Symmachi uelut optimi teſtes tam mutuæ, tamq; ſingula ris inter ſe neceſſitudinis. neq; dubiū eſt eūdē Auſonium inter chriſtianos relatū, qđ illius opa multis locis demon ſtrāt. De obitu ipſius nihil certi habetur ex ueterū lectio ne. Etſi qdam tradūt nonagenariū periſſe. in quo magno errore decipiuntur, cum id ad parētem Auſonij ptineat.

AVSONIVS THEODOSIO AVGVSTO.

Agricolam ſi flaua Ceres dare ſemina terræ,
Gradiuus iubeat ſi capere arma ducem,
Soluere de portu claſſem Neptunus inermem,
Fidere tam fas eſt quàm dubitare nefas,
Inſanum quamuis hyemet mare, crudáq; tellus
Seminibus, bello nec ſit aperta manus.
Nil dubites authore bono, mortalia quærunt
Conſilium. certus iuſſa capeſce dei.
Scribere me Auguſtus iubet, & mea carmina poſcit
Penè rogans, blando uis latet imperio.
Non habeo id genij, Cæſar ſed iuſſit, habebo,
Cur me poſſe negem, poſſe quod ille putat?
Inualidas uires ipſe excitat, & iuuat idem
Qui iubet obſequium ſufficat eſſe meum,
Non tutum renuiſſe Deo, laudatæ pudoris
Sæpe mora eſt, quoties contra parem dubitas.
Quin etiam non iuſſa parant erumpere dudum
Carmina, quis nolit Cæſaris eſſe liber?
Ne ferat indignum uatem, centumq; lituras
Mutandas ſemper deteriore nota.
Tu modo te iuſſiſſe Pater Romane memento,
Inq; tuis culpis da tibi tu ueniam.

Quod uitæ ſectabor iter? ſi plena tumultu,
Sunt fora. ſi curis domus anxia ſi peregrinos
Cura domus ſequitur. mercantem ſi noua ſemper
Damna manent, ceſſare uetat ſi turpis egeſtas.
Si uexat labor agricolam, mare naufragus horror
Infamat, pœnæq; graues in cœlibe uita.
Et grauior cautis cuſtodia uana maritis.
Sanguineum ſi Martis opus. Si turpia lucra
Fœnoris, & uelox inopes uſura trucidat.
Omne æuum curæ. cunctis ſua diſplicet ætas.
Senſus abeſt paruis lactentibus, & puerorum
Dura rudimenta, & iuuenum temeraria pubes.
Afflictat fortuna uiros per bella per æquor,
Iras, inſidiasq;, catenatosq; labores
Mutandos ſemper grauioribus. ipſa ſenectus
Expectata diu, uotisq; optata malignis
Obijcit innumeris corpus lacerabile morbis.
Spernimus in commune omnes præſentia. quoſdam
Conſtat nolle Deos fieri. Iuturna reclamat
Quo uitam dedit æternam? cur mortis adempta eſt
Conditio? ſic caucaſea ſub rupe Prometheus
Teſtatur Saturnigenam, nec nomine ceſſat
Incuſare Iouem, data ſit quod uita perennis.
Reſpice & ad cultus animi. ſic nempe pudicum
Perdidit Hippolytum non felix cura pudoris.
At contra illecebris maculoſam ducere uitam
Quem iuuat Aſpice & ad pœnas & crimina regum
Tereos inceſti, uel mollis Sardanapali.

Perfidiam uitare monent tria punica bella,
Sed prohibet ſeruare fidem deleta Saguntos.
Viue, & amicitias ſemper cole, crimen ob iſtud
Pythagoreorum perijt ſchola docta ſophorum.
Hoc metuens igitur nullas cole, crimen ob iſtud
Timon Palladijs olim lapidatus Athenis.
Diſſidet ambiguus ſemper mens obuia uotis.
Nec uoluiſſe homini ſatis eſt, optata recuſant,
Eſſe in honore placet, mox pœnitet, & dominari
Vt poſſint, ſeruire uolunt. Idem auctus honore
Inuidiæ obijcitur. pernox eſt cura diſertis.
Sed rudis ornatu uitæ caret. eſto patronus,
Et defende reos. ſed gratia rara clientis.
Eſto cliens, grauis imperij perſona patroni.
Exercent hunc uota patrum, mox aſpera curis
Sollicitudo ſubit. contemnitur orba ſenectus.
Et captatoris præda eſt hæredis egenus.
Vitam parcus agis, auidi lacebra habere fama,
Et largitorem grauius cenſura notabit.
Cuncta tibi aduerſis contraria caſibus, Ergo
Optima Graiorum ſententia, Quippe homini aiunt
Non naſci eſſe bonum, natum aut cito morte potiri.

De matre Auguſti.

Ante omnes alias felix tamen hoc ego dicor.
Siue hominem peperi fœmina, ſiue uirum.

AVSONII PAEONII EPIGRAMMATON LIBER.

Hœbe potēs numeris, præſes Tritõia bellis,
p Tu quoq; ab aerio præceps uictoria lapſu,
Come ſerenatam duplici diademate frõtem
.Serta ferēs, q̄ dona togæ, q̄ præmia pugnæ.
Bellandi fandiq; potens Auguſtus honorem I
Bis meret, ut geminet titulos, qui prælia muſis
Temperat, & geticum moderatur Apolline martem.
Arma inter, Cimbrosq; truces, furtoq; nocentes
Sauromatas. quantum ceſſat de tempore belli,
Indulget latijs tantum inter caſtra camœnis.
Vix poſuit uolucres ſtridentia tela ſagittas,
Muſarum ad calamos fertur manus, otia neſcit,
Et commutata meditatur arundine carmen.
Sed carmen non molle modis. bella horrida Martis
Odryſij, Threſſæq; uiraginis arma retractat.
Exulta Aeacide, celebraris uate ſuperbo
Rurſum, romanusq; tibi contingit Homerus.

Noſtra ſimul certant uarijs epigrammata nugis,
Stoicus has partes, has Epicurus agit.
Salua mihi ueterum maneat modo regula morum,
Ludat permiſſis ſobria muſa iocis.

Blanditur Valentiniano.

Cedere quæ lato neſcit fera ſaucia ferro,
Armatiq; urget tela cruenta uiri,
Quàm grandes paruo patitur ſub uulnere mortes,

Et ſolam leti uim probat eſſe manum.
Mirantur caſusq; nouos, ſubitasq; ruinas,
Quas ferat à celeri uulnere dextra ualens.
Nec contenta ictos letaliter ire per artus,
Coniungit mortes una ſagitta duas.
Plurima communi pereunt ſic fulminis ictu.
Hæc quoq; de cœlo uulnera miſſa putes.

Danubius Nilum alloquitur.

Illyricis regnator aquis, tibi Nile ſecundus,
Danubius lætum profero fonte caput.
Saluere Auguſtos iubeo, natumq;, patremq;,
Armiferis alui quos ego Pannonijs.
Nuntius Euxino iam nunc uolo currere ponto,
Vt ſciat hoc ſuperum cura ſecunda Valens
Cæde, fuga, flammis ſtratos periiſſe Sueuos,
Nec Rhenum Gallis limitis eſſe loco.
Quod ſi lege maris refluus mihi curreret amnis,
Huc poſſem uictos inde referre Gothos.

Imitatio Maroniana.

Nunc te marmoreum pro ſumptu fecimus, at cum
Auguſtus frater remeauerit, aureus eſto.

Picturæ Subditi, ubi Leo una à Gratiano ſagitta occiſus eſt.

Quod leo tam tenui patitur ſub arundine letum,
Non uires ferri, ſed ferientis agunt.

In tumulum hominis felicis.

Sparge mero cineres, & odoro perlue nardo
Hoſpes, & adde roſis balſama puniceis
Perpetuum mihi uer agit illachrymabilis urna,
Et commutaui ſæcula, non obij.

Nulla mihi ueteris perierunt gaudia uitæ.
Felix, ſeu memini, ſiue nihil memini.

Exhortatio ad modeſtiam.

Fama eſt fictilibus cœnaſſe Agathoclea regem,
Atq; abacum Samio ſæpe oneraſſe luto.
Fercula gemmatis cum poneret aurea uaſis,
Et miſceret opes, pauperiemq́; ſimul
Quærenti cauſam, reſpondit. Rex ego qui ſum
Siciniæ, figulo ſum genitore ſatus.
Fortunam reuerenter habe, quicunq; repente
Diues ab exili progrediere loco.

In Statuam rhetoris ſemiuiri & elinguis.

Rhetoris hæc Rufi ſtatua eſt, nil uerius ipſa,
Ipſa adeo linguam non habet & cerebrum.
Et riget, & ſurda eſt, & non uidet, omnia Rufi,
Vnum diſſimile eſt, mollior ille fuit.

Danubius.

Danubius penitus caput occultatus in oris,
Totus ſub ueſtra iam ditione fluo.
Qua gelidum fontem medijs effundo Sueuis.
Imperijs grauidas qua ſeco Pannonias.
Et qua diues aquis Scythico ſoluo hoſtia ponto,
Omnia ſub ueſtrum flumina mitto iugum.
Auguſto dabitur ſed proxima palma Valenti,
Inueniet fontes hic quoq; Nile tuos.

De uxore, quæ uirum uoluit ueneno necare.

Toxica Zelotypo dedit uxor mœcha marito,
Nec ſatis ad mortem credidit eſſe datum,
Miſcuit argenti letalia pondera uiui.
Cogeret ut celerem uis geminata necem,

Diuidat hæc ſiquis, faciunt diſcreta uenenum,
Antidotum ſumet, qui ſociata bibet.
Ergo inter ſeſe dum noxia pocula certant,
Ceſſit letalis noxa ſalutiferæ.
Protinus & uacuos alui patiere receſſus,
Lubrica deiectis qua uia nota cibis.
Quàm pia cura deûm, prodeſt crudelior uxor,
Et cum fata uolunt, bina uenena iuuant.

In Pictorem Deæ Echo.

Vane quid affectas faciem mihi ponere pictor,
Ignotamq; oculis ſollicitare deam?
Aëris & linguæ ſum filia, mater inanis,
Indicij uocem quæ ſine mente gero.
Extremos pereunte modos à fine reducens,
Ludificata ſequor uerba aliena meis.
Auribus in ueſtris habito penetrabilis Echo,
At ſi uis ſimilem pingere, pinge ſonum.

In Simulachrum Occaſionis & Pœnitentiæ.

Cuius opus? Phidiæ. qui? ſignum Pallados, eius,
Quiq; Iouem fecit, tertia palma ego ſum
Sum dea, quæ rara, & paucis Occaſio nota.
Quid rotulæ inſiſtis? ſtare loco nequeo.
Quid talaria habes? uolucris ſum. Mercurius quæ
Fortunare ſolet, trado ego, cum uolui.
Crine tegis faciem? cognoſci nolo. ſed heus tu
Occipiti caluo es? ne tenear fugiens.
Quæ tibi iuncta comes? dicat tibi, dic rogo, quæ ſis?
Sum dea, cui nomen nec Cicero ipſe dedit.
Sum dea, quæ facti non factiq; exigo pœnas.
Nempe ut pœniteat, ſic Metanœa uocor.

Tu modo dic, quid agat tecum? ſiquando uolaui,
Hæc manet, hanc retinent, quos ego præterij.
Tu quoq;, dum rogitas, dum percunctando moraris,
Elapſam dices me tibi de manibus.

Epitaphium Anitiæ puellæ mortuæ.

Omnia quæ longo uitæ cupiuntur in æuo,
Ante quater plenum conſumpſit Anitia luſtrum.
Infans lactauit, pubes & uirgo adoleuit.
Nupſit, concepit, peperit, iam mater obiuit.
Quis mortem accuſet? compleuit munia uitæ,
Iam meritis anus eſt, & adhuc ætate puella.

Ad Gallam iam ſeneſcentem.

Dicebam tibi Galla, ſeneſcimus, effugit ætas,
Vtere uere tuo. caſta puella anus eſt.
Spreuiſti, obrepſit non intellecta ſenectus,
Nec reuocare potes, qui periere dies.
Nunc piget, & quereris, quod non aut iſta uoluntas
Tunc fuit, aut non eſt nunc ea forma tibi.
Da tamen amplexus, oblitaq; gaudia iunge,
Da, fruar, & ſi non quod uolo, quod uolui.

De Lepore capto à Cane marino.

Trinacrij quondam currentem in littoris ora
Ante canes, leporem Cœruleus rapuit.
At lepus. In me omnis terræ, pelagiq; rapina eſt.
Forſitan & cœli, ſi Canis aſtra tenet.

De Pergamo ſcriptore fugitiuo, qui captus fuerat.

Tam ſegnis ſcriptor quàm lentus Pergame curſor
Fugiſti, & primo captus es in ſtadio.
Ergo notas ſcripto toleraſti Pergame uultu,
Et, quas neglexit dextera, frons patitur.

Pergame non recte punitus, fronte ſubiſti
Supplicium, lentæ quod meruere manus.
At tu, qui dominus peccantia membra coerce,
Iniuſtum falſos excruciare reos.
Aut inſcribe iſtam, quæ non uult ſcribere, dextram,
Aut profugos ferri pondere necte pedes.

De Myrone, qui Laidis noctem rogauerat.

Canus rogabat Laidis noctem Myron,
Tulit repulſam protinus,
Cauſamq; ſenſit, & caput fuligine
Fucauit atra candidum,
Idemq; uultu, crine non idem Myron
Orabat oratum prius.
Sed illa formam cum capillo comparans,
Similem non ipſum rata,
Fortaſſe & ipſum, ſed uolens ludo frui,
Sic eſt adorta callidum.
Inepte quid me, quod recuſaui, rogas?
Patri negaui iam tuo.

De opinione, quam de illo habebat eius uxor.

Laidas & Glyceras laſciuæ nomina famæ,
Coniux in noſtro carmine cum legeret,
Ludere me dixit, falſóq; in amore iocari,
Tanta illi noſtra eſt de probitate fides.

Ad uxorem ſuam, ꝙ debeat uiuere & oblectari.

Vxor uiuamus, quod uiximus, & teneamus
Nomina, quæ primo ſumpſimus in thalamo.
Nec ferat ulla dies, ut commutemur in æuo.
Quin tibi ſim iuuenis, tuq; puella mihi.
Neſtore ſim quáuis prouectior, æmuláq; annis

Vincas

Vincas cumanam tu quoq; Deiphoben,
Nos ignoremus, quid ſit matura ſenectus.
Scire æui meritum, non numerare decet.

In Meroen anum ebrioſam.

Qui primus Meroe nomen tibi condidit, ille
Theſidæ nomen condidit Hippolyto.
Nam diuinare eſt nomen componere, quod ſit
Fortunæ & morum uel necis indicium.
Proteſilae tibi nomen ſic fata dederunt,
Victima quod Troiæ prima futurus eras.
Idmona quod uatem, medicum quod Lapida dicunt,
Diſcendas artes nomina præueniunt.
Et tu ſic Meroe, non quod ſis atra colore,
Vt quæ niliaca naſcitur in Meroe,
Infuſum ſed quod uinum non diluis undis.
Potare immiſtum ſueta merumq; merum.

Ex græco traductum de ſtatua Nemeſis.

Me lapidem quondam Perſæ aduexere, trophæum
Vt fierem bello, nunc ego ſum Nemeſis.
At ſic ut Græcis uictoribus aſto trophæum,
Punio ſic Perſas uaniloquos Nemeſis.

Ex græco traductum.

Qui laqueum collo nectebat, repperit aurum,
Theſauriq; loco depoſuit laqueum.
At qui condiderat, poſtquam non repperit aurum,
Aptauit collo, quem reperit, laqueum.

De Thraſybulo Lacædæmonio qui for-
tiſſime dimicans occubuit.

Excipis aduerſo quod pectore uulnera ſeptem,
Arma ſuperueheris quod Traſybule tua,

Non dolor hic patris, Pitanæ ſed gloria maior.
Rarum tam pulchro funere poſſe frui.
Quem poſtquam mœſto ſocij poſuere feretro,
Talia magnanimus edidit orſa pater.
Flete alios, natus lachrymis non indiget ullis,
Et meus, & talis, & Lacedæmonius.

Ex Græco de Matre Lacæna.

Mater Lacæna clypeo obarmans filium
Cum hoc, inquit, aut in hoc redi.

In diuitem degenerem mœcho genitum.

Quidam ſuperbus opibus, & faſtu tumens,
Tantumq; uerbis nobilis,
Spernit uigentis clara ſæcli nomina,
Antiqua captans ſtemmata,
Martem Remumq; & conditorem Romulum
Primos parentes nuncupans.
Hos ille ſerum ueſte contexi iubet,
Hos cælat argento graui,
Ceris inurens ianuarum limina,
Et atriorum pegmata,
Credo, quod illi nec pater certus fuit,
Et mater eſt uere lupa.

Verſus In ueſte contexti De Sabina textrice,

Laudet achemenias orientis gloria telas,
Molle aurum pallis Græcia texe tuis.
Non minus Auſoniam celebret dum fama Sabinam.
Parcentem magnis ſumptibus, arte parem.

Diogenis Cynici imagini ſubditi.

Inuentor primus Cynices ego, quæ ratio iſtæc?
Alcides multo dicitur eſſe prior.

Alcida quondam fueram doctore ſecundus.
Nunc ego ſum Cynicæs primus & ille deus.

De Eodem.

Diſcipulus melior nulli melior'ue magiſter
εἰς ἀρετὴν συνέβη καὶ κυνικὴν σοφίην.
Dicere me nouit uerum, qui nouit utrunq;,
καὶ θεὸν ἀλκείδην καὶ κύνα Διογένη.

Libero Patri.

αἰγύπτου μὲν ὄσιρις ἐγὼ μυσῶν δὲ φανάκης
βάκχος ἐνὶ ζῶσι καὶ ἐνὶ φθιμένοις αἰδωνεὺς
πυρογενὴς δίκερως τιτανολέτις διόνυσος.

In Corydonem Marmoreum.

αἶξ χίμαρος πήρη ποιμὴν ῥαβδοῦχος ἐλαίη
εἷς λίθος ἐκ πάντων αὐτὸς ἐγὼ κορύδων.

In Simulachrum Sapphus.

Lesbia pierijs Sappho ſoror addita muſis,
εἰμ' ἔνθ' ἡ λυρικῶν ἀονιδῶν δεκάτη.

Deæ Veneri.

Orta ſalo, ſuſcepta ſolo, patre edita cœlo,
Aeneadum genitrix, hic habito alma Venus.

Ad Libellum ſuum.

Si tineas cariemq; pati te charta neceſſe eſt,
Incipe uerſiculis ante perire meis.
Malo inquis tineas, ſapis erumnoſe libelle,
Perfungi mauis qui leuiore malo.
Aſt ego damnoſæ nolo otia perdere muſæ,
Iacturam ſomni quæ parit, atq; olei.
Vtilius dormire fuit, q̃ perdere ſomnum.
Atq; oleum, uerum, cauſa ſed iſta mihi eſt.

Iraſcor Proculo, cuius facundia tanta eſt.
Quantus honor. ſcripſit plurima, quæ cohibet.
Hinc ſtudeo ulciſci, & prompta eſt hæc ultio uati,
Qui ſua non edit carmina, noſtra legat.
Huius in arbitrio eſt ſeu te iuueneſcere cedro,
Seu iubeat duris uermibus eſſe cibum.
Huic ego, quod nobis ſupereſt, ignobilis oci
Deputo, ſiue legat, quæ dabo, ſiue tegat.

De nomine cuiuſdā Lucij ſculpto in marmore.

Lucius una quidem, geminis ſed diſſita punctis
Littera, prænomen ſic nota ſola facit.
Poſt. M. inciſum eſt, puto ſic, non tota uidetur,
Diſſiluit ſaxi fragmine læſus apex.
Nec quiſq̄ Marcus, ſeu Martius, an ne Metellus
Hic iaceat, certis nouerit indicijs.
Truncatis conuulſa iacent elementa figuris,
Omnia confuſis interiere notis.
Miremur periſſe homines, monimenta fatiſcunt,
Mors etiam ſaxis nominibusq; uenit.

De Sabina textrice & carmina faciente.

Siue probas tyrio textam ſub tegmine ueſtem,
Seu placet inſcripti commoditas tituli.
Ipſius hoc dominæ concinnat utrunq; uenuſtas,
Has geminas artes una Sabina colit.

De Eadem Sabina.

Licia qui texunt & carmina, carmina muſis,
Licia contribuunt caſta Minerua tibi.
Aſt ego rem ſociam non diſſociabo Sabina,
Verſibus inſcripſi quæ mea texta meis.

De Puella, quam amabat.

Hanc uolo, quæ non uolt, illam quæ uolt, ego nolo,
Vincere uolt animos, non ſatiare Venus.
Oblatas ſperno illecebras, detrecto negatas.
Nec ſatiare animum, nec cruciare uolo.
Nec diſcincta Diana placet, nec nuda Cithere,
Illa uoluptatis nil habet, hæc nimium.
Callida ſed mediæ Veneris mihi uendicet artem
Fœmina, quæ iungat, quod uolo, nolo uocet.

De Duobus Fratribus.

χρυσὸς ἀνίνδυτος αὐτ᾽ ἀδέλφειοι, οἴκτρα δὲ τέκνα
Moribus ambo malis, nomina falſa gerunt.
οὐδ᾽ οὗτος χρυσὸς, οὐ δ᾽ ὅτος ἀνίνδυτός ἐστιν.
Vna poteſt ambos littera corrigere,
ἄμειν χρυσὸς ἔλη καὶ ἀνίνδυτος ἄλφ᾽ ἀπολέσαιν,
ἔνδυτος *hic fiet, frater* ἄχρυσος *erit.*

De Tribus inceſtis.

Tres uno in lecto. ſtuprum duo perpetiuntur,
Et duo committunt, quattuor eſſe reor.
Falleris, extremis da ſingula crimina, & illum
Bis numera medium, qui facit, & patitur.

Ad Philomuſum, qui arbitrabatur ſe doctum librorum copia.

Emptis quod libris tibi bibliotheca referta eſt,
Doctum & grammaticum te Philomuſe putas.
Hoc genere & chordas, & plectra, & barbita conde.
Omnia mercatus, cras citharœdus eris.

In tabula ubi erat picta imago Ruſi rhetoris.

Elinguem quis te dicentis imagine pinxit
Dic mihi Ruſe, taces. nil tibi tam ſimile eſt.

Ad eandem tabulam.

Hæc Rufi tabula eſt, nil uerius. ipſe ubi Rufus?
In cathedra. quid agit? hoc quod & in tabula.

De eodem Rufo. Trimeter Iambicus.

Reminiſco Rufus dixit in uerſu ſuo.
Cor ergo uerſus, immo Rufus non habet.

De uerbis eiuſdem Rufi.

Rufus uocatus rhetor olim ad nuptias,
Celebri fit ut conuiuio,
Grammaticæ ut artis ſe peritum oſtenderet,
Hæc uota dixit nuptijs,
Et maſculini, & fœminini gignite,
Generiſq; neutri filios.

De imagine Rufi rhetoris.

Ore pulchro & ore muto ſcire uis, qui ſim? uolo,
Imago Rufi rhetoris Pictalici.
Diceret, ſed ille uellem rhetor hoc mi, non poteſt,
Cur? ipſe rhetor eſt imago imaginis.

De Eadem Rufi ſtatua.

Rhetoris hæc Rufi ſtatua eſt, ſi ſaxea Rufi,
Cur id ais? ſemper ſaxeus ipſe fuit.

De Glaucia immatura morte præuento.

Læta bis octono tibi iam ſub conſule pubes
Cingebat teneras Glaucia adulte genas,
Et iam deſieras puer an'ne puella uideri,
Cum properata dies abſtulit omne decus.
Sed neq; functorum ſocius miſcebere uolgo,
Nec metues ſtygios flebilis umbra lacus.
Verum aut Perſephone cinareius ibis Adonis,
Aut Iouis elyſij tu catamitus eris.

In Diogenis Cynici ſepulchro pro titulo

Canis ſignum eſt.

Dic Canis, hic cuius tumulus? Canis. at Canis hic quis?
Diogenes obijt, non obijt, ſed abit,
Diogenes, cui pera penus, cui dolia ſedes,
Ad manes abijt, Cerberus ire uetat.
Quonam igitur? clari flagrat qua ſtella Leonis
Additus eſt iuſtæ nunc canis Erigonæ.

De Effigie Regis Crœſi.

Effigiem rex Crœſe tuam ditiſſime regum
Vidit apud manes Diogenes Cynicus:
Conſtitit utq; procul ſolito maiore cachinno
Concuſſus, dixit quid tibi diuitiæ
Nunc proſunt regum rex o' ditiſſime? cum ſis,
Sicut ego, ſolus, me quoq; pauperior.
Nam quæcunq; habui, mecum fero; cum nihil ipſe
Ex tantis tecum Crœſe feras opibus.

In Signum marmoreum Niobes.

Viuebam, ſum facta ſilex, quæ deinde polita
Praxitelis manibus, uiuo iterum Niobe.
Reddidit artificis manus omnia, ſed ſine ſenſu.
Hunc ego, cum læſi numina, non habui.

De Eodem Trimetrum Iambicum.

Habet ſepulchrum non id intus mortuum
Habet, nec ipſe mortuus buſtum ſuper,
Sibi ſed eſt ipſe hic ſepulchrum & mortuus.

De Pallade uolente certare armis cum Venere,

Armatam uidit Venerem Lacedæmone Pallas.
Nunc certemus ait, iudice uel Paride,
Cui Venus, armatam tu me temeraria temnis?

Quæ quo te uici tempore, nuda fui.

De Laide dicante Veneri ſpeculum ſuum.

Lais anus Veneri ſpeculum dico. dignum habeat ſe

Aeterna æternum forma miniſterium.

At mihi nullus in hoc uſus, quia cernere talem,

Qualis ſum, nolo, qualis eram, nequeo.

De Caſtore Polluce & Helena.

Iſtos, tergemino naſci quos cernis ab ouo,

Patribus ambiguis, & matribus aſſere natos.

Hos genuit Nemeſis, ſed Leda puerpera fouit.

Tyndareus pater his & Iuppiter, hic putat, hic ſcit.

De Imagine Veneris ſculpta à Praxitele.

Vera Venus fictam cum uidit Cyprida, dixit.

Vidiſti nudam me puto Praxitele.

Non uidi, nec fas, ſed ferro opus omne polimus,

Ferrum Gradiui Martis in arbitrio.

Qualem igitur domino ſcierant placuiſſe Cytheren,

Talem fecerunt ferrea cæla deam.

In Bucculam æream Myronis.

Bucula ſum cœlo genitoris facta Myronis

Aerea, nec factam me puto, ſed genitam.

Sic me taurus init, ſic proxima bucula mugit,

Sic uitulus ſitiens ubera noſtra petit.

Miraris quod fallo gregem, gregis ipſe magiſter

Inter paſcentes me numerare ſolet.

De Eadem bucula Myronis ærea.

Vbera quid pulſas frigentia matris ahenæ

O uitula, & ſuccum lactis ab ære petis?

Hunc quoq; præſtarem, ſi me pro parte paraſſet

Exteriore Myron, interiore Deus.

Ad Dædalum de eadem Bucula.

Dædale cur uana conſumis in arte laborem?
Me potius clauſæ ſubijce Paſiphae.
Illecebras ueræ ſi uis dare Dædale uaccæ,
Viua tibi ſpecies uacca Myronis erit.

De Eadem.

Erraſti attendens hæc ilia noſtra iuuence.
Non manus artificis lac dedit uberibus.

De Eadem.

Paſce greges procul hinc ne quæſo bubulce Myronis
Aes ueluti ſpirans cum bobus exagites.

De Eadem.

Me uitulus cernens immugiet, irruet in me
Taurus amans, paſtor cum grege mittet amans.

De Eadem Myronis Bucula.

Aerea mugitum poterat dare uacca Myronis.
Sed timet artificis deterere ingenium.
Fingere nam ſimilem uiuæ, quàm uiuere, plus eſt,
Nec ſunt facta dei mira, ſed artificis.

De Eadem bucula.

Aerea bos ſteteram, mactata eſt uacca Mineruæ,
Sed dea proſlatam tranſtulit huc animam.
Et modo ſum duplex, pars ærea, pars animata,
Hæc manus artificis dicitur, illa deæ.

Ad Taurum de eadem Bucula.

Quid me Taure paras ſpecie deceptus inire?
Non ſum ego Minoæ machina Paſiphae.

De Eadem Myronis Bucula.

Nec dum caduco Sole iam ſub ueſpere,
Ageret iuuencas cum domum paſtor ſuas.

Suam relinquens, me monebat ut ſuam.

De Eadem Bucula.

Vnam iuuencam paſtor ipſe amiſerat,
Numerumq; iuſſus reddere,
Me defuiſſe conquerebatur, ſequi
Quæ noluiſſem cæteras.

Valle bane res nota, & uix credenda poetis,
Sed quæ de uera promitur hiſtoria.
Fœmineam in ſpeciem conuertit maſculus ales,
Pauáq; de pauo conſtitit ante oculos.
Cuncti admirantur monſtrum, ſed mollior agna
Aſtitit in tenerum de grege uerſa marem.
Quid ſtolidi adſpeciem notæ nouitatis habetis,
An uos Naſonis carmina non legitis?
Cænea conuertit proles ſaturnia Conſus,
Ambiguóq; fuit corpore Tireſias.
Vidit ſemiuirum fons Salmacis Hermaphroditum.
Vidit nubentem Plinius Androgynum.
Nec ſatis antiquum quod Campana in Beneuento
Vnus ephebORUM uirgo repente fuit.
Nolo tamen ueteris documenta arceſſere famæ,
Ecce ego ſum factus fœmina de puero.

Ad Pythagoram de Marco, qui
dicebatur Pullaria.

Pythagora Euphorbi, reparas qui ſemina rerum
Corporibusq; nouis das reduces animas.
Dic quid erit Marcus iam fata nouiſſima functus,
Si redeat uitam rurſus in aëream?
Quis Marcus? felles nuper Pullaria dictus,

Corrupit totum qui puerile decus.
Peruerſa ueneris poſtico uulnere foſſor
Lucili natis ſuppilo pulipremo.
Non taurus, non mulus erit, non hippocamelus,
Non caper, aut aries, ſed ſcarabeus erit.

De Caſtore fellatore, qui ſuam lingebat uxorem.

Lambere olim uellet mediorum membra uirorum
Caſtor, nec poſſet uulgu habere dom.
Repperit ut nullum fellator perderet inguen,
Vxoris cœpit lingere membra ſuæ.

Subſcriptum Picturæ mulieris impudicæ.

Præter legitimum genitalia fœdera cœtus,
Repperit obſcœnas ueneres uitioſa libido,
Herculis hæredi quam lemnia ſuaſit egeſtas,
Quam toga facundi ſcenis agitauit Afranni,
Et quam Nollanis capitalis luxus inuſſit.
Criſpa tamen cunctis exercet corpore in uno,
Deglubit, fellat, molitur per utranq; cauernam,
Nequid inexpertum fruſtra moritura relinquat.

De Achilla; qui diſſecuit caluariam.

Abiecta in triuijs inhumati glabra iacebat
Teſta hominis, nudum iam cute caluicium.
Fleuerunt alij fletu non motus Achillas,
Inſuper & ſilicis uerbere diſſecuit.
Eminus ergo icto rediijt lapis ultor ab oſſe,
Authoriſq; ſui frontem, oculoſq; petit.
Sic utinam certos manus impia dirigat ictus,
In proprium ut redeant tela retorta caput.

De Alcone Medico, qui Aruſpicem
uaniloquum fecit.

Languenti Marco dixit Diodorus aruſpex
Ad uitam, non plus, ſex ſupereſſe dies.
Sed medicus diuis, fatisq; potentior Alcon
Falſum conuicit ilico aruſpicium.
Tractauitq; manum uicturi, ni tetigiſſet,
Ilico nam Marco ſex periere dies.

De Signo Iouis tacto ab Alcone medico.

Alcon heſterno ſignum Iouis attigit, ille
Quamuis marmoreus, uim patitur medici.
Ecce hodie iuſſus transferri ex æde uetuſta
Effertur, quamuis ſit deus, atq; lapis.

De Eunomo, qui dixerat ægrum quendam moriturum.

Languentem è populo moriturum dixerat ægrum
Eunomus, euaſit fati ope non medici.
Paulo poſt ipſum uidet, aut uidiſſe putauit
Pallentem & multa mortis in effigie.
Quis tu? Caius ait, uiuis'ne? hoc abnuit. at quid
Nunc agis hic? iuſſu Ditis ait uenio:
Vt quia notitiam rerumq;, hominumq; tenerem,
Acciperem medicos, Eunomus obriguit.
Tum Caius, metuas nihil Eunome, dixi ego & omnes,
Nullum, qui ſaperet, dicere te medicum.

In Eunum Liguritorem.

Eune quid affectas uendentem Phyllida odores?
Diceris hanc mediam lambere, non molere,
Perſpice ne merces fallant te nomina, uel, ne
Aere ſeplaſiæ decipiare, caue.
Dum coſton, coſtonq; putas communis odoris,
Et nardum ac ſardas eſſe ſapore pari.

Diuerſa infelix & lambit, & olfacit Eunus,
Diſſimilem olfatum naris & oris habet.

In eundem Eunum.

Salgama non hoc ſunt, quod balſama, cædite odores,
Nec male olere mihi, nec bene olere placet.

In Eűdẽ Eunum q cunnű λείχει, hoc eſt lingit,

Lais, eros & itys, chiron, & eros, itys alter,
Nomina ſi ſcribis, prima elementa adime,
Vt facias uerbum, quod tu facis Eune magiſter,
Dicere me latium non decet opprobrium.

Ad Eundem, qui uxori ſuæ inguina lambebat.

Eune quod uxoris grauidæ putria inguina lambis,
Feſtinas gloſſas non natis tradere natis.

Ad Eundum pædagogum Liguritorem.

Eunus Syriſcus inguinum liguritor,
Opicus magiſter, ſic eum docet Phyllis
Muliebre membrum quadriangulum cernit
Triquetro coactu. Δ. litteram ducit,
De ualle femorum intrinſecus paris rugas,
Mediumq́;, fiſſi rima qua patet callem
Y. dicit eſſe, nam trifiſſilis forma eſt,
Cui, ipſe linguam cum dedit ſuam. Λ eſt,
Veramq́; in illis eſſe, Φ notam ſentit.
Quid imperite. P. putas ibi ſcriptum?
Vbi locari iota conuenit longum.
Miſelle doctor. ΟΥ. tibi ſit obſcœno
Tuumq; nomen. Θ. ſæculis ſignet.

De ijs, qui dicunt reminiſco latinum eſſe.

Qui reminiſco putat ſe dicere poſſe latine,
Hic ubi. co ſcriptum eſt, faceret cor, ſi cor haberet.

Ad Criſpam.

Deformem quidam te dicunt Criſpa, ego iſtud
Neſcio, mi pulchra es, iudice me ſatis eſt.
Quin etiam cupio, iunctus quia Zelus amori eſt,
Vt uideare alijs fœda, decora mihi.

Qualem uelit habere Amicam.

Sit mihi talis Amica uelim,
Iurgia quæ temere incipiat.
Nec ſtudeat quaſi caſta loqui,
Pulchra, procax, petulante manu.
Verbera quæ ferat, & regerat.
Cæſaq; ad oſcula confugiat.
Nam niſi moribus his fuerit
Caſta, modeſta, pudenter agens
Dicere abominor, uxor erit.

Ex græco traductum ad Cupidinem.

Hoc, quod amare uocant miſce, aut diſſolue Cupido,
Aut neutrum flammis ure, uel ure duos.

Ad Dionem de amore ſuo.

Aut reſtingue ignem, quo torreor, alma Dione,
Aut tranſire iube, uel fac utrunq; parem.

Ex græco traductum ad Cupidinem.

Incipe, dimidium facti eſt cœpiſſe, ſuperſit
Dimidium, rurſum hoc incipe, & efficies.

Ex græco ἁ χάρις ἁβραδύπους.
ἄχαρις χάρις.

Gratia quæ tarda eſt, ingrata eſt, gratia nanq;
Cum fieri properat, gratia grata magis.

Ex eodem.

Si bene quid facias, facias cito, nam cito factum
Gratum erit, ingratum gratia tarda facit.

In ſaltatorem ineptum.

Deceptæ felix caſus ſe miſcuit arti,
Hiſtrio ſaltabat, qui Capanea ruit.
Idem qui Nioben ſaltauit ſaxeus, ut tum
Spectator. ueram crediderit Nioben.
In Canace uiſus multo felicior ipſa,
Quod non hic gladio uiſcera diſſecuit.

Aliud.

Daphnen & Nioben ſaltauit Simius idem.
Ligneus ut Daphne, ſaxeus ut Niobe.

De Dodra potione, quæ fit de nouem rebus.

Dodra ex dodrante eſt, ſic collige, ius, aqua, uinum
Sal, oleum, panis, mel, piper, herba, nouem.

De eadem.

Dodra uocor, quæ cauſa? nouem ſpecies gero, quæ ſunt,
Ius, aqua, mel, uinū, panis, piper, herba, oleum, ſal.

De eadem Dodra potione.

Δόδρα πότον καὶ ἀριθμὸν ἔχω μέλι, οἶνον, ἔλαιον,
ἄρτον, ἅλας, βοτάνην, ζῶμον, ὕδωρ, πέπερι.

De iuriſconſulto, qui uxorē habebat adulterā.

Iuriſconſulto, cui uiuit adultera coniux,
Papia lex placuit, iulia diſplicuit.
Quæritis unde hæc ſit diſtantia? ſemiuir ipſe
Scatiniam metuens, non metuit Titiam.

Ad quendam, qui læuia ſibi inguina faciebat.

Inguina quod calido læuas tibi Dropace, cauſa eſt.
Irritant uolſas læuia membra lupas.
Sed quod & elixo plantaria podice uellis,

Et teris incluſas pumice clazomenas,
Cauſa latet, bimarem niſi quod patientia morbum
Appetit, & tergo fœmina, pube uir es.

Ad Zolium, qui uxorem mœcham duxerat.

Semiuir uxorem duxiſti Zoile mœcham,
O' quantus fiet quæſtus utrinq; domi.
Cum dabit uxori molitor tuus, & tibi adulter.
Quantum deprehenſi damna pudoris emunt.
Sed modo quæ uobis lucroſa libido uidetur,
Iacturam ſenio mox ſubeunte feret.
Incipient operas conducti uendere mœchi
Quos modo munificos lena iuuenta tenet.

Ad Venerem Marcus.

Hanc amo quæ me odit, cōtra hāc, quæ me amat odi
Compone inter nos, ſi potes, alma Venus.
Perfacile id faciam, mores mutabo, & amores.
Oderit hæc, amet hæc, rurſus idem patiar.
Vis ambas ut ames? ſi diligat utraq;, uellem.
Hoc tibi tu præſta Marce, ut ameris, ama.
Suaſiſti Venus alma duas Glyceras ut amarem.
Odit utraq;, aliud da modo conſilium.
Vince datis ambas, cupio, uerum arcta domi res.
Pellice promiſſis, nulla fides inopi.
Atteſtare deos, nec fas mihi fallere diuos.
Peruigila ante fores, nocte capi metuo.
Scribe elegos. nequeo muſarum & Apollinis expers.
Frange fores, pœnas iudicij metuo.
Stulte ab amore mori pateris? non uis ob amorem?
Malo miſer dici, quàm miſer atq; reus.
Suaſi quod potui, tu alios modo conſule, dic quos.

Phædra

Phædra & Eliſſa tibi dent laqueum aut gladium.
Præcipitem pelago uel Leucados elige rupem.
Hoc das conſilium? tale datur miſeris.

De Chreſto & Acindino, quibus male fuerat nomen impoſitum.

Germani fratres ſunt Chreſtos, Acindinos alter.
Falſum nomen utriq;, ſed ut uerum ſit utriq;,
Alpha ſuum Chreſto det Acindinos, ipſe ſine alpha
Permaneat, uerum nomen uterq; geret.

Pulchrum Dei reſponſum.

Doctus Hylas cæſtu, Phegeus catus arte palæſtræ.
Clarus olympiacis et Lycus in ſtadijs.
An poſſent omnes uenturo uincere agone,
Hammonem Libyæ conſuluere deum.
Sed deus, ut ſapiens, dabitur uictoria uobis
Indubitata quidem, ſi caueatis, ait.
Nequis Hylam cæſtu, nequis certamine luctæ
Phegea, ne curſu te Lyce prætereat.

Punicea turgentes redimebat zona papillas
Hermiones, zonæ textum elegeon erat.
Qui legis hunc titulum, Paphie tibi mandat, ames me,
Exemploq; tuo neminem amare uetes.

Myhobarbum Liberi patris ſigno marmoreo in uilla noſtra omnium deorũ argumenta habenti.

Ogygie me Bacchum uocant.
Oſirin Aegyptus putat.
Myſtæ Phanacem nominant.
Dionyſon Indi exiſtimant,
Romana ſacra Liberum.

Arabica gens Adoneum.
Lucaniacus Pantheum.

De Hyla, quem Naiades rapuerunt.

Aſpice quàm blandæ necas ambitione fruatur,
Letifera experiens gaudia pulcher Hylas.
Oſcula & infeſtos inter moriturus amores.
Ancipites patitur Naidas Eumenidas.

Nymphis, quæ Hylam merſerunt.

Furitis procaces Naiades
Amore ſæuo & irrito.
Ephebus iſte flos erit.

De Narciſſo, qui ſui ipſius amore captus erat.

Si cuperes alium, poſſes Narciſſe potiri,
Nunc tibi amoris adeſt copia, fructus abeſt.

De eodem.

Quid non ex huius forma pateretur amator,
Ipſe ſuam qui ſic deperit effigiem?

De Echo dolente propter mortem Narciſſi.

Commoritur Narciſſe tibi reſonabilis Echo
Vocis ad extremos exanimata modos.
Et pereuntis adhuc gemitum reſecuta querelis,
Vltima nunc etiam uerba loquentis amat.

De Hermaphrodito.

Mercurio genitore ſatus, genitrice Cythere,
Nominis ut miſti, ſic corporis Hermaphroditus
Concretus, ſexu ſed non perfectus utroq;,
Ambiguæ ueneris, neutro potiundus amori.

De coniunctione Salmacis cum Hermaphrodito.

Salmacis optato concreta eſt nympha marito,
Felix uirgo ſibi ſi ſcit ineſſe uirum.

Et tu formoſæ iuuenis permiſte puellæ,
Bis felix, unum ſi licet eſſe duos.

Ad Apollinem de Daphne *puella fugiente.*

Pone arcum Pæan, celeresq́; reconde ſagittas,
Non te uirgo fugit, ſed tua tela timet.

In Daphne *tectã corticæ.*

Inuide cur properas cortex operire puellam.
Laurea debetur Phœbo, ſi uirgo necatur.

Ad Deliam *laſciuientem cultu.*

Delia nos miramur, & eſt mirabile, quod tam
Diſſimiles eſtis, tuq́; ſororq; tua.
Hæc habitu caſto, cum non ſit, caſta uidetur,
Tu, præter cultum, nil meretricis habes.
Cum caſti mores tibi ſint, huic cultus honeſtus,
Te tamen & cultus damnat, & actus eam.

Ad Gallam.

Vado ſed ſine me, quia te ſine, nec niſi tecum
Totus ero, pars cum ſim altera Galla tui.
Vado tamen, ſed dimidius, uado minor ipſo
Dimidio, nec me iam locus unus habet.
Nam tecum ferè totus ero, quocunq; recedam,
Pars ueniet mecum quantulacunq; mei.
Separor unus ego, ſed partem ſummo minorem
Ipſe mei, tecum pars mea maior abit.
Si redeam, tibi totus ero, pars nulla uacabit,
Quæ mox non redeat in tua iura, uale.

In Venerem *Anadyomenen.*

Emerſam pelagi nuper genitalibus undis
Cyprin Apellei cerne laboris opus.
Vt complexa manu madidos ſalis æquore crines

Humidulis ſpumas ſtringit utraq; comis.
Iam tibi nos Cypri Iuno inquit & innuba Pallas
Cædimus, & formæ præmia deſerimus.

Epitaphium Callicrateæ.

Viginti atq; nouem genitrici Callicrateæ
Nullius ſexus mors mihi uiſa fuit.
Sed centum & quinq; expleui bene meſſibus annos
In tremulam baculo non ſubeunte manum.

In Puerum Formoſum.

Cum dubitat natura marem faceret'ne puellam,
Factus es ó pulcher pene puella puer.

In ſcabioſum Polygitonem.

Thermarum in ſolio ſiquis Polygitona uidit
Vlcera membrorum ſcabie putrefacta fouentem,
Præpoſuit cunctis ſpectacula talia ludis.
Principio tremulis gannitibus aëra pulſat.
Verbáq; laſciuos meretricum imitantia cœtus.
Vibrat, & obſcœnæ numeros pruriginis implet.
Brachia deinde rotat uelut enthea dæmone mænas
Pectus, crura, latus, uentrem, femora, inguina, ſuras.
Tergum, colla, humeros, luteæ ſymplegadis antrum.
Tam diuerſa locis uaga carnificina pererrat.
Donec marcentem calidi feruore lauacri
Blandus letali ſoluat dulcedine morbum.
Deſectos ſic fama uiros, ubi caſſa libido,
Fœmineos cœtus & non ſua bella laceſſit,
Irrita uexato conſumere gaudia lecto.
Titillata breui cum iam ſub fine uoluptas
Feruet, & ingeſto peragit ludibria morſu.
Turpia non aliter Polygiton membra reſoluit.

Et quia debentur ſuprema piacula uitæ,
Ad Phlegethonteas ſeſe iam præparet undas.

De quodam Syluio bono qui erat Britto.

Syluius ille bonus, qui carmina noſtra laceſſit,
Noſtra magis meruit diſticha Britto bonus.
Syluius hic bonus eſt. quis Syluius? iſte Britannus,
Aut Britto hic non eſt Syluius, aut malus eſt.
Syluius eſſe bonus Britto, ferturq; Britannus,
Quis credat ciuem degeneraſſe bonum?
Nemo bonus Britto eſt, ſi ſimplex Syluius eſſe
Incipiat, ſimplex deſinat eſſe bonus.
Syluius hic bonus eſt, ſed Britto. eſt Syluius idem.
Simplicior res eſt, credite, Britto malus.
Sylui Britto bonus, quamuis homo non bonus eſſe
Ferris, nec ſe quit iungere Britto & homo.

AVSONII PAEONII POETAE DISERTISSIMI VERSVS PASCHALES.

Ancta ſalutiferi redeunt ſolennia Chriſti,
Et deuota pij celebrant ieiunia Myſtæ.
At nos æternum cohibentes pectore cultum
Intemeratorum uim continuamus honorum.
Annua cura ſacris iugis reuerentia nobis.
Magne pater rerum, cui terra & pontus & aer,
Tartaraq;, & picti ſeruit plaga lactea cœli,
Noxia quem ſcelerum plebes tremit, almaq; rurſum
Concelebrat uotis animarum turba piarum.
Tu breuis hunc æui curſum, celeremq; caducæ

Finem animæ donas æternæ munere uitæ.
Tu mites legum monitus, ſacrosq́; prophetas
Humano impertis generi, ſeruasq́; nepotes
Deceptum miſeratus Adam, quem capta uenenis
Implicuit ſocium blandis erroribus Eua.
Tu uerbum pater alme tuum, natumq́;, deumq;
Concedis terris totum, ſimilemq́; paremq;
Ex uero uerum, uiuaq́; ab origine uiuum.
Ille tuis doctus monitis hoc addidit unum,
Vt ſuper æquoreas nabat qui ſpiritus undas,
Pigra immortali uegetaret membra lauacro.
Trina fides, authore uno, ſpes certa ſalutis,
Hunc numerum iunctis uirtutibus amplectendi.
Tale & terrenis ſpecimen ſpectatur in oris
Auguſtus genitor geminum ſator Auguſtorum.
Qui fratrem, natumq́; pio complexus utrunq;,
Numine partitur, regnum neq; diuidit unum
Omnia ſolus habens, atq; omnia dilargitus.
Hos igitur nobis trina pietate uigentes
Rectores terræ placidos, cœliq́; miniſtros
Chriſte apud æternum placabilis aſſere patrem.

AVSONII PAEONII EPISTO LARVM LIBER.

AVSONIVS PAVLO S.

Andem eluctati retinacula blan
da morarum.
Burdigalæ molles liquimus ille
cebras,
Santonicamq; urbem uicino acceſ
ſimus agro,
Quod, tibi ſi gratum eſt, optime Paule proba.
Cornipedes rapiant impoſita petorita mulæ,
Vel ciſio triiugi, ſi placet, inſilias.
Vel celerem Mannum, uel ruptum terga Veredum
Conſcendas, propere dum modo iam uenias.
Inſtantis reuocant, quia nos ſolennia paſcæ.
Libera nec uobis eſt mora deſidiæ.
Perfer in excurſu uel ter iuga millia epodon
Vel falſas lites, quas ſchola ueſtra ſerit.
Nobiſcum inuenies nullas, quia liquimus eio
Vale, ualere ſi uoles me, uel uola.

Inuitatio ad Paulum.

Siqua fides falſis unquam eſt adhibenda poetis,
Nec plaſma ſemper allinunt,
Paule camœnarum celeberrime caſtaliarum
Alumne quondam, nunc pater.
Aut auus, aut proauis antiquior, ut fuit olim
Tarteſiorum regulus.

Intemerata tibi maneant promiſſa memento,
Phœbus iubet uerum loqui.
Etſi pierias patitur litare ſorores,
Nunquam ipſe torquet aulica.
Te quoq; ne pigeat conſponſi fœderis, & iam
Citus ueni remo, aut rota.
Aequoris undoſi qua multiplicata recurſu
Garumna pontum prouocat.
Aut iteratarum qua glarea trita uiarum
Fert militarem ad blauiam.
Nos etenim primus ſanctum poſt paſcha diebus
Auemus agrum uiſere.
Nam populi cœtus, & compita ſordida rixis
Faſtidientes cernimus
Anguſtas feruere uias, & cum grege uolgo,
Nomen plateas perdere.
Turbida congeſtis referitur uocibus Echo
Tene. feri. duc. da. caue.
Sus lutulenta fugit. rabidus canis impete ſæuo
Et impares plauſtro boues.
Nec prodeſt penetrale domus, & operta ſubire.
Per tecta clamores meant.
Hæc & quæ poſſunt placidos offendere mores
Cogunt relinqui mœnia,
Dulcia ſecreti repetantur ut otia ruris
Nugis amœna ſeriis.
Tempora diſponas ubi tu, tua, iuſq; tuum ſit.
Vt nil agis, uel quod uoles.
Ad quæ ſi properas tota cum merce tuarum
Veni camœnarum citus.

Dactylicos, elegos, choriambum carmen, epodos
Socci & cothurni muſicam,
Carpentis impone tuis, nam tota ſupellex
Vatum piorum carthea eſt.
Nobiſcum inuenies chatenoplia, ſi libet uti
Non penna, ſed græca fide.

Reſcriptum Paulo Suo.

Verſus meos utili & cōſcio ſibi pudore cælatos carmine tuo, & ſermone præmiſſis, dum putas elica, repreſſiſti. Nam qui ipſe facundus, & muſicus editioni alienæ prolectat, audaciā conſilio, quo ſuadet, exterret. Tegat oportet auditor doctrinam ſuā, qui uolet ad dicendum ſolicitare trepidantem, nec emerita aduerſum tirunculos arma concutiat ueterata calliditas. Senſit hoc Venus de pulchritudinis palma diu ambiguo ampliata iudicio. Pudēter enim ut apud patrem, uelata certauerat, neq; deterrebat æmulas ornatus æqualis. At poſtq̄ in paſtoris examen deducta eſt lis dearum, qualis emerſerat mari, aut cum Marte cōuenerat, & conſternauit arbitrum, & cōtendentium certamen oppreſſit. Ergo niſi delirus tuus in re tenui non tenuiter laboratus opuſcula mea, quæ promi ſtudueras, retardaſſet, iandudum ego, ut palmes audacior, in hybernas adhuc auras improbum germē egiſſem, piculum iudicij grauis inconſulta feſtinatione ſubiturus. Deniq; diſſonum, quem colonomon exiſtimo proprie à philologis appellatū, adcreui, ut iubebas recenti uerſuum tuorum lectione nō auſus ea, quæ tibi iam curſim fuerant recitata tranſimiſi. Etenim hoc popoſciſti,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

atq; id ego malui. Tu, ut tua culpa ad eundem lapidem bis offenderes. Ego autem, quæcunq; fortuna eſſet, ſemel erubeſcerem.

Ad lectorem huius libelli.

Carminis inculti tenuem lecture libellum,
Pone ſupercilium.
Seria contractis expende poëmata rugis.
Nos Thymelen ſequimur.
Biſſula in hoc ſchedio cantabitur, aut Eraſinus,
Ammoneo ante bibas.
Ieiunis nil ſcribo meum, poſt pocula, ſiquis
Legerit, hic ſapiet.
Sed magis hic ſapiet, ſi dormiet, & putet iſta
Somnia miſſa ſibi.

Ad Paulinum ſuum.

Vide mi Paule quàm ineptum laceſſieris in uerbis rudem, in eloquendo hiulcum, à propoſitis diſcrepantẽ, in uerſibus concinnationis expertem, in cauillãdo, nec natura uenuſtum, nec arte conditũ, diluti ſalis & fellis ignaui, nec de Mimo planipedem, nec de Comœdijs hiſtrionem. Ac niſi hæc à nobis miſſa ipſe lecturus eſſes, etiã de pronunciatione rideres. Nunc commodiore fato ſunt, quod licet apud nos genuina, apud te erunt adoptiua.

Vinum cum bijugo parabo plauſtro
Primo tempore Santonos uehendum,
Ouum tu quoq; paſſeris marini
Quod nunc promus ait procul relictum
In fundo patriæ Begeritanæ.

Auſonius Pontio Pauli. cum ille miſiſſet poematiũ uer ſibus plurimis de regibus ex Tráqllo collectis.

Condiderat iam Solis equos Tarteſia Calpe,
Stridebatq; freto Titan inſignis Ibero,
Iam ſuccedentes quatiebat Luna iuuencas,
Vinceret ut tenebras radijs, uelut æmula fratris.
Iam uolucres, hominumq; genus ſuperabile curis
Mulcebant placidi tranquilla obliuia ſomni.
Transierant Idus. medius ſuprema December
Tempora, uenturo properabat iungere Iano,
Et nonas decimas ab ſe nox longa Calendas
Iugiter aciri celebranda ad feſta iubebat.

Ad Eundem Pontium Paulinum.

Neſcis puto, quid uelim tot uerſibus dicere, mediusfidius neq; ipſe bene intelligo, tamen ſuſpicor, iam prima nox erat ante diem nonumdecimum Calendarum Ianuariarum cum redditæ ſunt mihi literæ tuæ oppido quamlitteratæ, ijs lõge iucundiſſimum poema ſubdideras, quod de tribus Suetonij libris, quos ille de Regibus dedit, in Epitomen coëgiſti, tanta elegantia, ſolus ut mihi uideare aſſecutus, quod contra rerum naturam eſt, breuitas ut obſcura non eſſet. in his uerſibus ego iſta cognoui.

Europamq;, Aſiamq; duo uel maxima terræ
Membra, quibus Libyam dubie Salluſtius addit
Europæ adiunctam, poſſit cum tertia dici.
Regnatas multis, quos fama oblitterat, & quos
Barbara romanæ non tradunt nomina linguæ,
Illibanum, Numidamq; Auelim, Partumq; Vononem
Et Caranum, Pellea dedit qui nomina regum.

Quiq; magos docuit myſteria uana Necepſus;
Et *qui regnauit ſine nomine mox* Seſoostris.
Hæc tu quàm perite & cóanne, quàm modulate & dulciter, ita iuxta naturam Romanorum *accentuum enuntiaſti, ut tamen ueris, ac primigenis uocibus ſua ſiſti gra non perirent.* Iam quid de eloquẽtia dicam? liquido ad iurare poſſum nullum tibi ad poëticam facundiá Romanæ iuuentutis æquari. Certe ita mihi uideris. Si erro, pater ſum. fer me, & noli exigere iudicium obſtante pietate. Verum ego cum pie diligam, ſyncere, ac ſeuere iudico. Affice me oro tali munere frequenter, quo & oblector, & honoror. Acceſſit tibi ad artem poeticam mellea modulatio. Quid enim aliud aguint?*
Audax Icario qui fecit nomina ponto,
Et qui Chalcidicas moderate enauit ad Arctos,
Niſi ut tu uegetam & ſublimen alacritatem tuam temeritatem uoces, Me uero & conſultum, & quem filius debeat imitari, ſalutari prudentia præditum dicas?
Quod equidem contra eſt, nam tu ſumma ſic appetis, ut non decidas, ſenectus mea ſatis habet, ſi conſiſtat.
Hæc ad te breuiter, & ilico ueſperis illius ſecuto mane dictaui. Ita *enim tabellarius tuus, ut epiſtolam referret, inſtabat.* Nam *ſi mihi otium fuerit oblectabile, negotium erit ad te prolixius delirare, te ut eliciam, mihi ut ſatisfaciam.* Vale.

Ad Vrſulum grammaticum, qui Strenas Calendis Ianuarijs ab imperatore non datas reddi fecit.

Primus iucundi fuit hic tibi fructus honoris,
Auguſtæ fauſtum munus habere manus.

Proximus ex longo gradus eſt quæſtoris amici
Curam pro Strenis excubuiſſe tuis.
Ergo interceptos regale numiſma Philippos
Accipe tot numero, quot duo Geryones.
Quot terni bijuges, demptoq; triente camæ,
Quotq; ſuper terram ſydera Zodiaci,
Quot commiſſa uiris romana, albanaq; fata,
Quotq; doces horis, quotq; domi reſides.
Oſtia quot pro parte aperit ſtridentia circus,
Excepto, medium quod patet ad ſtadium.
Quot pedibus gradiuntur apes, & uerſus Homeri,
Quotq; horis pelagus profluit, aut refluit.
Protulit in ſcænam quot dragmata fabellarum
Arcadiæ medio qui iacet in gremio,
Vel quot iuncturas geometrica forma fauorum
Conſerit extremis omnibus & medijs,
Quot telios primus numerus ſolusq; probatur,
Quot par atq; impar partibus æquiperat.
Bis ternos, & ter binos quia conſerit unus,
Qui ſolus totidem congeminatus habet.
Quot faciunt iuncti ſubterq; ſupraq; locati
Qui numerant Hyadas Pleidasq; ſimul.

Vrſule collega nobilis Harmonio.
Harmonio, quem Claranus, quem Scaurus, & Aſper
Quem ſibi conferret Varro, priorq; Crates.
Quiq; ſacri lacerum collegit corpus Homeri,
Quiq; notas ſpurijs uerſibus appoſuit.
Cecropiæ commune decus, latiæq; camœnæ,
Solus qui Chium miſcet, & Amminneum.

AVSONIVS PAVLINO SVO, S. D.

Quanto me afficat beneficio non delatæ quidẽ, ſed ſuſceptæ querimonia mea Pauline fili, ueritus diſplicuiſſe oleũ, quod miſeras, munus iteraſti addito etiã Barcinonenſis muriæ condimento cumulatius præſtitiſti. Scis autem me id nomẽ Muriæ, quod in uſu uulgi eſt, nec ſolere, nec poſſe dicere, cũ ſcientiſſimi ueterum, & græca uocabula faſtidientes latinum in Gari appellatione non habeãt. Sed quocunq; nomine loquar, liquor iſte Sociorum uocatur. Vale.

Iam patinas implebo meas, ut parcior ille
Maiorum menſis apalaria ſuccus inundet.

Quod autẽ tam amabile tamq; hoſpitale, ꝗ ꝙ tu, ut me participes, delitias tuas in ipſa primitiarũ nouitate defraudas? ó melle dulcior, gratiarũ uenuſtate feſtiuior, ó ab omnibus patrio ſtringende complexu. Sed hæc atq; alia huiuſmodi documenta liberalis animi, aliquis fortaſſe & aliquando, quamuis rarus illud de epiſtolarum tuarum eruditione, de poematis iucunditate, de inuẽtione & continuatione iuro omnia nulli unquam imitabile futurum, etſi fateatur imitandum. De quo opuſculo, ut iubes faciã. Exquiſitius uniuerſa limabo, & quãuis per te manus ſũma contigerit, cœlum ſuperfluæ expolitionis adhibebo magis ut tibi paream, ꝗ ut perfectis aliquid adijciam. Interea tñ ne ſine corollario poetico tabellarius tuus rediret, paucis iambicis præludendũ putaui. dum illud, quod à me heroico metro deſyderas, inchoatur. Iſti tamen (ita te & Heſperium ſaluos habeam)

quos ſpatio lucubratiunculæ unius effuſi, quanq̃ hoc ipſi de ſe probabunt, tamen nihil diligentiæ ulterioris habuerunt. Vale.

Ad Iambum Paulino ſuo miſſum.

Iambe Parthis & Cidonum ſpiculis
Iambe pinnis alitum uelocior,
Padi ruentis impetu torrentior,
Magna ſonoræ grandinis ui denſior,
Flammis coruſci fulminis uibracior,
Iam nunc per auras Perſei talaribus,
Petaſóq; ditis Arcados uectus uola.
Si uera fama eſt Hipocrene, quam pedis
Pulſu citatum cornipes fudit fremens.
Tu fonte in ipſo procreatus Pegaſi,
Primus nouorum metra iunxiſti pedum,
Hic quodq; muſis concinentibus nouem
Cædem in draconis concitaſti Delium
Fer hanc ſalutem præpes & uolucripes
Paulini ad uſq; mœnia, Hebromanum loquor.
Et protinus iam ſi reſumptis uiribus
Alacri refecti corporis motu uiget,
Saluere iuſſum mox repoſce mutuum.
Nihil moreris, iamq; dum loquor, redi.
Imitatus illum ſtirpis authorem tuæ
Triplici furentem qui Chimæram incendio
Superuolauit tutus igne proximo.
Dic & ualere, dic auere te iubet.
Amicus, & uicinus, & fautor tuus,
Honoris auctor, altor ingenij tui.
Dic & magiſter, dic parens, dic omnia

Blanda atq; ſancta charitatis nomina.
Aueq; dicto dic uale, & actutum redi.
Quod ſi rogabit, quid ſuper ſcriptis nouis
Maturus æui nec rudis dijudicem,
Neſcire dices. ſed paratum iam fore
Heroicorum uerſuum plenum eſſedum.
Cui ſubiugabo de molarum ambagibus
Qui machinali ſaxa uoluunt pondere
Tripedes caballos, terga ruptos uerbere,
His ut uehantur tres ſodales nuntij.
Fors & rogabit, quos ſodales dixeris
Simul uenire. dic trinodem dactylum
Vidi paratum cruciantí cantherio.
Spondeus illi lentipes ibat comes.
Paribus moratur qui locis curſum meum
Mihiq; ſimulis, ſemper aduerſus tamen
Nec par, nec impar qui Trocheus dicitur.
Hæc ſare curſim, nec moratus peruola
Aliquid reportans interim munuſculi
De largitate muſica promptarij.

Auſonius Paulino ſuo.

Multas & frequentes mihi gratiæ tuæ cauſas, & occaſio ſubinde nata concinnat, & naturæ tuæ facilitas benigna conciliat Pauline Fili. Nam, quia nihil poſcente me abnuis, magis acuis procaciam q̃ retundis. Vt nunc quoq; in cauſa Philonis procuratoris quondam mei experiere, qui apud Hebromanũ cõditus mercibus, quas per agros diuerſos coemit, conceſſo ab hominibus tuis uſus hoſpitio immature periclitatur expelli. quod niſi ĩdulſeris rogante me, ut & mora habitandi ad commodum ſuũ utatur &

tur, & nauſo alia'ue quauis naui uſq; ad oppidum præbita frugis aliquantulum noſtræ aduehi poſſit Lucaniacus, ut inopia liberetur mature, tota illa familia hominis literati, non ad Tullij frumentariá, ſed ad Curculionem Plauti pertinebit. Hoc quo facilius impetrarem, aut quo maiorem uerereris moleſtiam, ſi negares, concinnatá iābis ſignatamq; ad te epiſtolam miſi, ne ſubornatum dicere tabellarium, ſi ad te ſine ſigni fide ueniret. Signaui autem non, ut Plautus ait, per ceram & linum literasq; interpretes, ſed per poeticum characterem magis notauimus, tanquam ſignum impreſſum iudicares.

Trimeter Primus, Dimeter Secundus Iambici.

Philon, meis qui uillicatus prædijs
Vt ipſe uult Epitropos,
Nam glorioſum græculus nomen putat,
Quod ſermo fucat Doricus.
Suis querelis aſſerit noſtras preces,
Quas ipſe lentus proſequor,
Videbis iſtum, qualis aſtet comminus,
Imago fortunæ ſuæ.
Canus, comoſus. hiſpidus. trux. artubus
Terentianus Phormio.
Horrens capillis, ut marinus aſperis
Echinus, aut uerſus mei.
Hic ſæpe falſus meſſibus'ue grandibus
Nomen peroſus uillici
Semente ſera, ſiue multum præcoqua,
Et ſyderali inſcitia.
Cœlum laceſſens ſeq; culpæ ſubtrahens,
Reos peregit cœlites.

Non cultor inſtans, non arator gnarus eſt,
Promusq́; quàm condus magis.
Terram infidelem nec feracem criminans,
Negotiari maluit
Mercatur quo foro uenalium
Mutatur ad græcam fidem,
Sapiensq́; ſupra Græciæ ſeptem uiros,
Octauus acceſſit ſophos.
Et nunc parauit caſeo triticum & ſale
Nouusq́; pollet emporus,
Adit inquilinos, rura, uicos, oppida,
Soli & ſali commercio.
Acatijs, phaſelis, lintribus, ſtlatis, rate,
Tarnim & Garumnam permeat.
Ac lucra damnis, damna mutans fraudibus
Se ditat, & me pauperat.
Is nunc ad uſq; uectus Hebromanum tuam
Sedem locauit mercibus.
Vt inde nauſo deuehat,
Noſtros in uſus ut refert.
Hunc ergo paucis ne graueris hoſpitem
Adiutus ut mox nauis auxilio tuæ
Ad uſq; portus oppidi
Iam iam Peruſina & ſaguntina fame
Lucaniacum liberet.
Hoc ſi impetratum munus abs te accepero,
Prior colere, quàm Ceres.
Triptolemon olim, ſiue Midam quem uocant,
Aut Tullianum Buzygen,
Tuo locabo poſt ferendos nomini.

Nam munus hoc fiet tuum.

Epiſtola ſecunda ad Paulinum.

Proxima quæ noſtræ fuerat querimonia chartæ
Credideram, quod te Pauline inflectere poſſet,
Eliceretq; tuam blanda obiurgatio uocem.
Sed tu iuratis uelut alta ſilentia ſacris
Deuotus teneas, perſtas in lege tacendi.
Non licet, an'ne pudet, ſiquis tibi iure paterno
Viuat amicus adhuc, maneasq; obnoxius hæres
Ignauos agitet talis timor, ac tibi nullus
Sit metus, & morem muſſæ acceptæq; ſalutis.
Audacter retine, uel ſi tibi proditor inſtat
Aut quæſitoris grauior cenſura timetur,
Occurre ingenio, quo ſæpe occulta teguntur.
Threicij quondam quàm ſæua licentia regis
Fecerat elinguem, per licia texta querelas
Edidit, & tacitis mandauit crimina telis.
Et pudibunda ſuos malo commiſit amores
Virgo, nec erubuit tacituro conſcia pomo.
Depreſſis ſcrobibus uitium regale miniſter
Credidit, idq; diu texit fidiſſima tellus.
Inſpirata dehinc uento cantauit arundo,
Lacte incide notas, areſcens charta tenebit
Semper in auſpicuis prodentur ſcripta fauillis.
Vel Lacedæmonias cytalen imitare libelli
Segmina Pergamei tereti circundata ligno
Perpetuo inſcribens uerſu, qui deinde ſolutus
Non reſpondentes ſparſo dabit ordine formas,
Donec conſimilis ligni replicetur in orbes.
Innumeras poſſum cælandi oſtendere formas,

Et clandeſtinas ueterum reſerare loquelas
Si prodi Pauline times, noſtræq; uereris
Crimen amicitiæ, Tanaquil tua neſciat iſtud,
Tu contemne alios, nec dedignare parentem
Adfari uerbis, ego ſum tuus author, & ille
Præceptor primus largitor honorum.
Primus in Aonidum, qui te collegia duxi.

Epiſtola Tertia ad Eundem.

Diſcutimus Pauline iugum, quod nota fouebat
Temperies, leue quod poſitum & uenerabile iunctis
Tractabat paribus concordia mitis habenis,
Quod per tam longam ſeriem uoluentibus annis
Nulla querela loco pepulit non ira nec error,
Nec quæ compoſitis maleſuadet credula canis,
Concinnat ueri ſimulis ſuſpicio culpas
Tam placidum tam mite iugum, quod uterq; parentes
Ad ſenium noſtrum traxere ab origine uitæ,
Impoſitumq; pijs hæredibus uſq; manere
Optarunt, dum longa dies diſſolueret æuum.
Et manſit, dum læta fides, nec cura laborat
Officij ſeruare uices, ſed ſponte feruntur
Incuſtoditum ſibi continuantia currum,
Hoc tam mite iugum docili ceruice ſubirent
Martis equi ſtabuloq; feri Diomedis abacti,
Et qui mutatis ignoti Solis habenis
Fulmineum Phaethonta Pado, merſere iugales
Diſcutitur Pauline tamen, nec culpa duorum
Iſta, ſed unius tantum tua, nanq; ego ſemper

Contenta ceruice feram conſorte laborum
Deſtituor, nec tam promptum geſta duobus
Vnum deficiente pari proferre ſodalem,
Non animus uireſq; labant, ſed iniqua ferendo
Conditio eſt oneris, cum pondus utrunq; relicto
Ingruit, accedunt'q; alienæ pondera libræ.
Sic pars ægra hominis trahit ad contagia ſanum
Corpus, & exigui quamuis diſcrimine membri
Tota per innumeros artus compago uacillat.
Quantum oblectamen populi, quæ uota bonorum
Sperata fraudata bono, gratantia cuncti
Verba loquebantur, iam nomina noſtra parabant
Inſerere antiquis æui melioris amicis.
Cedebat Pylades, Phrygij quoq; gloria Niſi
Iam minor, & promiſſa obiens, uadimonia Damon.
Nos documenta magis felicia, qualia magnus
Scipio, longæui'q; dedit ſapientia Lælij.
Nos ſtudijs animisq; iiſdem miracula cunctis
Hoc maiora, pares fuimus quod diſpare in æuo.
Ocyus illa iugi fatalis ſoluere lora
Pellæum potuiſſe ducem reor abdita opertis
Principijs, & utroq; caput cælantia nodo.
Grande aliquod uerbum nimirum duximus, ut ſe
Inferret nimijs uindex Rhamnuſia uotis.
Arſacidæ ut quondam regis non læta triumphis
Grandia uerba premens ultrix dementia belli
Siſtere Cecropidum in terris monimenta parenti,
Obſtitit, & graio iamiam fingenda trophæo,
Vltro etiam uictis Nemeſis ſtetit attica Perſis
Quæ tibi Romulidas proceres uexare libido eſt?

In Medos, Arabaſq́; tuos per nubila & atrum
Perge chaos. romana procul tibi nomina ſunto.
Illic quære alios oppugnatura ſodales,
Liuor ubi iſte tuus ferrugineumq́; uenenum
Opportuna tuis inimicat pectora fucis.
Paulinum, Auſoniumq́; uiros, quos ſacra Quirini
Purpura, & auratus trabeæ uelluuit amictus,
Non decet inſidijs peregrinæ cedere diuæ.
Quid queror? eoiq́; inſector crimina monſtri?
Occidui me ripa Tagi, me Punica lædit
Barcino, me bimaris iuga ninguida Pyrenei
Mœnibus è patrio forſan quoq; ueſtis & oris
Quemq́; ſuo longo dirimat prouincia tractu
Trans montes, Solemq́; alium trans flumina & urbes,
Et quod terrarum, cœliq́; extenditur in te
Emeriten, lateq́; fluenta Garumnæ.
Quod ſi internallis ſpatium tolerabile limes
Poneret exiguus, quáuis longa omnia credat
Qui ſimul eſſe uolunt, faceret tamen ipſa propinquos
Cura locus medijs iungens diſtantia uerbis
Sanctonos ut ſibi Burdigalam mox iungit Aginum.
Illa ſibi & populos Aquitanica rura colentes.
Vtq́; duplex Arelas alpinæ tecta Vienæ,
Narbonemq́; pari ſpatio ſibi conſerit, & mox
Quincuplicem ſocias tibi Martie Narbo Toloſam.
Hoc mihi ſi ſpatium uicinis mœnibus eſſet,
Tunc ego te ut noſtris aptum complecterer ulnis,
Adflaretq́; tuas aures noſtræ aura loquelæ.
Nunc tibi tranſalpes & marmoream Pyre nen
Cæſareæ, Auguſtæq́; domus tyrrhenica propter

Tarraco, & oſtrifero ſuperaddita Barcino ponto,
Ter iuga Burdigalæ trino mi flumina cœtu
Secernunt turbis popularibus, otiaq; inter
Vitiferi exercent colles. lætumq; colonis
Vber agri, tum prata uirentia, tum nemus umbris
Mobilibus, celeriq; frequens ecclesia uico.
Totq; mea in Nouero ſibi proxima prædia pago
Diſpoſiti totum uicibus uariata per annum,
Egelidæ ut teneant hyemes, rabidosq; per æſtus
Adſpirent tenues frigus ſubtile Aquilones.
Te ſine ſed nullus grata uice prouenit annus.
Ver pluuium ſine flore fugit, Canis æſtifer ardet.
Nulla autumnales uariat Pomona ſapores,
Effuſaq; hyemem contriſtat Aquarius unda.
Agnoſces'ne tuam Ponti dulciſſime culpam?
Nam mihi certa fides, nec commutabilis unquam
Paulini illius ueteres reuerentia durat,
Quæq; meo atq; tuo fuerat concordia patri.
Si tendi ſcalis cuiquam fuit arcus Vlyſſi,
Aut præter dominum uibrabilis ornus Achilli,
Nos quoq; tam longo Rhamnuſia fœdere ſoluet.
Sed cur tam mœſto ſero triſtia carmina uerſu,
Et non meliora animos ſe uota propinquat?
Sit procul iſte metus, certa eſt fiducia nobis
Si genitor, natusq; dei pia uerba uolentum
Accipiet, noſtro reddi te poſſe precatu,
Ne ſparſam, raptamq; domum, laceratáq; centum
Per dominos ueteres Paulini regna fleamus.
Teq; uagum toto, quàm longa Hiſpania tractu
Immemorem ueterumq; peregrinis fidere amicis,

Accurre o' noſtrum decus, o' mea maxima cura.
Votis, omnibusq; bonis, precibusq; uocatus
Adpropera, dum tu iuuenis, dum noſtra ſenectus
Seruat inexhauſtum tibi gratificata uigorem.
Ec quando iſte meas impellet nuntius aures?
Ecce tuus Paulinus adeſt. Iam ninguida linquit
Oppida Iberorum, Trebellica iam tenet arua,
Hebromagi iam tecta ſubit, iam prædia fratris
Vicina ingreditur, iam labitur amne ſecundo,
Iamq; in conſpectu eſt, iam prora obuertitur amni
Ingreſſusq; ſui celebrata per hoſtia portus
Totum occurſantis populi præuertitur agmen,
Et ſua præteriens, iam iam tua limina pulſat,
Credimus, an qui amant, ipſi ſibi ſomnia fingunt.

Epiſtolæ ſancti Paulini ad Auſonium, cum adhuc eſſet in Hiſpania religioni deditus aſſiduis literis prouocatus in patriã rediret.

Paulinus Auſonio.

Quid abdicatas in meam curam pater
Redire muſas præcipis?
Negant camœnis, nec patent Apollini
Dicata Chriſto pectora.
Fuit iſta quondam non ope, ſed ſtudio pari,
Tecum mihi concordia.
Ciere ſurdum Delphica Phœbum ſpecu,
Vocare muſas numina,
Fandiq; munus munere indultum dei
Petere fonte nemore aut iugis.
Nunc alia mentem uis agit, maior deus,

Alioſq; mores poſtulat.
Sibi repoſcens ab homine munus ſuum,
Viuamus ut uitæ patri,
Vacare uanis otio aut negotio
Et fabuloſis litteris,
Vetat ſuis ut pareamus legibus,
Lucemq; cernamus ſuam.
Quamuis ſophorum callida, arsq; rhetorum &
Figmenta uatum nubilent,
Qui corda falſis atq; uanis imbuunt,
Tantumq; linguas inſtruunt,
Nihil adferentes, ut ſalutem conferant
Quod ueritatem detegat.
Quid enim tenere uel bonum, aut uerum queant
Qui non tenent ſummæ caput?
Veri, boniq; fomitem & fontem deum,
Quem nemo niſi in Chriſto uidet,
Hic ueritatis lumen eſt uitæ uia
Vis mens manus uirtus patris,
Sol æquitatis fons bonorum flos dei
Natus deo mundi ſator,
Mortalitatis uita noſtræ & mors necis,
Magiſter hic uirtutum,
Deusq; nobis, atq; pro nobis homo
Nos induendo ſe exuit,
Aeterna iungens homines inter & deum
Interq; ſe commercia,
Hic ergo noſtris ut ſuum præcordijs
Vibrauerit cœlo iubar
Abſterget ægrum corporis pigri ſitum

Habitumq́; mentis innouat.
Exhaurit omne, quod iuuabat antea
Caſtæ uoluptatis uicæ,
Totúq́; noſtra iure domini uindicat,
Et corda & ora, & tempora.
Se cogitari, intelligi, credi, legi,
Se uult timeri & diligi.
Aeſtus inanes, quos mouet uitæ labor,
Præſentis æui tramite.
Horret futuræ cum deo uitæ fides,
Qui quas uidemus ſpernere.
Non ut profanas abijcat aut uiles opes.
Sed ut magis catras monet.
Cœlis reponi creditas Chriſto deo,
Qui plura promiſit datis.
Contempta præſens uel mage depoſita ſibi
Multo ut rependat fœnore.
Sine fraude guſtus aucta creditoribus.
Bonus æra reddit debitor.
Multaq́; ſpretam largior pecuniam.
Reſtituet uſura deus.
Huic uacantem uel ſtudentem & deditum
In hoc reponentem omnia
Ne quæſo ſegnem ne'ue peruerſum putes.
Nec crimineris impium.
Pietas abeſſe chriſtiano qui poteſt?
Nanq; argumentum mutuum eſt,
Pietatis, eſſe chriſtianum, & impij.
Non eſſe Chriſto ſubditum.
Hanc cum tenere diſcimus, poſſum tibi

Non exhibere, ideſt patri
Cui cuncta ſancta iure cara nomina
Debere me uoluit deus.
Tibi diſciplinas, dignitatem, litteras,
Linguæ, & togæ, & famæ decus,
Prouectus, altus, inſtitutus debeo
Patrone, præceptor, pater.
Sed cur remotus tandiu degam arguis,
Pioq; motu iraſceris,
Conducat iſtud, aut neceſſe eſt, aut placet
Vel aliud horum quidquid eſt.
Ignoſce amanti. ſi geram, quod expedit.
Gratare, ſi uiuam, ut libet.

Auſonius Paulino ſuo. S.

Quarta tibi hæc notos direxit epiſtola queſtus
Pauline, & blando reſidem ſermone laceſſit.
Officium ſed nulla pium mihi pagina reddit,
Fauſta ſalutigeris exſcribens orſa libellis.
Vnde iſtam meruit non felix charta repulſam?
Spernit tam longo ceſſatio quàm tua fauſtu.
Hoſtis ab hoſte tamen per barbara uerba ſalutem
Accipit, & ſalue medijs interuenit armis.
Reſpondent & ſaxa homini, percuſſus ab antris
Sermo redit, reboat nemorum uocalis imago.
Littorei clamant ſcopuli, dant murmura riui,
Somniferumq; canit ſepes depaſta ſuſurrum.
Eſt & arundineis modulatio muſica ripis,
Atq; arguta ſuis loquitur coma pinea uentis,
Incubuit folijs quoties leuis Eurus acutis.
Dyndimaq; idæo reſpondent cantica luco.

Nil mutum natura dedit. non aëris ales
Quadrupedes'ue ſilent, habet & ſua ſibila ſerpens,
Et pecus æquoreum tenui uicæ uocis anhelat.
Cymbala dant flictum, ſonitum dant pulpita ſaltu
Tacta pedum, tentis reboant caua tympana tergis.
Iſlacosq; agitant mareotica ſiſtra tumultus.
Nec Dodonei ceſſat tinnitus aheni.
Innumerum quoties radijs ferientibus ictæ,
Reſpondent dociles moderato uerbere pelues.
Tu uelut œbalijs habites taciturnus Amyclis,
Aut tua Sigalion ægyptius oſcula ſignet,
Obnixus Pauline taces. agnoſco pudorem.
Quod uitium fouet ipſa ſuum ceſſatio iugis.
Dumq; pudet tacuiſſe diu, placet officiorum
Non ſeruare uices, & amant longa otia culpam.
Quis prohibet ſalue, atq; uale breuitate parata
Scribere? feliceis'q; notas mandare libellis..
Non ego longinquos ut texat pagina uerſus
Poſtulo, multiplicíq; onerent ſermone tabellas.
Vna fuit tantum, qua reſpondere Lacones
Littera, & irato regi placuere negantes.
Eſt etenim comis breuitas, ſic fama renatum
Pythagoram docuiſſe refert, cum multa loquaces
Ambiguis ſererent uerbis, contra omnia ſolum
Eſt reſpondebat, uel non. o certa loquendi
Regula, nam breuius nihil eſt, nec plenius iſtis,
Quæ firmata probant, aut infirmata reclinant.
Nemo ſilens placuit, multi breuitate loquendi,
Verum ego quo ſtulte dudum ſpatioſa locutus
Prouehar, ut diuerſa ſibi, uicináq; culpa eſt,

Multa loquens, & cuncta ſilens, non ambo placemus,
Nec poſſum reijcere iugum, quod libera nunquam
Fert pietas, nec amat blandis deponere uerum.
Vertiſti Pauline tuos dulciſſime mores.
Vaſconis hoc ſaltus & ninguida Pyrenei
Hoſpitia, & noſtri faciat hæc obliuio cœli.
Imprecer ex merito quid non tibi Iberia tellus?
Te populent Pœni, te perfidus Annibal urat,
Te belli ſedem repetat Sertorius exul.
Ergo meum, patriæq; decus, culmenq; ſenatus
Bilbilis, aut hærens ſcopulis Calagoris habebit,
Aut quæ deiectis iuga per ſcrupoſa ruinis
Arida torrentem Sicorin deſpectat Ilerda.
Hic trabeam Pauline tuam, latiamq; curulem
Conſtituis, patriosq; iſta ſepelibis honores?
Quis tamen iſta tibi tam longa ſilentia ſuaſit
Impius? ut nullos hic uocem uertat in uſus,
Gaudia non illum uegetent, non dulcia uatum
Carmina, non blandæ modulatio flexa querelæ,
Non fera non illum pecudes, non mulceat ales,
Non quæ paſtorum nemoralibus abdita lucis
Solatur noſtras Echo reſecuta querelas
Triſtis, egens, deſerta colat, tacitusq; pererret
Alpini conuexa iugi, ceu dicitur olim
Mentis inops cœtus hominum, & ueſtigia uitans
Auia perluſtraſſe uagus loca Bellerophontes.
Hæc precor, hanc uocem Bœotia nomina muſæ
Accipite, & latijs uatem reuocate camœnis.

Auſonius Thetradio. S.

O' qui uenuſtos uberi facundia

Sales opimas Thetradi,
Caueſq; ne ſit triſtis, & dulci carens
Amara concinnatio.
Qui felle carmen atq; melle temperans
Torpere muſas non ſinit,
Pariterq; fucas quæq; guſtu ignaua ſunt
Et quæ ſapore triſtia,
Rudes camœnas qui ſueſſe præuenis
Aeuoq; cedis, non ſtylo
Cur me propinquum Santonorum mœnibus
Declinas, ut lucas boues,
Olim reſumpto præferoces prælio
Fugit iuuentus romula?
Non ut tigris te, non leonis impetu,
Amore ſed charo expeto,
Videre alumni geſtio uultus mei,
Et indole optata frui.
Inuitus olim deuoraui abſentiæ
Neceſſitatem priſtinæ,
Quondam docendi munere aſtrictus graui
Ichnuſa cum te abſconderet,
Et inuidebam deuio ac ſolo loco
Opus camœnarum tegi,
At nunc frequentes atq; claros nec procul
Cum floreas inter uiros,
Tibiq; noſtras uentus auras deferat,
Aureſq; ſermo uerberet,
Cur me ſupino pectoris faſtu tumens
Spernis poetam conſulem?
Tuiq; amantem, teq; mirantem, ac tua

Deſyderantem carmina,
Oblitus alto negligis faſtigio,
Plectendus exemplo tuo.
Ni ſtabilis æuo pectoris noſtri fides
Quanquam recuſantes amet.
Vale, ualere ſi uoles ma, peruola
Cum ſcrinio, & muſis tuis.

Auſonius Probo Præfecto Prætorio. S.

Oblatæ per antiquarios moræ ſcio promiſſi mei gratiam expectatiōe conſumptam Probe uir optime. In ſecundis tamen habeo non feſelliſſe apologos Titiani, & nepotis chronica quaſi alios apologos. Nam & ipſa inſtar ſunt fabularum, ad nobilitatem tuam miſi gaudens, atq; etiā glorians fore aliquid, quod ad inſtitutionem tuorum ſedulitatis meæ ſtudio conferatur. libello tamen apologorū antetuli paucos epodos ſtudio, in te obſeruantiæ meæ impudentiſſimos, paucos quidem, ut ego loquax iudico, uerum tu cum legeris, etiam nimium multos putabis. Adiuro beneuolentiam tuam uerecundiæ meæ teſtem, eos mihi ſubita perſuaſione fluxiſſe. Nam quis hos diu cogitaret? Quod ſane ipſi per ſe probabunt. Fors fuat, ut ſi mihi uita ſuppetet, aliquid rerū tuarum q̄uis incultus expoliam. quod tu etſi lectum non probes, ſcriptum boni conſules. cumq; ego imitatus ſim uæſaniam Chærili, tu ignoſcas magnanimitate Alexandri. Hi igitur, ut Plautus ait, interim erunt Antilogium fabularum garruli & deceptores. qui compoſiti ad honorificentiæ obſequium, ad aurium conuitium concurrerunt. Vale, & me dilige.

Ad liberum ut eat ad Probum,
Dimetrum Iambicum.

Perge ò libelle Sirmium
Et dic hero meo ac tuo
Aue,atq; ſalue plurimum.
Quis iſte ſit nobis herus
Neſcis libelle?an cum ſcias,
Libenter audis,quod iuuat?
Poſſem abſolute dicere,
Sed dulcius circum loquar,
Diuq;fando perfruar.
Hunc dico,qui lingua potens,
Minorem Atridam præterit
Orando pauca & muſica,
Qui grandines Vlyſſei,&
Mellifluentem Neſtora
Concinnat ore & Tullium.
Qui ſolus(exceptis tribus
Heris) heroum primus eſt,
Prætorioq; maximus.
Dico hunc ſenatus præſulem
Præfectum eundem & conſulem
(Nam conſul æternum cluet
Collegam Auguſti conſulis
Columen curulis romulæ)
Primum in ſecundis faſcibus,
Nam primus è cunctis erit
Conſul ſecundus Principi,
Generi hic ſuperſtes aureo

Satorq́; prolis aureæ,
Conuicit Aſcræum ſenem
Qui ſæculum omne ferreum
Qui uincit æui iniuriam
Stirpis nouator Anniæ
Paribuſq́; comit infulis
Annitiorum ſtemmata.
Probum loquor, ſcis optime
Quem nemo fando dixerit,
Qui non prius laudauerit.
Perge ó libelle, & utere
Feliatate intermina,
Quin & require, ſi ſinet
Tenore fari obnoxio.
Age uera proles Romuli
Effare cauſam nominis,
Vtrum'ne mores hoc tui
Nomen dedere? an nomen hoc
Secuta morum regula?
An ille uenturi ſciens
Mundi ſupremus arbiter
Qualem creauit moribus
Iuſſit uocari nomine?
Nomen datum præconijs
Vitæq́; teſtimonio.
Libelle felix, quem ſinu
Vir tantus euoluet ſuo.
Nec occupari tempora
Grato queretur otio.
Quem mille cum uocis modis

Leni aut ſuſurro impartiet.
Cui uigiles luminum
Vacare dignabunt choreæ,
Quem mente & aure conſcijs
Quibuſdam omiſſis pelleget,
Quæcunq; fortuna eſt tibi.
Perge o' libelle, & utere
Felicitate intermina.
Dic me ualere & uiuere,
Dic uiuere ex uoto pio
Sanctis precantem uocabus,
Vt quem curulis proxima
Collegio nati dedit,
Hunc rurſus Auguſtus prior
Suis perennet faſcibus.
Subnecte & illud leniter.
Apologos en miſit tibi
Ab uſq; Rheni limite
Auſonius nomen italum
Præceptor Auguſti tui.
Aeſopiam trimetriam
Quam uertit exili ſtylo
Pedeſtre concinnans opus
Fandi Titianus artifex.
Vt hic aui ac patris decus
Miſto refulgens ſanguine
Probiano atq; Annitio,
Vt quondam in Albæ mœnibus
Supremus Aenea ſatus
Syluios Iulijs miſcuit.

Sic, iſte qui natus tuus
Flos floſculorum Romuli
Nutricis inter lemmata
Lalliq́; ſomniferos modos
Sueſcat peritis fabulis,
Simul iocari & diſcere.
Et adde notum quod pio
Concepimus rei deo.
Vt genitor Auguſtus dedit
Collegio nati Probum.
Sic Gratianus hunc nouum
Stirpi futuræ copulet.
Rata ſunt futura, quæ loquor,
Sic merita, ſic fatum iubent.
Sed iam ut loquatur Iulius,
Fandi modum inuita, Accipe
Volucripes dimetria
Aueq́; dicto, dic Vale.

Αὐσόνιος Παύλῳ.

Ἑλλαδικῆς μετέχων μούσης *latiæq́; camœnæ*
ἄξιος Αὐσόνιος *ſermone alludo bilingui*
Muſæ q̄d facimus τὶ κεναῖσιν ἐπ' ἐλπίσιν αὐτῶς
Ludimus ἀφραδίῃσιν ἐν ἤματι γηράσκοντες ἔστιν
σαντονίκοις κάμποισιν ὅπι κρύος
Erramus gelidi τρομέροι *rigidiq́; poetæ,*
πιερίδων τερενοπλοκάμων θεράποντες. *inertes*
πάντα δ' ἔχει παγετός τε *pedum* καὶ κρύος ὀδόντων
θαλπωρὴ *quia nulla* πέλει χιὼν δ' ἐστὶ τιχώρη
Et duplicant frigus ψυχρὰ *carmina* μιτιέωντες

ἀρχόμενος δ' ἄρα μῆνιν ἑῴϊα
Primitias Παύλῳ noſtræ πέμψω μελεδῶνος
μνημοσύνης κρήδεμνον ἐμοῦ πολυκλήϊτα
τέκνα
Aeneaverboſæ χρυσοστέφανοί τε puellæ
ἔνθατε μοι πολὺ ἐπικουρῳδία μολπὴν.
Frontibus ὑμετέραις πτέρινον præferte libellum
ὑματαρ στίχον
Παύλῳ ἐφαρμόζατε μεμιγμένον ᾠδήν.
οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶν in hac regione μένοντι
ἄξιον ab noſtris ἐπιδεύεα εἶναι καμήναις
κεῖνος ἐμοὶ πάντων μέτοχος qui ſeria noſtra
Qui ioca παντοδαπῇ nouit tractare παλαίστῃ
καὶ νῦν ſepoſitus μονάζω ἐνὶ rure κρέβεννον
ἀσταφυλῷ ἐνὶ χώρῳ habet θυμαλγέα λέσχην
οὔτε φίλοις ἑτάροις, nec menſæ accommodus ulli
ὅππῃ ἀθελξινόοις μέμφεται μούσαις
Iam ſatis ὦ φίλε Παῦλε πόνων ἀπεπειρήθημεν.
ἔντε φόρῳ cauſas τε καὶ ingratas ἠὲ τιαρὰς
ῥητορικοῖς λουδοῖσι καὶ ἔπλετο οὐδὲν ὄνειαρ,
ἀλλ' ἤδη κεῖνος μὲν ἅπας Iuuenalios ἱδρὼς
ἐκκέχυται, μελέων δ' ὁ μέρη λάβε βλέμμα ſenectus
καὶ minus in ſumptum δαπάναις leuis arca miniſtrat
οὐ γὰρ ἔχει ἀπάμυνος ἀνὴρ
κλεήνικος ου τὸ γενῶν
Aequanimus ſiqua fueris ἐς πάντα μυλώδην
Malueris λήθη δὲ πόνου ἐπέτ' ἤδη γενείης
κεῖνο δὲ παγκάλλιστον ut omnibus undiq; muſis
συνφιάλι δὲ quæ σὺν ὀπάονι μουσάων
θυμοῦ ἀκηχεμένου ſolatia blanda requiras.

Hic erit & fructus δὴ μήτερος ἀγλαοκάρπου
ἔνθα σὺ ἔλλαρε οἱ πολυχανδέα pocula ἔνθα
κιρνᾶν ἔπι θέλοις νέκταρ οὐινοιοβόνοιο
Ambo igitur noſtræ παραλλάξομεν otia uitæ
Dum res & ætas & ſororum.
ἤματα πορφυρέῳ πλήκεται

Αὐσόνιος Παύλῳ.

Ῥωμαίων ὕπατος ἄρητα λόγων δὲ ποιητής
Αὐσόνιος Παύλῳ σπεῦδε φίλους ἰδέειν.

Ad Amicum, ut q̃ primum ad ſe ueniat.

Aequoream liqui te propter amice Garumnam,
Te propter campos incolo Santonicos.
Congreſſus igitur noſtros pete, ſi tibi cura,
Quæ mihi, conſpectu iam potiere meo.
Sed tantum appropera, quantum pote, corpore & æuo
Vt ſaluum uideam, ſat cito te uideo.
Si poſt infauſtas uigor integratus habenas,
Et rediit membris iam ſua mobilitas.
Si riguam lætis recolis Pipleida muſis
Iam uates & non flagrifer ἀὼρ μελῶν.
Pelle ſoporiferi ſenium, nubemq́; ueterni,
Atq; alacri mediam carpe uigore uiam.
Sed Ciſium, aut pigrum cautus conſcende Veredum,
Non tibi ſit rhedæ, non amor acris equi.
Canterij moneo male nota petorita uites.
Nec celeres mulas ipſe metiſcus agas.
Sic tibi ſint muſæ faciles, meditatio prompta,
Et memor, & liquidi mel fluat eloquij.
Sic qui uenalis, tam longa ætate Crebennus
Non habet emptorem ſit tibi pro pretio.

At tamen ut citius uenias, leuiusq; uehare,
Hiſtoriam, mimos, carmina linque domi.
Grande onus in muſis tot ſæcula condita chartis,
Quæ ſua uix tolerant tempora, noſtra granant.
Nobiſcum inuenies ἐπίον πολυμορφέα πληθὺν
Γραμματικῶν τε πλοκὰς καὶ λογοδαιδαλίην
Δάκτυλον ἡρώων καὶ λυνοπόλων χορίαμβον
Σὺν θαλίης τὲ χόρῳ σύρματα τερψιχόρης.
Σωταδικόν τε κίναιδον ἰωνικὸν ἀμφοτέρωτεν
Ρυθμῶν πινδαρικῶν ἔννομον εὐεπίην
Εἰλιπόδην σκάζοντα καὶ οὐ σκάζοντα τρίμετρον
Ὀκτὼ θουκυδίδου ἐννέα ἡροδότου
Ρητορικὸν θαυμαστὰ σοφῶν ἐρικύδεα φύλα
Πάντα μάλα δὲ θέλοις καὶ πλέον εἰκεθέλοις.
Hoc tibi de noſtris ἀπάστικον *offero libris.*
Vale, ualere ſi uoles me, iam ueni.

AVSONII PERIOCHA IN HOMERVM ET PRIMO ILIADOS.

I Homerum ſcriptorem Troici Belli eatenus, qua Iliadem ſuá incipit, quáq; finit, percenſeamus, orſum ab iracundia Achillis ad ſepulturá Hectoris, quatuor & uiginti libros contexuiſſe monſtrabimus. Hæc eius ſpecies apparet ſummam cutem primi operis intuenti. Verum hoc ſcripturæ ipſius tempus Troiano bello non ta-

tum,ſed pene ultimum fuit. Nam ſi ratio putanda eſt oppugnationis decennis nonus fere annus,idemq; prope finem ſui ea negotia continebit,quæ ab iniuria Agamemnonis,ac Briſeidis uſurpatione,uſq; ad funus Hectoris digna memoratu erunt. Illa temporum ſeries, quæ ab eiuſdem belli cauſis atq; origine pertinet ad urbis excidium. Atq; ex eo eueniet,ut ignaris iudicandi & Oeconomiæ expertibus,multa nobilia ab exordio belliuſq; ad Achillis iurgium omiſſa uideantur. Nec minus multa ab Hectoris funere aduſq; deletum Ilium. Quorum quidem maxima expectatio erat propter tam longi certaminis conſumationem. Sed ut diuinum poetam nihil, quod illuſtre fuerit,omiſiſſe appareat,atq; omnia,quæ fieri oportuit,contigiſſe breuiter & in Epitomæ ſpeciem belli Troici,cauſam originis,apparatusq;,quæ annis ſuperioribus acciderunt,retexuimus. Horum omnium prima origo eſt,Paridis iudicium inter deas. Deinde claſſis contextio,qua idem Paris in Europā nauigauit. Tum raptio Helenæ,quæ opinione ueterum bipartita eſt,quod pleriq; Helenam iuxta Homericum plaſma ad Troiam deportatam fuiſſe exiſtimauerunt. Nonnulli autem opinati ſunt,cum Alexander curſu deerraſſet,delatusq; ad Aegyptum fuiſſet,cognita hoſpitalis fœderis iniuria per Aegyptium regem ſeruantiſſimum iuſti uirum Helenam cum ijs, quæ una cum eadem fuerant, arreptam,Paridiq; ſublatam, expugnato demum Ilio,Menelao reſtitutam.

Periocha libri primi Iliados.

Iram diua refer nati Peleos Achillei
Peſtiferam,quæ mille dedit diſcrimina Achiuis.

Chryſes Apollinis ſacerdos ob redimendā filiā cū Agamemnoni ſupplicaſſet, & contumelioſe repulſus deū precatur ultorem. Inſecuta ſubinde graui peſtilentia, cum Græcorū exercitus interiret, cogit Achilles concilium, et ab eodem inuitus Calchas morbi cauſam compellitur indicare, qua cognita, Agamemnon concitatur in Achillem. Qui percitus iracundia etiā cædem regis audebat, niſi eum in ultimum furorem progredi Minerua uetuiſſet, à quo Briſeis cócubina in locum Chryſeidis, quæ patri reddebatur, abducta eſt. Inde Thetis mater ad cœlū lachrymas, & contumeliam filij miſerata proficiſcitur. Quæ fiducia defenſi quondam cum Aegeo, ne Iouis ultum iri affectanti iniuriam, obteſtatur ſummū deorū, ut Troianos in rebus belli ſupiores eſſe patiatur. Quibus Iuno cópertis iracunde aduerſum coniugem cómouetur. Sed gliſcens iurgium per deridiculum miniſtrante Vulcano ſimul conſilij ſpecie intercedente lenitur.

Periocha ſecundi Iliados.

Cæleſtes, hominumq; genus ſuperabile curis
Tranquilla obſcuri carpebant munera ſomni.
At non peruigilem nox irrequieta Tonantem
Leniit immodicos uoluentem corde paratus
Cædibus ut Graium læſum ulciſcatur Achillem.

Iupiter Agamemnonem ſomno monet prælij faciēdi tēpus adeſſe, ne cunctetur dimicare. Tum ille in concilium proceribus aduocatis mandatum Iouis, & ſpeciem nocturnæ quietis explanat. Mox in concione multitudine congregata pertentat militum uoluntatem, utq; depoſito bello ad ſua quiq; redeant cohortatur. Iáq; omnibus nauigationē adhortantibus, fœda diſceſſio ab Vlyſſe co-

hibetur, à quo etiam Therſites deformis & loquax, & in Heroum contumelias uerborum licentia promptus cum acerba obiurgatione pulſatur. Ipſe Mineruæ monitu cunctos à profectione deterret. Sumpto deinde cibo armatur exercitus. Neq; ſecius à Troianis inſtructa acies Iride ita monente producitur. Sequitur enumeratio copiarum uiritim, ut per catalogi ſeriem milites, naues, duces, patriæ referantur.

Periocha tertij Iliados.

Arguos ſua quoſq; acies in bella ſequuntur.
Diſpoſiti in turmas equitum, cuneosq; pedeſtres
Turbida clangentes confundunt agmina Troes.

Inſtructum prælio exercitum (prius q̃ ferirent acies) Priamus ſpectat è muris, & monſtratu Helenæ de uiris inſignibus edocetur. Dehinc Menelaus ad ſingulare certamen ab Alexãdro prouocatur. Qui fruſtra Agamemnone dehortante congreditur facta inter utroſque populos ſponſione & fœdere per ſacra firmato ſub ea cõditione, ut uictorem Helena cum dote ſequeretur. ſed ſuperatus Paris, regreſſusq; ad urbem iurgio uxoris excipitur, ab Agamemnone fœderis pacta repetuntur.

Periocha quarti Iliados.

Iuppiter interea cum dijs genitalibus una
Concilium cogit ſuperum de rebus achiuis.

Ioui placet delere Troiam, ad quod pertinacia Iunonis urgetur. Cũq; id fieri Minerua properaret, diſſidium fœderis comminiſcitur, & Pandarum ſagittandi peritum aſtu ſuadentis aggreditur, ut clàm uulnerato Menelao, belli cauſa crudeſcat. Quo facto à Græcis præliũ inſtauratur, congreſſisq; exercitibus mutua clade decernitur.

Periocha quinti Iliados.

Hic & Tydidem monitum Tritonia Pallas
Audaci uirtute replet. uomit aurea flammas
Caſſis, & undantem clypeus deſulgurat ignem.
Ipſe autumnali clarum micat æmulus aſtro.

Diomedes auxilio Mineruæ ſtrenue præliatur, Venus quoq; filio ſubuenire conata, uulnere affecta digreditur. Mars etiam fit ſaucius, exceditq; bello. Sequitur Tlepolemi, Sarpedonisq; congreſſio. Et Tlepolemus Herculis filius certamine uictus occiditur.

Periocha ſexti Iliados.

Solæ decertant acies ſine numine diuûm,
Ceſſante auxilio, uacuiq; exorſa laborem,
Fortunamq; ferunt proprij diſcrimine fati.

Troianis fortuna inclinatiore pugnantibus, uates Helenus ſuadet, ut Mineruæ placetur. Igitur Hecuba ab Hectore monita, ut peplum in arcem inferat, peragit uota cum matribus. Alexander obiurgatus à fratre pergit in prælium, Glaucus Lycius, Aetholusq; Diomedes congreſſi, ut dimicarent. cum iam certamen oriretur, paterna inter ſe hoſpitia recordati, facta armorum permutatione diſcedunt.

Periocha ſeptimi Iliados.

Hæc ubi dicta dedit portis ſeſe extulit Hector.

Mineruæ Apollinisq; cóſenſu fortiſſimus Græcorum ab Hectore prouocatur. Nouem ducibus ad dimicandum paratis pugnaturum deligi placet ſortis euentu. Ab Aiace Telamonio prælium ſingulare conſeritur, in quo Hector lapide ictus in ſuorum ſe recipit multitudinem. Perſeuerante certamine caduceator Idæus interuenit. Tum

inuicem miſſis muneribus pugna ſedatur. Hector Aiacem gladio, Aiax Hectorem Baltheo muneratur. Interceſſu noctis exercitus quiq; in ſua diſcedunt. Die altero interfectorum humatio procuratur. Græcorum etiã naualia foſſa, ac uallo circundata muniuntur.

Periocha octaui Iliados.

Aurora in croceis fulgebat lutea bigis.

Acto deorum concilio Iuppiter pro parte pronuntiat, ſua quiſq; exercitus ſorte decernat, nullus deorum odio in alterius fauore procedat. In Idam montem ipſe digreſſus, unde Græci immiſſo terrore cõterriti turpi fuga ad munimenta cõpulſi foſſa & aggeribus ſeſe tuentur. Iunonem ac Mineruam Græcis auxiliari uolentes moni tis Iouis Iris exterret. Diremptoq; ob noctem certamine uictores Troiani in ipſo prælij loco excubias obſidionis inſtituunt. Multisq; ignibus factis, per totam noctem de belli ratione conſultant.

Periocha noni Iliados.

Interea uigilum excubijs cohibentur Achiui.

Græcis & præterita dimicatione perculſis, & inſtante conterritis proceres ab Agamemnone conuocantur. Quibus rex fugæ conſilia & apparatum ordinandæ per noctem nauigationis indicit, Diomede & Neſtore dehortantibus. Suadente autem Neſtore Aiax & Vlyſſes leganturad Achillem dona ingentia pollicentes, ſi deſiſtat iraſci, & ſe auxiliatorem feſſis rebus accommodet. ſed Achille in iracundia pertinaciter ꝑmanente, legati Achiuorum re non impetrata, irriti reuertuntur.

Periocha decimi Iliados.

Cætera per naues ſomno ſopita manebat.

Turba ducum, ſolum cura anxia uexat Atridem.
Vlyſſes & Diomedes ſpeculatum nocte progreſſi Dolonem conſpiciuntur, qui & ipſe promiſſis Hectoris incitatus, Græcorum conſilia exploratum prodierat. Et fateri uniuerſa compulſum eodem loco interficiunt. A quo de aduentu Rheſi Thracum regis edocti, ipſum etiam cum eo obtruncant, equosq; eius præmium ſimul & teſtimonium graſſationis abducunt inſignes candore & celeritate, ut & niuibus, & uentis antecederent.

Periocha XI. Iliados.

Tithoni croceum linquens Aurora cubile,
Spargebat terras referens opera atq; labores.
Ab omnibus Græcis egregie quidem, ſed improſpere dimicatur. Quorũ proceribus uulneratis incognitæ multitudini pugna cõmittitur. Qua afflictione fortunæ Achilles pauliſper inflexus Patroclum mittit præſentia cogniturũ. Qui cum aduerſi ſtatus nuntius reuerteretur, Eurypylum contemplatur ægrum ex uulnere, fomentisq; medicæ artis admotis redintegrat ſanitati.

Periocha XII. Iliados.

Actorides fouet Eurypylum, dum uulnere feſſum.
Paris dubiæ apud Græcos uel potius afflictæ ultimæ fortunæ ſtatui aguntur, præſtantibus procerum uulneratis cætero exercitu fugato aut formidine perculſo Troiani naualium munimenta reſcindunt. uallumq; tranſgreſſi augurijs iuuantur ex euentu ambiguis. Itaq; & pars muri ab Sarpedone conuellitur, & ab Hectore ictu lapidis porta diſcuditur, et in ipſis naualibus pugna conſeritur.

Periocha XIII. Iliados.

Iuppiter admonuit Troas atq; Hectora claſſi

Neptunus miſeratione commotus Arguorum tuendis na
uibus auxiliator accedit, et uſurpata uatis effigie Aiaces
duos in prælium cohortatur, nec minus cæteram multi
tudinem præſentia maieſtatis inſtigat. Idomenæus egre
gio certamine eminet. Troiani iam referentes gradum
firmati rurſum per Hectorem contrahuntur, & ingenti
clamore utrinq; certatur.

Periocha. XIIII. Iliados.

Concuſſit quāuis potantem Neſtora clamor
Attonitasq; aures pepulit grauitate tumultus.
Iuno uinculum Veneris (cui Geſton nomen eſt) mutuata
ad Iouem pergit in ſeceſſum montis Idæ, exhortatoq; ſo
mno, ut eū cōmitteret in ſoporē, ac dehinc uigilias eius
uxoris labefactat illecebris. Cuius ignoratione Neptu-
nus abutitur, fortunamq; Græcorum promptius auxi
liando reſtituit Aiace locro cæteros ultra præliante.

Periocha. XV. Iliados.

Iam uallum foſſamq; ſuper Troiana iuuentus
Inſtiterat, captæ minitans incendia claſſis.
Iupiter ſomno expergitus, uidet ſtatum certaminis in-
nouatum, pelliq; Troianos Græcis opem ferente Neptu-
no. Itaq; aſpere Iunone increpata, & minaciter per Iri
dem conterrita, fratrem iubet auxiliatorem deſiſtere.
Ipſe Apollinem recreando adlegat Hectori, monetq; pro
Phrygibus belli inſtaurare fortunā. Tum & Aiax Te
lamonius ſtrenue præliatur, & ab eodem plurimis ho
ſtium interfectis conflagratio claſſis arcetur.

Periocha. XVI. Iliados.

Dum face, dum ferro celſam oppugnare carinam
Troes, & Argolici pergunt defendere reges,

Achilles Græcorũ ſtatũ iam ſub extrema ſorte miſeratur, armis ſuis Patroclũ permittit armari. Qui cũ Myrmidonũ produxiſſet exercitum, cõſternatosq; Troianos Achillis ſpecie feſelliſſet, ruentes ſupra uallum & inuicem effugiẽtes cæco pauore uſq; ad cãpi aperta cõpellit. Deinde congreſſus Sarpedonem perimit, multisq; hoſtiũ cæſis, ipſe ab Hectore interficitur, prius ab Euphorbo uulneratus.

Periocha. XVII. Iliados.

Actoridem cæſum nec te Menelae feſellit.

Circa interemptum Patroclum pugna contrahitur. Cũ diuerſi exercitus contenderent, Græci, ut corpus defenderent, Troiani ut ad ludibrium cadauer eriperent, à Menelao Euphorbus occiditur, & ad oſtentationem glorioſi facinoris Achillis exuuijs Hector armatur. Antilochus ad Achillem nuntius cladis acceptæ Menelao inſtante feſtinat. Qui & ipſe poſtea cum Merione intra naualium munimenta ſe recepit, cũ tota moles belli Aiacibus ingruiſſet.

Periocha. XVIII. Iliados.

Dum furit in medio belli uis ignea Martis.

Achilles in miſerabilem modum Patrocli deflet interitum, quẽ ui doloris affectum conſolãtibus uerbis mater alloquitur, nec inultum amicũ fore pollicens, perlaturã ſeſe Vulcani arma promittit. Interea & Iris ab Iunone demittitur, cuius inſtantia Achilles extra uallum quanq̃ inermis, egreditur, cõterritisq; Troianis ſuper alios alijs præcipitãtibus late fuga, & latius formido porrigitur. Eodemq; tẽpore & Vulcanus exhortatus à Thetide tota nocte (q̃ longa eſt) cœleſtia in gratiã Nymphæ

arma molitur.

Periocha.XIX.Iliados.

Oceanum interea ſurgens Aurora reliquit.
Achilles armis cœleſtibus ope Vulcani & munere matris inſtruitur. Dein Græcorum primoribus in cōcilium uocatis, iracundiam ſub abolitione deponit, & promiſſis ab rege muneribus corām concione ditatur. Tum militibus cibū capere iuſſis, ipſe abſtinet. infeſto deinde atq; intento exercitu pergit in prælium.

Periocha.XX.Iliados.

Iamq; adeo celſis armati è nauibus ibant.
Millia quot magnis unq̃ uenere Mycenis.
At integris amborum copijs inter utroſq; exercitus pugna conſeritur. Dein permiſſu Iouis in partes deorū ſtudia diuiduntur. Cum pro Græcis Iuno & Minerua decertarent, neq; ſecius eos Neptunus, & Mercurius, & Vulcanus aſſererent, Troianos Apollo cum Venere, & Diana cum matre Mars etiam, & cum eis Scamander adiuuarent, tum Aeneam dijs & uiribus iniquis cum Achille congreſſum quanq̃ ſtudens Græcos nube circundatum Neptunus eripuit.

Periocha.XXI.Iliados.

Intulerat fluuio trepidas fuga fœda cateruas.
Troiani uſque ad Scamandri fluminis alueum fuga & terrore compulſi, cū iam longius abeūdi ſpatiū non pateret, in ipſo amne, cū flumen exundat. Ibi ab Achille. xij. millia Troianorum iuuenes uincuntur, q Patrocli inferijs imolarētur. Ipſe Vulcanus ardoribus ſuis uim torrentis exurit. Tum in campum Achille progreſſo paſſim ſtudia deorum pro ſua ſingulari parte depugnant

Troianorum exeratus inſtante uictore in mœnia urbis impingitur.

Periocha. XXII. *Iliados.*

Pulſa metu Phrygios luſtrabant agmina muros.
Hector, ſingulari certamine cum Achille congreditur. Priamo atq; Hecuba (ne pugnaret) orantibus, Minerua econtrario ſpecie Deiphobi, ut dimicet, adhortante, Hector interfectus & religatus ad currum, ter circum mœnia Troiana raptatur. Deinde lacerum corpus defertur ad naues, ultioni Patrocli et uictoris iracundia, ad ulteriora ſupplicia reſeruandum.

Periocha. XXIII. *Iliados.*

Troia uacat lachrymis, ludis Argiua iuuentus.
Funebres ludi in honorẽ Patrocli frequentantur, quibus Diomedes equis ſuperat, lucta & curſu Vlyſſes, aliosq; alij genere certationis anteſtant.

Periocha. XXIIII. *Iliados.*

Quiſq; ſuas repetent miſſo certamine naues.
Iupiter Thetidem mittit ad filium cum mandatis eiuſmodi, ut in defunctum ſæuire deſiſtat, fataq; hominum in exanimo hoſte uereatur, ad ſepulturam corpore reſtituto. Eiuſdem iuſſu & Iris cohortatur Priamum, ut auro filium rependat exanimum. Qui Mercurio duce inter nocturnas hoſtium profectus excubias, Achilli ſupplex aduoluitur, redemptumq; filium iuſticio publico, & deflet & ſepelit.

Periocha Libri Primi Odyſſeæ.

Ic mihi muſa uirũ captæ poſt mœnia Troiæ,
b Qui mores hominũ multorũ uidit et urbes.

Minerua in Ithacã Ioue ita uolẽte deſcẽdit. Mentoris'q; Taphiorum regis ducis ſumit effigiem ſuaſura Telemacho, ut ad Neſtorem Menelaũq; feſtinet, qui recẽs domũ regreſſi, certi aliqd de Vlyſſe nouiſſent. Tũc Phemius citharista adhibitus conuiuio procorũ inchoat flebilem cantilenam nauigationis improſperæ, quæ pro fectos ab Ilio Græcos diuerſis ſparſit exilijs, quẽ Penelo pe digreſſa chalcidico argumento tam miſerabilis offen ſa materiæ, ut alia concinnat adhortatur.

Periocha. II. Odyſſeæ.

Oceano extulerat roſeas Aurora iugales.

Telemachus Ithaceſios proceres cogit ad curiã, atq; ibidem de contumelia domus, & bonorum profligatione conqueſtus, conſilia profectiõis exponit Antinoo reſiſten te, q cũ prius q̃ mater nuberet, abire prohibebat. Qua altercatione diu protracta concilium diſſolutum eſt. Te lemachus ad litus procis ignorãtibus pgit aſtantem ſibi adorans Mineruam, peregrinationi accommoda parat, hortante maxime dea, quæ populum ipſumq; Telemachum Mentoris ſimulatione fallebat. Inſtructo ergo remigio & naue deducta Telemachus, & Minerua de portu ueſpere inſtante ſoluerunt.

Periocha. III. Odyſſeæ.

Iam Sol oceano radiatos prompſerat ortus.

Telemachus Neſtorem de patre percunctatus nihil noui accipit ab ignorante. Verum idẽ ſenex ſequenti die cõ

Piſiſtrato filio, ut ad Menelaū pergat, hortatur. Nec mora facto conſilio, nocte quippe ea, quæ conſecuta eſt, apud Pheras oppidum hoſpitio Dioclis uerſati, altera Lacedæmonem peruehuntur.

Periocha. IIII. Odyſſeæ.

Iam'q; adeo uentum ualidæ ad Lacedæmonis arces.

Telemachum, & qui cum eo uenerant, Menelaus comiter hoſpitio accipit, ſaneq; ſub ueſpera quædā de Vlyſſe cognoſcunt. Die uero altera totum nauigationis ordinem Menelaus explanat. Quod'q; in Ogygia iſula promiſſis & illecebris nymphæ Calipſonis Vlyſſes remoratur, exponit. Quæ quidem Proteus eidē narrauerat de Græcorum ducibus requirenti. Proci autem, poſtq̄ de habitu Telemachi comperenūt, inſtructa, deducta'q; naui, uiginti, qui ſeſe legerant, nauigauere redeunti inſidias molientes. Circa Aſteriam ergo inſulam, quæ Ithacam Samumq; interiacet, deliteſcentes occaſionem fraudis expectant.

Periocha. V. Odyſſeæ.

Liquerat in tepido Tithonum Aurora cubile.

Mercurius in Ogygiam inſulam deuolat, ut Iouis monitis Calipſo cōterrita Vlyſſem patiatur diſcedere. Qui contextu ratis temere properate nauigationem ſolus aggreditur. Duodeuigeſima die tempeſtate cōmota ex iracundia infeſtante Neptuno trabium compago diſſoluitur. Quo caſu proditur ultimæ ſpei, & irritis conatibus nando ab Inone dea miſericorde ſeruatur, quæ Calanticam capiti ſuo demptam natanti accōmodat. Cuius ille ſuſtentatu ad uſq; Phæacum litus euadit.

Periocha. VI. Odyſſeæ.

Carpebat ſomnos dudum erumnoſus Vlyſſes.

Vlyſſes poſtq̃ ad Phæacum litus enauerat, fatigationem diluit ſomno. Sed cum uirgo Nauſicaa regis Alcinoi in ludum acta cũ æqualibus exerceretur, ſomno excitatus (ut erat nudus) erupit, foliorum oppoſitu pudenda uelatus. Et cũ ſupplex ad genua regiæ uirginis aduolueretur, Mineruæ inſtructu mouit miſericordiã ſalutarẽ, impoſitusq; carpẽto, & ueſte donatus uſq; ad templum Mineruæ, quod ante urbem eſt, ita ſuadente uirginis pudore, prouehitur, ibiq; familiare ſibi numẽ ſolita ueneratione precatur.

Periocha. VII. Odyſſeæ.

Orabat ſuperos dudum Laertia proles.

Minerua in puellæ ſpeciem mutata Vlyſſem primũ in oppidum, mox in domum regiam ducit. Cumq; Arete uxor Alcinoi, & unde ueſtem haberet, et cuia eſſet, & qua ſorte delatus ſermone ipſius comperiſſet, bonum animum habere iuſſus, ſuadente ueſpera concedit quieti.

Periocha. VIII. Odyſſeæ.

Iam cœlum rutilat roſeis Aurora quadrigis.

Alcinous nauigationis erumnam ſummatim ab Vlyſſe cognoſcit. Exinde iuſſis primoribus in curiam conuenire aduentum hoſpitis & infortunia, diutinæ iactationis explanat, acitoq; ad conuiuium Vlyſſe, citharam iubet pulſare Demodocum. q cum de Dureo equo et de Troico cantaret excidio, lachrymas Vlyſſi memoria fortũæ ſuperioris elicuit. Quas cum occultare ſedulo conaretur, aut uultu diſſimulans, aut ueſte detergens, oculos in ſe omnium & maxime regis aduertit. Tum Alcinous cauſa fletuum cognita, ut cuncta ex ordine tolerata diſſere-

ret benigne omnia pollicitus adhortatur.

Periocha. IX. Odyſſeæ.

Tum uice ſermonis fatur Laërtius Heros.

Quatuor iſtic libri de Vlyſſis errore cõtexti ſunt, nãq; ab Alcinoo rogatus ſeriem multiplicis erroris expõit, ut ab Ilio profectus, primum ad Ciconas delatus ſit, atq; illic expugnata Iſmaro ciuitate multis amiſſis fugatus abſceſſerit. Vtq; inde Maleam Laconicæ promontoriũ circum egerit, ac deinde Lotophagos uenerit. Mox ad Cyclopum inſulam, quæ Lotophagis adiacebat, cum una naue proceſſerit, eaq; ſedulo occultata ipſe cum .xij. ſocijs in antrũ Polyphemi penetrauerit, q cruẽtis dapibus expletus, quas cæde ſociorũ eius inſtruxerat, uino ẽt quod Vlyſſes ingeſſerat temulẽtus, cũ in ſomnũ procubuiſſet, ab Vlyſſe cæcatus pœnas immanitatis exoluit.

Periocha. X. Odyſſeæ.

Aeoliam uentorum agimur patriamq; domumq;

Hinc refert Aeoliam ſe fuiſſe peruectum, doniſq; donatum ab Aeolo rege uentorum. Qui ab omnibus comiter præbitis, quo ſecurior nauigaret, uentos etiã dederit ut re concluſos. Vtq; cum iam Ithacæ propinquaret reſuſus ſit in ſoporẽ, ſocijq; eius opes aliquas in Lora ineſſe exiſtimantes dormiẽte ipſo uincula diſſoluerint, aduerſiſq; flatibus ab ipſa patria iã ſint relati. Inde ut Antiphatẽ Leſtrigonaſq; delatus ſit. Ibi amiſſis una minus cæteris nauibus Circæum litus acceſſerit. Ibiq; ueneficio potentis deæ Eurylochus, & præmiſſi cum eo ſocij in ferarum ora conuerſi ſint. Ipſe etiam ſimilia paſſurus Mercurio procurante uitauerit, cæteroſq; ſocios ad ſpeciem priſtinã redigi uirtutis admiratione compulerit.

Periocha·XI·Odyſſeæ.

At poſtq̃ uentum ad naues & littora ponti.

Digreſſus à Circe Auernũ peruenit, qui locus deſcenſus ad manes exiſtimatur. Ibi ſacris rite perfectis ſcrobem complet ſanguine uictimarum, & circũm uolitantibus animabus nullam ſinit hauſtum cruoris attingere, niſi ut Circes monuerat prius Tireſias uates inde libaſſet. ibi & Heroidas plurimas uidet. Quarum enumeration ẽ multa ueterum fabularum uenuſtate contexit.

Periocha. XII. Odyſſeæ.

Iamq; adeo oceani liquidos pede liquerat amnes.

Cõpertis à Tireſia uate, quæ oportuit ſcire, regreditur ad Circẽ, ab eáq; ut euitet mala cætera edocetur, ut Syrenas prætereat, letalẽ nauigantiũ cantilenam, ut Syllã prætéruehatur et Charybdim freti ſiculi famoſa portẽta, quibus malis nõ ſine graui perpeſſione ſuperatis, Trinacriã peruehitur. Vbi incuſtoditæ Solis armẽta fruſtra prohibẽte ipſo, cæteri ſocij penuria cogente dilaniant, diris'q; prodigijs admiſſa boũ cæde terrẽtur. At mox inde nauigantes fulmine ad unum omnes intereunt, excepto Vlyſſe, qui fragmento carinæ cohærens, & adminiculo eius adiutus ad Ogygiam inſulam ſolus enauit.

Periocha. XIII. Odyſſeæ.

Conticuere omnes intentiq; ora tenebant.

Enarratis oĩbus, q̃ i multiplici errore ptulerat, à principibus Phæaciæ uiris donis plurimis honoratur, q̃bus remigio et neceſſarijs oĩbus nauis inſtruitur, dormẽs'q; in Ithacã q̃etiſſima nauigatiõe deuehitur. atq; illic ĩ portu patrio cũ muneribus uniuerſis q̃eſcens, & omniũ ignarus exponitur, Phæacibus eo dormiente remeantibus.

Periocha. XIIII. Odyſſeæ.

Egreditur portu tenuis quò ſemita ducit.

Somno experrectus Vlyſſes portum & litus patriæ nõ ſine animi conſternatione cognoſcit. Admiraturq; ut aduectus, ut expoſitus, ut relictus ſit, ut cũcta neſciret. Requirit uniuerſa donorum, quæ poſtq̃ incolumia uidet, q̃ poteſt tutiſſime occultat, Conſilijsq; à Minerua confirmatus ad ſeruum ſuum Eumæum ſubulcum ſimulatus accedit naufragi & mẽdicantis imitatu. Interrogatus deinde quis eſſet, ait ſe eſſe Creſium in Aegyptum nauigantem. Troiam fuiſſe delatum, Eumæum etiam cum affectione mœſtiſſima pergens, & cogente deniq; ueſpere & imbre continuo ſagulo amicitur, atq; ibidem multa ſecum uoluens tandem concedit quieti.

Periocha. XV. Odyſſeæ.

At Lacedæmonias artes Tritonia Pallas.

Telemachus à Minerua per ſomnium commonetur, domum ut rediret, maturoq; digreſſus cubili à Menelao ueniam reuerſiõis exorat. Qua comiter impetrata, regreditur ad nauem in portu Pylio manentẽ, Piſiſtratoq; ad urbem atq; ad patriam emiſſo. ipſe propere ſoluit è litore comite nauigationis aſſumpto Theoclymeno uate Arguo, uno ex ijs, quos Melampus Amythaonis erudiuit. Vitatisq; inſidiatoribus procis aduehitur in patriam, et ſocijs quidem portum petere iuſſis, ipſe aduerſo itinere ad agrum Eumæumq; proficiſcitur.

Periocha. XVI. Odyſſeæ.

Commune Eumæus mapale & diuus Vlyſſes.

Telemachus Eumæum nuntium reditus mittit ad matrem ipſe, Minerua ita uolente patrem cognoſcit, et cum

eo deinceps agenda diſponit. Penelope autem cognito reditu filij in conuentum procorum, qua uerecundia ſinebat, egreditur, increpatisq; inſidiatoribus filij non minus irata, quàm mœſta diſcedit.

Periocha. XVII. *Odyſſeæ.*

Iam cœlum roſeis rutilat Tritonia bigis.

Telemachus anxiæ matri ordinem peregrinatiõis enarrat. Vlyſſes ad oppidum Eumæo opitulante perducitur. Domum, in qua proci epulabantur, ingreſſus emendicat cibos miſerabiliter ambiendo. Inde ab Antinoo iniurio ſe afficitur. Cui Penelope diras ob inhumanum facinus imprecatur, à qua miſſus Eumæus eſt, ut hoſpes, ſic enim ſe ferebat, ad eam prouocaretur. Quod tum quidem inuitatus gratiam facit, ſed uenturum ſeſe ad ueſperam pollicetur.

Periocha. XVIII. *Odyſſeæ.*

Irus adeſt populi per mendicabula notus.

Mendicante intra proprios lares Vlyſſe. Alius quoq; pari egeſtate Irus acceſſit popularis Ithaceſius ſtipes in triuijs ſolitus rogare. Iurgium ergo inopiæ cõmunis æmulatione conſeritur, quod ex uerbis proceſſit ad manus. Hortantibus procis, quo magis rixa crudeſceret, propoſitoq; præmio caprini uentris omento. Victor igitur Vlyſſes ſemnecem Irum extra ianuam proijcit, ridicula adhortatione compellans. Penelope etiam munera ſibi à procis pro opibus cuiuſq; conferri ſingulorum ſtudia experiens depoſcit, quæ mature utpote à cupientibus offeruntur.

Periocha. XIX. *Odyſſeæ.*

At parte interiore domus ſecretus Vlyſſes.

Vlyſſes cũ Telemacho arma omnia de medio amoliuntur procis perniciem comparantes, nequid aut muniment, aut teli relinqueretur, qui uel cauere uim, uel inferre poſſent, ad Penelopen inde accitu ipſius pergit. Ibiq; ut Eumæo dixerat, Cretenſem ſe eſſe mentitur, Vlyſſemq; apud ſe hoſpitio diuerſatum comminiſcitur. Mox cum Euryclia eius nutrix hoſpitalis officij cauſa pedes eius eluerer, tactu manus animaduertit cicatricem, quam habebat ex uulnere in Parnaſſo quondã ſuis dente percuſſus. Quo argumẽto alumnũ ſuũ eſſe agnoſcit, ſed ab eodem (nequid ultra uel quærat, uel garriat) coercetur.

Periocha. XX. Odyſſeæ.

Iamq; procos genua amplectens orabat Vlyſſes.

Epulantibus procis Ereſippus in Vlyſſem crus bubulum iacit, ſed deſtinatione non potitur. Theoclymenus autem apud Ithacenſes diuinationis expertus imminens procis uaticinatur exitium, quorum multa cauillatione deriſus menſa & domo tanquam furioſus excluditur.

Periocha. XXI. Odyſſeæ.

Hic mentem dedit Icariæ Tritonia Pallas.

Vlyſſes Eumæo & Philætio fidei eorũ, induſtriæq; confiſus, qui ſit reuelat. Et poſtq̃ facta cognitio eſt, cædem procorum pro tempore inſtrui placet. Quos Vlyſſes aſtu aggreditur, ut ipſum quoq; intendendo arcum uires ſeniles explorare patiantur, quem uni quõdam Vlyſſi facilem (ſiquis intenderet) habiturus eſſet præmium, ius Penelopes nuptiarum. Sed prohibentibus procis ne id ridiculus & mendicus auderet, quod fruſtra iuuentus tam lecta tentaſſet, dat Telemachus Vlyſſi cæteris abnuentibus expiendi poteſtatem. Et hinc naſcitur admiratio pri

ma uirtutis, dedecore ſuo cæteris erubeſcẽtibus, quorum ignauiam ſenex mendicus arguerit.

Periocha. XXII. Odyſſeæ.

Squalentes humeris habitus reiicat Vlyſſes.

Vlyſſes loco ulteriore capto intendit arcum, omnibusq; fo ribus occluſis (nequa pateret effugium) pleroſq; uino ſau cios, aut nouitate rei ſtupidos, aut quidlibet aliud medi-tantes conficit. Cum primum omnium confixiſſet Anti-noum, qui audacia & petulantia cæteros ſuperauerat, Eumæus & Telemachus, & Philætius ſumptis & ipſi armis egregia in conſternatos cæde graſſantur. Iamq; omnibus interẽptis duobus tantũ modo parcitur Phemio citharœdo, qui miniſterij cauſa adhibitus, nihilo minus in Vlyſſis domo, quod contumelioſum eſſet, ediderat, & Medonte uni, cuius modeſtiæ etiam Telemachus ſuffra-gabatur, & qui cum Telemacho erant. Melanthium fa mulorum Vlyſſis unũ, qui procorum proteruiã ſemper armauerat, cruciabiliter occidunt. Puellas inde. xij. quæ cum procis flagitioſe conſueuerant, ſuſpendio perimunt. Vlyſſes cæde ad plenum perpetrata ignem adolet, incen ſóq; ſulfure domum piaculo purgat.

Periocha. XXIII. Odyſſeæ.

Chaladicum greſſu nutrix ſuperabat anili.

Euryclia nutrix geſtæ rei nũtia Penelopen de ſomno ex citat. Quæ aduenientem ad ſe maritũ nõ temere ipſum eſſe perſuadet quadã cubiculi lege, & genialis lectuli poſitu ſibi tm̃, & Vlyſſi cognito, an ipſe ſit maritus, ex plorat. In coitum deinde cõueniunt, totamq; noctẽ mu-tuo ſermone cõſumunt. Et hic qdẽ elegans replicatio la-borũ, quos Vlyſſes pertulit mira cõcinnatione colligitur.

Periocha. XXIIII. Odyſſeæ.

Tartaream uocat in ſedem Cyllenius umbras.

Procorum animas recenti, & communi cæde congeſtas cateruatim Mercurius ad inferna compellit. Tunc circa Agamemnonem manes heroica congregantur. Miratiq; lectorum iuuenum gregem denſitatem uno agmine cō meante cauſas interitionis accipiunt, tum apud inferos quoq; uirtus Vlyſſis, & Penelopes pudicitia prædicantur ab Agamemnone præ cæteris, cui diſpar fuerat in utraque fortuna Vlyſſes ad Laertem patrem in agrum profectus inopinato & reditu, & rerum geſtarum relatu afficat ſenem, afficitur ab eo cognitu, quas exanclaſſet erumnas. Subinde & patres procorum neces iuuenum properant ultum ire, conſilioq; & ui communicationis ante expectatum agro ſuperueniunt, ſed eos iam comitatior Vlyſſes fundit, fugatq;. Verum gliſcentibus odijs & maiore ſeditione, aut tumultu ſpectato ex ſententia Iouis in Ithacam Minerua deſcendit, & concilia te utrinq; pace ſtudia, & motus partium rerum geſtarum abolitione componit.

SENTENTIAE SEPTEM SAPIEN TVM SEPTENIS VERSIBVS EXPLICATAE.

Bias Prieneus.

Væ nam ſumma boni? Mens, quæ ſibi conſcia recti.
Pernicies hominum quæ maxima? Solus homo alter.
Quis diues? Qui nil cupiet. Quis pauper? Auarus.
Quæ dos matronis pulcherrima? Vita pudica.
Quæ caſta eſt? De qua mentiri fama ueretur.
Quod prudentis opus? Cum poſſit, nolle nocere.
Quid ſtulti proprium? Non poſſe & uelle nocere.

Pittacus Mitylenæus.

Loqui ignorabit, qui tacere neſciet.
Bono probari malo, quàm multis malis.
Demens ſuperbis inuidet felicibus,
Demens dolorem ridet infelicium.
Pareto legi quiſq; legem ſanxeris.
Plures amicos re ſecunda compares.
Paucos amicos rebus aduerſis proba.

Cleobulus Lyndius.

Quanto plus liceat, tam libeat minus.
Fortunæ inuidiæ eſt immeritus miſer.
Felix criminibus nullus erit diu.
Ignoſcas alijs multa, nihil tibi.
Parcit quiq; malis, prodere uult bonos,
Maiorum meritis gloria non datur.

Turpis ſæpe datur fama minoribus.

Periander Corinthius.

Nunquam diſcrepat utile à decoro.
Plus eſt ſolliatus magis beatus.
Mortem optare malum, timere peius.
Faxis ut libeat, quod eſt neceſſe.
Multis terribilis, caueto multos.
Si fortuna iuuat, caueto tolli.
Si fortuna tonat, caueto mergi.

Solon Athenienſis.

Dico tunc beatum uitam, cum peracta fata ſint.
Par pari iugato coniux, quod impar eſt diſſidet.
Non erunt honores unquam fortuiti muneris.
Clàm coarguas propinquum, palàm laudaueris,
Pulchrius multo parari, quàm creari nobilem.
Certa ſi decreta ſors eſt, quid cauere proderit?
Siue ſint incerta cuncta, quid timere conuenit?

Chilo Lacedæmonius.

Nolo minor me timeat, deſpiciatq; maior
Viue memor mortis, immemor ut ſis ſalutis.
Triſtia cuncta exuperans aut animo, aut amico
Tu bene ſiquid facias non meminiſſe fas eſt.
Grata ſenectus homini, quæ parilis iuuentæ.
Illa iuuentus grauior, quæ ſimlis ſenectæ.

Thales Mileſius.

Turpe quid auſurus te ſine teſte time
Vita perit, mortis gloria non moritur.
Quid facturus eris, dicere ſuſtuleris.
Crux eſt, ſi metuas uincere quod nequeas.
Cum uere obiurges, ſic inimice iuuas.

Nil nimium ſatis eſt, ne ſit & hoc nimium.

De ſeptem ſapientibus, Ex græco.

Septenis patriam ſapientum nomina, uoces,
Verſibus expediam, ſua quenq; monoſticha dicent.
Chilo cui patria eſt Lacedæmon, Noſcere ſe ipſum.
Periander trepidam moderare Corinthius iram.
Et Mitylenæis nimium nil Pittacus oris.
Menſuram optimum ait Cleobulus Lyndius in re.
Expectare Solon finem docet ortus Athenis.
Plures eſſe Bias prauos, quem clara Priene.
Mileti fugiſſe Thales uadimonia alumnus.

Auſonij de. XII. laboribus Herculis.

Prima Cleonæi tolerata erumna Leonis.
Proxima Lernæam ferro, & face contudit hydram.
Mox Erymantheum uis tertia perculit Aprum.
Aeripedis quarto tulit aurea cornua Cerui.
Stymphalidas pepulit uolucres diſcrimine quinto.
Threiciam ſexto ſpoliauit Amazona baltheo.
Septima in Augei ſtabulis impenſa laboris.
Octaua expulſo numeratur adorea Tauro.
In Diomedeis uictoria nona quadrigis.
Geryone extincto decimam dat Iberia palmam.
Vndecimo mala Heſperidum diſtricta triumpho.
Cerberus extremi ſuprema eſt meta laboris.

In libro, quem de Faſtis cõpoſuerat, ad Gregoriũ.

Ignota æternæ ne ſint tibi tempora Romæ
Regibus, & patrum ducta ſub imperijs.
Digeſſi Faſtos, & nomina præpetis æui,
Sparſa iacent latiam ſiqua per hiſtoriam.
Sit tuus hic fructus, uigilatas accipe noctes,

Obſequitur ſtudio noſtra lucerna tuo.
Tu quoq; uenturos per longum confere Ianos
Vt mea congeſſit pagina præteritos.
Exemplo confide meo. Sic protinus & te.
Applicet Auſonijs purpura conſulibus.

In fine eiuſdem libri additi.

Hactenus aſcripſi Faſtos, ſi fors uolet, ultra
Adijciam, ſi non, qui legis adijcies.
Scire cupis qui ſim? Titulum, qui quartus ab imo eſt,
Quære, leges nomen conſulis Auſonij.

De Eodem Faſtorum libro ad Proculum.

Vrbis ab æternæ deductam rege Quirino
Annorum ſeriem cum Procule accipies.
Mille annos centumq; & bis fluxiſſe nouenos
Conſulis Auſonij nomen ad uſq; leges.
Fors erit, ut luſtrum cum ſe cumulauerit iſtis,
Confectam Proculus ſignet olympiadem.

Auſonius Heſperio Filio Salutem.
De. XII. Cæſ. Per Suetonium Tran. ſcriptis.

Cæſareos proceres, in quorum regna ſecundis
Conſulibus dudum romana potentia ceſſit,
Accipe biſſenos, ſua quenq; monoſticha ſignant.
Quorum per plenam ſeriem Suetonius olim
Nomina, res geſtas, uitamq;, obitumq; peregit.

Monoſticha de ordine. xij. Imperatorum.

Primus regalem patefecit Iulius aulam
Cæſar, & Auguſto nomen tranſcripſit & arcem.
Priuignus poſt hunc regnat Nero Claudius, à quo

Cæſar, cognomen Caligæ cui caſtra dederunt.
Claudius hinc potitur regno, poſt quem Nero ſæuus
Vltimus Aeneadum. poſt hunc tres, nec tribus annis,
Galba ſenex fruſtra ſocio confiſus inerti.
Mollis Otho infami per luxum degener æuo.
Nec regno dignus, nec morte Vitellius ut uir.
His decimus, fatóq; acitus Veſpaſianus.
Et Titus imperij felix breuitate. ſecutus
Frater, quem Caluum dixit ſua Roma Neronem.

Tempus Imperij. xij. Cæſ.

Iulius, ut perhibent, diuus trieteride regnat.
Auguſtus poſt luſtra decem ſex prorogat annos.
Et ter ſeptenis geminos Nero Claudius addit.
Tertia finit hyems craſſantia tempora Cai.
Claudius hebdomadē duplicem trahit, et Nero dirus,
Tantundem ſummæ, ſed conſul defuit unus.
Galba ſenex, Otho laſciue, famoſe Vitelli
Tertia uos Latio regnantes neſcijt æſtas.
Interitus dignos uita properante probroſa.
Implet fatalem decadem ſibi Veſpaſianus,
Ter dominante Tito cingit noua laurea Ianum.
Quindecies ſæuis potitur dum frater habenis.

De mortibus eorum.

Iulius interijt Cæſar craſſante Senatu.
Addidit Auguſtum diuis matura ſenectus.
Sera ſenex Capreis exul Nero fata peregit.
Exegit pœnas de Cæſare Cherea mollis.
Claudius ambiguo concluſit fata ueneno.
Matricida Nero proprij uim pertulit enſis.
Galba ſenex perijt ſæuo proſtratus Othone.

Mox Otho famoſus clara, ſed morte potitus,
Prodiga ſuccedunt perimendi ſceptra Vitelli.
Laudatum imperium mors lenis Veſpaſiano.
At Titus orbis amor rapitur florentibus annis.
Sera grauem perimunt, ſed iuſta piacula fratrem.

Tetraſticha à Iulio Cæſare uſq; ad tẽpora ſua.

Nunc & prædictos, & regni ſorte ſequentes
Expediam, ſeries quos tenet imperij.
Incipiam ab diuo, percurramq; ordine cunctos
Noui romanæ quos memor hiſtoriæ.

Iulius Cæſar.

Imperium binis fuerat ſolenne ꝙ olim
Conſulibus, Cæſar Iulius obtinuit.
Sed breue ius regni ſola trieteride geſtum,
Perculit armatæ factio ſæua togæ.

Octauius Auguſtus.

Vltor ſucceſſorq; dehinc Octauius idem
Cæſar, & Auguſtus nomine nobilior.
Longæua & nunquam dubijs uiolata poteſtas
In terris poſitum credidit eſſe deum.

Tiberius Nero.

Prænomen Tiberi nactus Nero prima iuuentæ
Tempora laudato geſſit in imperio.
Fruſtra dehinc ſolo capraearum clauſus in antro
Quæ prodit uitijs credit operta locis.

C. Caligula.

Poſt hunc caſtrenſis Caligæ cognomine Cæſar
Succeſſit ſæuo ſæuior ingenio.
Cædibus, inceſtisq; dehinc maculoſus & omni
Crimine, pollutum qui ſuperauit auum

Claudius

Claudius Cæſar.

Claudius irriſæ priuato in tempore uitæ
In regno ſpecimen prodidit ingenij.
Libertina tamen nuptarum
Non faciendo nocens, ſed patiendo fuit.

Nero Claudius.

Aeneadum generis, qui ſextus & ultimus heres
Polluit & clauſi Iulia ſacra Nero.
Nomina quot pietas, tot habet quoq; crimina uitæ.
Diſce ex Tranquillo, quæ meminiſſe piget.

Sergius Galba.

Spem fruſtrate ſenex priuatus ſceptra mereri
Viſus es imperio proditus inferior.
Fama tibi melior iuueni, ſed iuſtior ordo eſt,
Complacuiſſe dehinc diſplicuiſſe prius.

M. Otho.

Aemula polluto geſturus ſceptra Neroni
Obruitur celeri raptus Otho exitio.
Fine tamen laudandus erit, qui morte decora
Hoc ſolum fecit nobile, quod perijt.

A. Vitellius.

Vitæ ſors, mors fœda tibi, nec digne Vitelli,
Qui fueris Cæſar, ſic ſibi fata placent.
Vmbra tamen breuis imperij, qui præmia regni
Sæpe indignus adit, non niſi dignus habet.

D. Veſpaſianus.

Quærendi attentus moderato commodus uſu,
Auget, nec reprimit Veſpaſianus opes.
Olim qui dubiam priuato in tempore famam
Par alijs princeps tranſtulit in melius.

Titus Veſpaſianus

Felix imperio, felix breuitate regendi,
Expers ciuilis ſanguinis, orbis amor.
Vnum dixiſti moriens te crimen habere,
Sed nulli de te, non tibi credidimus.

Domitianus.

Hactenus edideras geminos gens flauia iuſtos,
Cur, duo quæ dederant, tertius eripuit?
Vix tanti eſt habuiſſe illos, quia dona bonorum
Sunt breuia, æternum, quæ nocuere, dolent.

Nerua Imper.

Proximus extincto moderatur ſceptra tyranno
Nerua ſenex, princeps nomine, mente parens.
Nulla uiro ſoboles, imitatur adoptio prolem,
Quam legiſſe iuuat, quam genuiſſe uelit.

Traianus.

Aggreditur regimen uiridi Traianus in æuo
Belli laude prior, cætera patris habens.
Hic quoq; prole carens ſociat ſibi ſorte legendi
Quem fateare bonum, diffiteare parem.

Aelius Adrianus.

Aelius hinc ſubijt medijs præſignis in actis
Principia & finem fama notat grauior.
Orbus & hic, ſociatq; uirum documenta daturum,
Adſciti quantum præmineant genitis.

Antoninus Pius.

Antoninus abhinc regimen capit ille uocatu
Conſultuq; Pius nomen habens meriti.
Filius huic fato nullus, ſed lege ſuorum
A patria ſumpſit, qui regeret patriam.

M. Antonius.

Poſt Marco tutela datur, qui ſcita Platonis
Fecit ad imperium, patre pio melior.
Succeſſore ſuo moriens, ſed principe prauo
Hoc ſolo patriæ, quod genuit, nocuit.

Commodus Imp.

Commodus inſequitur pugnis maculoſus arenæ,
Threcidico princeps bello mouens gladio.
Eliſo tandem perſoluens gutture pœnas,
Criminibus faſſus matris adulterium.

Aelius Pertinax.

Aeli iudicio & conſulto lecte ſenatus,
Princeps decretis prodite non ſtudijs.
Quod doluit maleſida cohors errore probato,
Curia quod caſtris cęſſerat imperio.

Didius Iulianus.

Dij bene quod celeris Didius non gaudet opimis,
Et cito periuro præmia adempta ſeni,
Tuq; Seuere pater titulum ne horreſce nouantis,
Non rapit imperium uis tua, ſed recipit.

Seuerus.

Impiger egelido mouet arma Seuerus ab Hiſtro,
Vt paricidæ regna adimat Didio,
Punica origo illi, ſed qui uirtute probaret,
Non obſtare locum, cum ualet ingenium.

Baſſianus Antoninus Caracalla.

Diſſimilis uirtute patri, & multo magis illi,
Cuius adoptiuo nomine tu perhibes.
Fratris morte nocens, punitus fine cruento
In riſu populi tu Caracalla magis.

Opilius Macrinus.

Princeps hic cuſtos ſumptum pro Cæſare ferrum
Vertit in authorem cæde Macrinus iners.
Mox cum prole ruit. grauibus pulſare querelis
Ceſſet, perfidiam quæ patitur, meruit.

Antoninus Heliogabalus.

Tune etiam Auguſtæ ſedis penetralia fœdas
'Antoninorum nomina falſa gerens?

Deficit reliquum.

De menſibus & quatuor anni temporibus.

Aeternos menſes, & tempora quattuor anni
Quattuor iſta tibi ſubiecta monoſticha dicent.
Martius, Aprilis, Maius ſunt tempora Veris.
Iulius, Auguſtus, necnon & Iunius, æſtas.
Septembri, Octobri Autumnus, totóq; Nouembri.
Brumales, Ianus, Februarius, atq; December.

De nominibus ſtellarum.

Ad Boreæ partes, Arcti iunguntur & anguis,
Poſt has Arctophylax, pariterq; Corona, Genuq;
Prolapſus, Lyra, auis, Cepheus, & Caſſiopea,
Auriga & Perſeus, Deltoton, & Andromadæ aſtrum
Pegaſus & Delphin, Telum, Aquila, Anguitenenſq;,
Signifer inde ſubeſt, quem bis ſex ſydera complent.
Hic Aries, Taurus, Gemini, Cancer, Leo, Virgo
Libra, Scorpius, Arcitenens, Capricornus, & Vrnam
Qui tenet, & Piſces. poſt hos in partibus Auſtri
Orion, Procyon, Lepus, ardens Sirius, Argo,
Hydrus, Chiron, Thuribulum quoq;, piſcis & ingens.
Hunc ſequitur Piſtrix, ſimul Eridaniq; fluenta.

In Notarium in ſcribendo uelociſſimum.
Carmen Dimetrum Iambicum.

Puer notarum præpetum
Solers miniſter aduola,
Bipatens pugilar expedi,
Cui multa fandi copia
Punctis peracta ſingulis
Vt una uox abſoluitur.
Euoluo libros uberes,
Inſtarq; denſæ grandinis
Torrente lingua perſtrepo
Tibi nec aures ambigunt.
Nec occupatur pagina
Et mota parce dextera
Volat per æquor cereum.
Cum maxime nunc proloquor
Circùmq; loquentis ambitu,
Tu ſenſa noſtri pectoris
Vix dicta iam ceris tenes.
Sentire tam uelox mihi
Vellem dediſſet mens mea,
Quàm præpetis dextræ fuga
Tu me loquentem præuenis.
Quis quæſo, quis me prodidit?
Quis iſta iam dixit tibi,
Quæ cogitabam dicere?
Quæ furta corde in intimo
Exercet ales dextera?
Quis ordo rerum tam nouus?

Veniat in aures ut tuas
Quod lingua nondum abſoluerit.
Doctrina non hoc præſtitit,
Nec ulla tam uelox manus
Celeripedis compendij
Natura munus hoc tibi
Deusq; donum tradidit
Quæ loquerer, ut ſcires prius,
Idemq; uelles, quod uolo.

AVSONII BVRDIGALENSIS, VASSATIS MELICI POETAE AC PRAECEPTORIS GRATIARVM ACTIO AD GRATIANVM IMPERATOREM PRO CONSVLATV.

A Go tibi gratias imperator Auguſte. Si poſſem, etiã referrem. Sed nec tua fortuna deſyderat remunerandi uicem, nec noſtra ſuggerit reſtituendi facultatem. Priuatorũ iſta copia eſt, inter ſe eſſe munificos. Tua beneficia, ut maieſtate præcellũt, ita mutuũ nõ repoſcunt. Quod ſolũ igitur noſtræ opis ẽ, Gratias ago. Verũ ita, ut apud deũ fieri amat, ſentiẽdo copioſius, q̃ loquẽdo. Atq; nõ in ſacrario modo impialis oraculi, q locus horrore tranqllo, & pauore uenerabili raro eundẽ animũ præſtat, & uultum. Sed uſquequaq; gratias ago, tum tacens, tum loquẽs, tum in cœtu hominũ, ipſe mecum,

& cum uoce patui, et cum meditatione ſeceſſi, omni loco, actu, habitu, et tpe. Nec mirũ, ſi ego terminũ nõ ſtatuo tam grata profitendi, cũ tu finem facere neſcias honorãdi. Quis. n. locus eſt, aut dies, q nõ me huius aut ſimilis gratulationis admoneat? Admoneat aũt? O' inertiam ſignificationis i gnauæ. Quis inquã locus eſt, q nõ beneficijs tuis agitet, inflãmet? Nullus inquã imperator Auguſte, qn admirandã ſpẽm tuæ uenerationis incutiat. Non Palatiũ, qđ tu, cum terribile acceperis, amabile præſtiti ſti. Nõ forũ, et Baſilicæ olim negotijs plena, nũc uotis, uotisq; pro tua ſalute ſuſceptis, nã de ſua, cui nõ te imperãte ſecuritas? Non curia honorificis mõ læta decretis, olim ſolicitis mœſta querimonijs? Nõ publicum, in quo occurſus gaudentiũ plurimorũ neminẽ patitur ſolum gratulari? Non domus cõc ſecretum. Lectus ipſe ad qetem datus, beneficiorũ tuorũ reputatiõe tranqllior? Somnus abolitor omniũ imagines tuas affert. Iſta autem ſedes honoris ſella curulis glorioſa põpis imperialis officij in cuius me faſtigio ex qua mediocritate poſuiſti, quoties à me cogitatur, uincor magnitudine, & redigor ad ſilentium, non ingratus beneficijs, ſed oppreſſus. Ades enim locis omnibus. Nec iam miramur licẽtiam poetarum, q omnia deo plena dixerunt. Spem ſuperas, cupienda præuenis, uota præcurris, quæq; animi noſtri celeritas diuinũ inſtar affectat, beneficijs præeũtibus anteceditur Præſtare tibi eſt, q̃ nobis optare uelocius. Ago igitur gratias optime imperator. Ac ſiqs hunc ſermonẽ meum ijſdem uerbis tam ſæpe repetitum inopiæ loquentis aſſignat, experiatur hoc idem proſequi, & nihil poterit proferre facundius. Aguntur enim gratiæ nõ propter maieſtatis am

bitum, nec ſine argumentis impatori fortiſſimo, teſtis eſt uno pacatus anno, & Danubij limes & Rheni. Liberaliſſimo, oſtentat hoc diues exercitus. Indulgentiſſimo, docet ſecuritas erroris humani. Cóſultiſſimo, probat hoc tali principe oriens ordinatus. Pijſſimo. Huius uero laudis locupletiſſimũ teſtimonium eſt pater diuinis honoribus cóſecratus, inſtar filij ad imperiũ frater adſcitus, à cótumelia belli patruus uindicatus, ad præfecturæ collegiũ filius cum patre coniunctus, ad conſulatum præceptor electus. Poſſum ire per omnes appellationes tuas, quas olim uirtus dedit, quas proxime fortuna conceſſit, quas adhuc indulgentia diuina meditatur. Vocat Germanicum deditione gentilium, Alemanicum traductione captorum. Vincendo et ignoſcendo Sarmaticum. Cónectere omnia merita uirtutis, & cognomina felicitatis, ſed alia eſt iſta materia, & ſuo parata ſecreto, cum placuerit ſignăter, et breuiter omnia, quæ nouimus, indicare, nec perſeq, ut qui terrarum orbẽ unius tabulæ ambitu circunſcribunt aliquăto detrimento magnitudinis, nullo diſpẽdio ueritatis. Núc aũt, quod diei huius propriũ, de Cóſulatu gratias agam, ſed procurrunt & aliæ dignitates, atq; in uocẽ gratulationis erumpunt. Ac ſe prius debere profitentur. Tot gradus nomine comitis propter tua incrementa cógeſti ex tuo merito te ac patre principibus. Quæſtura cõis, et tui tm̃ Præfectura beneficij, quæ et ipſa nó uult uicæ ſimplici gratulari, liberalius diuiſa q̃ iuncta cum teneamus duo integrũ, neuter deſyderat ſeparatum. Sed illa (ut pauloante promiſi) habebũt ſui muneris peculiare ſecretum, Conſulatus hic meus orat, atq; obſecrat, ut obnoxiã tibi uni ſinas fieri eius dignitatem, quẽ omnibus præ

tuliſti. Quod quidem & ipſe ſibi inuenit gradus cũ clariſſimo uiro collega in eo honore coniũctus, nuncupatione prælatus, Conſul ego imperator Auguſte munere tuo non paſſus ſepta, neq; campum, non ſuffragia, non puncta, non loculos, qui non prenſaueram manus, nec cum ſalutantiũ confuſus occurſu, aut ſua amicis nomina non reddiderim, aut aliena impoſuerim, qui tribus non circumiui, centurias non adulaui, uocatis claſſibus non intremui, nihil cum ſequeſtre depoſui. Cum diſtributore nil pepigi. Romanus Populus. Martius Campus; Equeſter ordo, Roſtra, Ouilia, Senatus, Curia, unus mihi oĩa Gratianus iure meo Auguſte Maxime affirmare poſſum incolumi omnium gratia, qui ad hunc honorẽ diuerſa unquam uirtute uenerunt, uenturiq; ſunt. (Suus enim cuiq; animus, ſuũ meritum, ſibiq; mens conſcia eſt) iure inquam meo affirmare poſſum, me mihi uideri à cæteris eſſe ſecretum. Sunt quos uotorum cruciat inanitas. Nõ optaui. Quos exercet ambitus. Non petiui. Qui aſſiduitate exprimunt. Non coëgi. Qui efferũtur occaſione. Nõ affui. Quos iuuat opulentia. Obſtat temporum diſciplina. Non emi, nec poſſum continentiam iactare. Non habui, unum præſtare tentaui, & hoc ipſum quaſi meum uendicare nõ poſſum. In tua enim poſitum eſt opinione, ſi merui. Feciſti autem & facies alios quoq; conſules piiſſime Gratiane, ſed non et cauſa pari uiros gloriæ militaris, habent. n. tecum ut ſemper laboris, ita dignitatis plerunq; conſortium uirtutis, q̃ honoris antiquiore collegio uiros nobilitatis antiquæ, dantur enim multa nominibus, & eſt Roma pro merito, uiros fide inclytos & officijs probatos, quorum me etſi non ſecerno numero,

tamen quod ad honoris uiam pertinet ratione diſpertio. Quartum hũc gradum noui beneficij. Tu Auguſte cõſtituis, deferre tibi ipſi, quo alter ornetur, bona animi tuĩ ad alienã referre præſtantiam, eruditionem'q; naturæ, quam deo & patri, & tibi debes ad alterius gratiá rectius retorquere, q̃ uerius. Tua hæc uerba ſunt à te mihi ſcripta. Soluere te quod debebas & adhuc debere quod ſolueris, O' mentis aureæ dictum bracteatum, O' de pectore candidiſſimo lactei ſermonis alimoniã. Quisq̃'ne tam parcus eſt in oſtantatione beneficij? Quisq̃ pondus gratiæ ſuæ uim meriti profitetur alieni? Quisq̃ deniq; quod indulget quaſi ab obnoxio deferatur, pretium ma uult uocare quàm donum? Certent huic ſententiæ ueteres illi, & Homerici oratores ſubtilis deducta oratione Menelaus, & inſtar profundæ grandinis ductor. Ithaceſius, & melleo delibutus eloquio iam tertiæ Neſtor ætatis. Sed neq; ille concinnius eloquetur, qui ſe laconica breuitate collegit. Neq; ille contortius, qui cum ſenſibus uerba glomerauit. Nec iſte dulcius, cuius lenis oratio mulcẽdo potius, q̃ extorquendo perſuaſit. Soluere te dicis quod debebas, & debiturum eſſe cum ſolueris. Auguſte iuuenis, cœli tibi & humani generis rector hoc tribuebat, ut prælatus antiquis, quos etiam elegantia ſententiæ iſtius anteceſſiſti, uincas propria ſingulorum, in Menelao regiam dignationem, in Vlyſſe prudentiam, in Neſtore ſenectutem. Subijciet aliquis iſta quidem adeptus es, ſed effare, quo merito? Quid me oneras ſciſcitator? Rationem felicitatis nemo reddit, Deus, et qui deo proximus tacito munera diſpartit arbitrio, & beneficiorum ſuorum indignatus per homines ſtare iudicium, mauult de

ſubditis dediſſe miraculum. Quo inquis merito? Ego nullum ſcio, niſi quod tu Piiſſime imperator debere te dicis, & hoc debere latiſſime ptinet. Siue hoc eruditionis tuæ fœnus existimas. Siue ſine fœnore gloriã liberalitatis affectas. Siue te pódere cóceptæ ſpóſionis exoneras. Seu fidei commiſſum patris exoluis. Seu magnanimitate cœleſti oſtentatione ſuppreſſa dei munus imitaris. Debere te dicis. Cui? Quãdo? Quo nomine? Lege ſyngrapham. Nomina, creditorẽ. Accepti et expenſi tabulæ conferantur. Videbis aliò ſummæ iſtius tranſire rationem, tibi cœpit deus debere pro nobis. Quid autem mihi debes Gratiſſime imperator? (Patitur enim humanitas tua, ut præter regias uirtutes priuata appellatione lauderis). Quid tu mihi debes, & contra qd nõ ego tibi debeo? An'ne quod docui? hoc ego poſſum uerius retorquere dignum me habitum, qui docerem tot facundia, doctrinaq; præſtantes inclinata in me dignatione præteritos, ut eſſet quem tu matura iam ætate ſubanctum per omnes honorum gradus feſtinata bonitate proueheres. Timere ut uidereris, ne in me uita deficeret, dum tibi adhuc aliquid, quod deberes, præſtare ſupereſſet. Negat Cicero conſularis ultra ſe habere quod cupiat. Ego autem iam conſul & ſenex, adhuc auiditatem meam iam fatebor, te uidere ſæpius in hoc magiſtratu Gratiane deſydero, ut et ſex Val. Corui ni, & ſeptem Caij Marij, & cognominis tui Auguſti tredecim conſulatus, unus æquiperes. Tibi plures pót ætas & fortuna tua præſtare, uerum ego in numero parcior, quia tu in munere liberalior. Ipſum enim te ſæpius hoc honore defraudas, ut & alijs largiaris. Scis enim imperator Doctiſſime (rurſum enim utar laude priuata.)

Scis inquam ſeptem ac decem Domitiani *cōſulatus, quos ille inuidia alteros prouehēdi continuādo conſeruit, ita in eius auiditate deriſos, ut hoc eum pagina* Faſtorū *ſuorum, immo faſtidiorū fecerit inſolentē, nec potuerit præſtare felicem.* Q*uodſi principi honoris iſtius tem pata, et quæ uocatur aurea, debet eſſe mediocritas.* Q*uid priuati ſtatus hominibus?* Q*uid æquanimis?* Q*uid iam ſenibus erga ſe oportet eſſe moderaminis?* E*go qdem, quod ad honores meos pertinet, & uota ſaturaui.* T*u tñ imperator* O*ptime.* T*u pijſſime.* T*u, quem non fatigat liberalitas, niſi quādo ceſſauit.* T*u inquā* I*ndulgentiſſime* G*ratiane, ut ad beneficiendū ſubito es, nec opinus ingenio, adhuc aliqd, quod hoc nomine mihi præſtetur, inuenies.* S*ic intellexere oēs.* S*ic nobis ordinem ipſe feciſti.* S*ic amicus deo es, ut à te iam impetratū ſit, quod nō optatur ab aliquo, & quod nondum optamus, adipiſcitur.* E*t rurſum aliquis adijciet, aut ſermone libere, aut cogitatione liberius.* N*on'ne olim et apud ueteres multi eiuſmodi doctores fuerunt?* A*n tu ſolus præceptor* A*uguſti?* I*mmo ego cum multis coniunctus officio, ſed cum pauciſſimis ſecretus exemplo.* N*olo* C*onſtantini temporum taxare collegas,* C*æſares docebantur.* S*uperiora extinguam, diues* S*eneca, nec tamen conſul arguetur rectius, quàm prædicabitur, non erudiſſe indolem* N*eronis, ſed armaſſe ſæuitiam.* Q*uintilianus conſularia per* C*lementem ornamēta ſortitus, honeſtamenta nominis potius uidetur, q̄ inſignia poteſtatis habuiſſe.* Q*uomodo* T*itianus magiſter, ſed glorioſus ille municipalem ſcholam apud* V*iſuntionem,* L*ugdunumq; uariando ætate quidem, ſed uilitate conſenuit.* V*nica mihi & amplectenda eſt* F*rótonis imi*

tatio, quem tamen Auguſti magiſtrum ſic conſulatus ornauit, ut præfectura non augeret. Sed conſulatus ille cuiuſmodi? Ordinario ſuffectus, bimeſtri ſpatio interpoſitus, in ſexta anni pte conſumptus, quærẽdum ut relique rit tantus orator, qbus Conſulibus geſſerit conſulatum. Ecce aliud, quod aliquis opponat. In tanti ergo te oratoris faſtigium glorioſus attollis? Cui talia requirenti reſpõdebo breuiter, nõ ego me contendo Frontoni, ſed Antonino præfero Gratianum. Celebrant quidem ſolẽnes iſtos dies omnes ubiq; urbes, quæ ſub legibus agunt, & Roma de more, & Conſtantinopolis de imitatione, Antiochia pro luxu, & Carthago diſcincta, & domus fluminis Alexãdria, ſed Treuiri Prĩcipis beneficio, et mox cum ipſo authore beneficij locat inter ſe diſtant, uota conſentiunt. Vnus in ore omniũ Gratianus, poteſtate imperator, uirtute Victor, Auguſtus ſanctitate, Põtifex religione. Indulgentia Pater, ætate Filius, pietate utrunq;. Nõ poſſum fidei cauſa oſtendere imagines maiorum meorum (ut ait apud Salluſtium Marius) nec deductum ab heroibus genus ad deorum ſtemma replicare, nec ignotas opes, et patrimonia ſparſa ſub regnis. Sed ea, quæ nota ſunt, dicere potius q̃ prædicare. Patriam nõ obſcurã. Familiã, non pœnitendã. Domum innocentem. Innocentiam non coactam. Anguſtas opes, ueruntamen libris et liberis dilatatas. Frugalitatem ſine ſordibus. Ingenium liberale. Animum non illiberalem. Victum. Veſtitum, Supellectilem, munda non ſplendida, ueteribus ut illis Conſulibus excepta, quæ tum erãt bellicarum collatiõe uirtutum, ſiquis me conferre dignetur, ſeponat opulẽtiã, non derogaturus induſtriam. Verũ quoniã gratijs agen

dis iandudum ſuccumbo materiæ. Tu orationi meæ Gratiane ſuccede. Tu Gratiane, qui hoc nomen ſic per fortunam adeptus es, ut nemo uerius ambitióe quæſierit. Neq; enim iuſtius Metellus cognomento Pius patre reuocato, q̃ eſſet impius exulante. Aut uerius Sylla felix, qui felicior ante, q̃ uocaretur, quàm tu Gratiane, cui & hoc nomen eſt, & illa Metelli Syllæq́; cognomina. Tu, inquam, Gratiane, qui hoc non ſingulis factis, ſed perpetua gratæ agendi benignitate meruiſti, cui, niſi ab auo deductũ eſſet, ab omnibus adderetur. Tu ipſe tibi inquam pro me gratiam refer. Tu tuæq; uirtutes. Bonitas, qua in omnes prolixus es, perpetuus in me. Pietas, qua orbem tuũ temperas, quamq́; in ulciſcendo patruo probas, tuendo in fratre cumulas, ornãdo in præceptore multiplicas. Agat gratias Clementia, quam humano generi impertis. Liberalitas, qua ditas oẽs. Fortitudo, qua uincis. & Mens iſta aurea, quam de cõmuni deo plus quã unus hauſiſti. Agant & pro me gratias uoces omnium Galliarũ, quarum Præfecto hanc honorificentiam detuliſti. Vltra progredior, et hoc q̃a debere te dicis. Agat quæ optime agere poteſt, Vox iſta, quam docui. Iandudum autem quàm grati animi, tam ſermonis exigui (ut ſupradictũ eſt) ſuccũbo materiæ, neq; adhuc illa perſtrinxi, quæ ne infantiſſimus quidem, niſi idẽ impiiſſimus eminentia per famam, & omnium gaudiis teſtata ſupprimeret. Quæ ſupra uires dicendi meas poſita cunctor attingere, aut ingrati crimine arguendus, aut temerarii profeſſione culpandus, Tamen alterum cum ſubeundum ſit, audaciam quàm maleuolentiã malo reprehẽdi. Tu Auguſte Venerabilis diſtrictus maximo bello aſſultantibus tot millibus

barbarorũ, quibus Danubij ora protexitur, Comitia Cõſulatus mei armatus exerces, Tribunitia iſta ꝙ in urbe Syrmio geruntur, an ut ꝙ in procinctu Centuriata dicentur? an ut quondã Pontificalia uocabuntur? ſine arbitrio multitudinis, ſacerdotum tractata collegio? Sic potius, ſic uocetur. Quæ tu pontifex maximus deo participatus habuiſti. Non eſt igenij mei pijſſime Imper. talia cõminiſcĩ. Verba ſunt literarum tuarum, quibus apud me authoritatem ſummi numinis, & tuæ uolũtatis amplificas. Sic enim loqueris. Cum de conſulibus in annum creandis ſolus mecum uolutarem (ut me noſti) atq; ut facere debui, ut uelle te ſciui, conſilium meũ ad deum retuli, eius authoritati obſecutus, te Cõſulem deſignaui & declaraui, & priorem nuncupaui. Cuius orationis ordo lucidior? Quæ doctrina tã diligens proprijs comitiorum uerbis loqui, nec uocabulis moris antiq nomina pegrigna miſcere? Valete modo claſſes, populi, et urbanarum tribuũ prærogatiuæ, & centuriæ iure reuocatæ. & Quæ comitia plenioa unquã fuerunt, quàm quibus præſtitit deus cõſilium. Imperator obſequiũ? Et nunc ego Pijſſime Imperator ne faſtigiũ auditorij ſacri dictorum tuorum timidus interpres offendam, diuinitatis tuæ propè cũ piaculo uerba tranſcurro. Cum de Cõſulibus (inquis) in annum creandis, erudita uox, & cura ſolennis, ſolus mecum uolutarem. ó profundi altitudo ſecreti, habes ergo conſiliatorem, & non metuis proditorem. Vt me noſti. Quid familiarius? Vt facere debui. Quid cõſtantius? Vt uelle te ſciui. Quid dici blãdius poteſt? Conſilium meum ad deum retuli. Et quemadmodum ſolus, cui præſto eſt tam grande conſilium? An ple

nius cum Senatu, cũ Equeſtri ordine, cũ plebe Romana, cum exercitu tuo, & prouincijs omnibus deliberaſſes? Conſilium meum ad deum retuli. Nõ, ut credo, nouum ſumeres, ſed ut ſanctius fieret, quod uolebas eius autho ritati obſecutus. Scilicet ut in conſecrando patre, in ul ciſcendo patruo, in cooptando fratre feciſti. Te conſulem deſignaui & declaraui, & priorem nuncupaui. Quis hæc uerba te docuit? Ego tam propria & tam latina ne- ſciui, Deſignaui, & Declaraui, & Nuncupaui. non fit hoc temere, habet moras ſuas diſpartitis gradibus tam matura cunctatio. Has ego literas tuas in omnibus pi- lis atq; porticibus (unde de plano legi poſſint) inſtar edi cti prẽdere mãdauero. Nõ'ne tot ſtatuis honorabor, quot fuerint paginæ libellorum? Sed ad planiora feſtino. Ab hac enim literarum ad me datarum parte digreſ- ſus, eo quoque deſcendiſti, ut quæreres, qualis ad me Trabea mitteretur. Omne largitionum tuarum mini- ſterium ſolicitudine fatigaſti. Non ergo ſupra Conſu- latum mihi eſt adhibita per te cura tam diligens. Pro me cura tam felix? in Illyrico arma quatiuntur. Tu mea cauſa per Gallias ciuilium decorum indumen- ta diſpẽſas. Loricatus de toga mea tractas. In procinctu et cum maxime dimicaturus, Palmatæ ueſtis meæ orna menta diſponis feliciter & bono omine. Nanque iſte ha- bitus, ut in pace conſulis eſt, ſic in uictoria triumphã- tis. Parum eſt, ſi qualis ad me Trabea mittatur, interro- ges. Te coram promi iubes. Nec ſatis habes, ut largitio- num miniſtri ex more fungantur. Eligis ipſe de multis, & cum elegeris, munera tuo uerborum honore perſeque ris. Palmatam inquis tibi miſi, in qua diuus Conſtanti- us parens

us parens noſter ĩtextus eſt. Me beatum, cuius ĩſignibus
talis cura præſtetur. Hæc planè. Hæc eſt picta, ut di
citur, ueſtis non magis auro ſuo, q̃ tuis uerbis. Sed multo
plura ſunt in eius ornatu, quæ per te ĩſtructus ĩtelligo.
Geminũ qppe in uno habitu radiat nomen Auguſti. Cõ
ſtantius in argumento ueſtis intexitur, Gratianus in
muneris honore ſentitur. Acceſſit tam impenſo beneficio
tuo pondus quorundam ſciſcitatione cumulatũ. Interro
gatus quem priorẽ decerneres cõſulem. Nec dubitandũ
eſſe dixiſti tu, & qui tecum boni ſunt, dubitare non
poterant. Sed tamen ad hoc dictum erexerant animos,
q libenter clariſſimũ uirũ collegã meũ, quẽ p̃ntem habe
bat occaſio, prælatũ credidiſſent. Fatigantes ĩn qđ intel
lexerant, reqrebant. Hic tu, ſicut mihi renuntiatum eſt,
noto illo pudore tuo pauliſper hæſiſti, non rationis ambĩ
guus, ſed eorũ dubitationem uultu, et rubore cõdẽnans,
qui ſtudium ſuum interpretationis errore palpabant.
Deinde ilico ſubdidiſti. Quid de duobus Conſulibus
deſignatis q̃ritis, quis ordo ſit nũcupationis? An'ne alius
quam quẽ præfectura conſtituit? O' felicem uerecundiã
tuam, cui iſta popularis ratio tam prudenter occurrit.
Sciſti aliud Gratiane quod diceres, ſed propter quorũ-
dam uerecundiam dicere noluiſti. Scrupuloſus hic mihi
locus eſt, & propter eã, quam nunq̃ appetiui, gloriam
recuſandus. Cum prior renuntiatus ſim, ſatis eſt tuum
tenere iudiciũ. Interpretes ualete meritorum. Neq; aũt
ego Sacratiſſime Imperator ĩ tenui bñficio gradũ nũcu
patiõis amplector. Nũ eſt hæc gloria ignota Ciceroni?
Prætorem me inquit Pop. Ro. primum fecit, Conſulem
priorẽ. Ex ipſa eius ſententia intelligitur cõmẽdabilius

ei uideri uni quàm pluribus eſſe præpoſitum. nulla .n. eſt quidem cõtumelia ſecundi, ſed ex duobus gloria magna prælati. Alexãdri Macedonis hoc fertur, cum legiſſet illos Homericos uerſus, quibus Hectore prouocãte de nouẽ ducibus, qui omnes pugnare cupiebant, unum deligi placeret ſortis euentu, trepida ubi conceptione uotorum Iouem optimum Maximum totus precatur exercitus, ut Aiacem uel Tydei filium, aut ipſum regem Ditiũ Mycenarum ſortiri patiatur Agamemnonẽ. Occiderem inquit, illum, qui me tertiũ nominaſſet, O magnanimitatẽ fortiſſimi uiri. Nominari iter nouem tertius recuſabat, ubi certe pluribus antecelleret, quàm ſubeſſet. Quanta hic uerecundia grauaretur poſterior de duobus. Eſt .n. in hoc numero arduæ plena dignationis electio, cũ uniuerſis mortalibus duo, q̃ fiãt Cõſules, præferũtur. Qui alteri præponitur nõ uni, ſed omnibus antefertur. Expectare nunc aures præſentium ſcio, & eminere in oĩum uultu intelligo, quod deſyderio concipiatur animorum. Exiſtimant enim, cum ea, quæ ad grates agẽdas pertinebãt, ſũmatim tenuiore filo (ut dicitur) deducta libauerĩ, aliqua me etiam de maieſtatis tuæ laudibus debere perſtringere. Quanq̃ me iſtam dixerim ſepoſuiſſe materiã, & in tempus aliud reſeruare, nihilo minus tamen ut nunc aliqua contingam, nutu & propè murmure cohortantur. Itaq; faciam, quando cogunt uolentem, ſed maioribus ſeparatis tenuiora memorabo. Nulla ſpe ad plenum exequendi, ſed uniuerſi ut intelligant, eorum, quæ intus prædicanda ſunt, à me poſcendam eſſe notitiã, ab alijs dignitatem. Nec excellẽtia, ſed quotidiana tractabo. Nullum tu unq̃ diem ab adoleſcentia tua, niſi adora

to dei numine & reus uoti, & ilico abſolutus egiſti lau tis manibus, mente pura, immaculabili conſcientia, &, quod in paucas eſt, cogitatione ſyncera. Cuius autem unq̃ egreſſus auſpicatior fuit? Aut inceſſus modeſtior? Aut habitudo cohibitior? Aut familiaris habitus cōdecentior? Aut militaris accinctior? In exercēdo corpore qs curſum tam puiciter incitauit? Quis palæſtram tam lubricus expediuit? Quis ſaltum in tam ſublime collegit? Nemo abductius iacula contorſit. Nemo ſpicula crebrius iecit, aut certius deſtinata percuſſit. Mirabamur poetam, qui infrenes dixerat Numidas. Et alterū, qui ita collegerat, ut diceret in equitando uerbera, & præcepta eſſe fugæ & præcepta ſiſtendi. Obſcurum hoc nobis legentibus erat. Intelleximus te uidentes, cum idē arcū intenderes, & habenas remitteres. Aut equum ſegnius euntem uer bere concitares, uel eodem uerbere intemperantiam coercers. Qui te uiſi ſunt hoc docuiſſe, non faciunt. Immo qui uiſi ſunt docuiſſe, nunc diſcunt. In cibis autē cuius ſacerdotis abſtinentior cærimonia? In uino cuius ſenis menſa frugalior? Operto conclauis tui non ſanctior ara ueſtalis. Non pontificis cubile caſtius, nec puluinar flaminis tam pudicum. In officijs amicorum non dico paria reddi, antcuenis. Et quoties in obſequendo præ uerimus, erubeſcis pudore tam obnoxio, q̃ in nobis eſſe deberet ab Imperatore præuētis. In illa uero ſede (ut ex more loquar) cōſiſtorij, ut ego ſentio, ſacrarij tui, nullus unq̃ ſuperiorum, aut dicenda penſius cogitauit, aut con ſultius cogitata diſpoſuit, aut diſpoſita maturius expediuit. Et aliqua de oratorijs uirtutibus tuis dicerem, niſi ue rerer mihi gratificari. Non enim Sulpitius acrior in con

cionibus, nec maioris Gracchi cōmēdabilior modeſtia fuit, nec patris tui grauior authoritas. Qui tenor uocis, cū incitata pronuntias? Quæ inflexio, cum remiſſa? quæ temperatio, cum utraq; diſpēſas? qs oratorum læta iucundius. facunda cultius, pugnantia denſius, denſata glomeratius aut dixit, aut, quod eſt liberum, cogitauit. Vellē, ſi rerū natura pateretur, Xenophō Attice in æuū noſtrū uenires, tu, qui ad Cyri uirtutes exequēdas uotū potius q̄ hiſtoriam cōmodaſti, cum diceres. Non qualis eſſet, ſed qualis eſſe deberet. Si nunc in tempora iſta procederes, in noſtro Gratiano cerneres, quod in Cyro tuo nō uideras, ſed optabas. atq; iſta oīa quaſi punctis qbuſdam acuminata ſignaui. Si facundia pro uolūtate ſuppeteret, quāquam nō copioſius exequerer ubertatem ſtylo rerū magnitudine ſuggerente, ſed nec huius diei, nec huius iſta materiæ. Qui dicturi eſtis laudes principis noſtri, habetis uelut ſeminarium, unde orationum ueſtrarum iugera cōpleatis. Ego iſta perſtrinxi, atq; (ut ſciunt oēs) poſſum uideri familiaris notitiæ ſecretus interpres, domeſtica iſtæc, non tam prædicare q̄ prodere. Atq; ut iſta dixi de cognitis mihi, atq; intra aulā familiaribus. Poſſem & foris celebrata memorare, niſi omnia omnes, & ſe patim ſibi quiſq; nouiſſet. Poſſem pari breuitate dicere ſuperiora, Emendatiſſimi uiri eſt pigēda nō facere. At tu nunq̄ pœnitenda feciſti, & ſem p ueniā pœnitentibus obtuliſti. Pulchrū ē indulgere timētibus. Sed tu perpetuæ bonitatis edictis occurriſti oībus, ne timerent. Magnificum largiri honores. Tu honoratos & liberalitate ditaſti. Laudabile ē imp atorē faciles īterpellātibus præbere aditus, nec de occupatiōe cauſari. Tu confirmas adi-

re cũctantes, ẽt querimonijs explicatis, neq̃d adhuc ſilea-
tur, ĩterrogas. Celebre fuit Titi Cæſaris dictũ, perdidiſſe
ſe diem, quo nihil boni fecerat. Sed celebre fuit, q̃a Ve-
ſpaſiãus ſucceſſor dixerat, cuius nimia parſimõia, et au-
ſteritas uix ferenda mirã fecerat filij lẽitatẽ. Tu Valẽti
niano genitus, cuius alta bõitas, p̃ns comitas, temperata
ſeueritas fuit, parto & cõdito optime Reip. ſtatu intelli-
gis poſſe te eſſe leniſſimũ, ſine diſpendio diſciplinæ. Neq;
uero unũ aliq̃d bonũ uno die præſtas, ſed indulgẽtias
ſeculares per ſingula horarũ momenta multiplicas. Vel
illud unum cuiuſmodi eſt, De cõdonatis reſiduis tributo
rum, Quod tu quã cumulata bonitate feciſti? Quis unq̃
Imp̃atorum hoc prouincijs ſuis, aut uberiore ĩdulgẽtia
dedit, aut certiore ſecuritate proſpexit, aut prudentia cõ
ſultiore muniuit? Fecerat et Traiãus olim, ſed partibus
retentis, non habebat tantam oblectationẽ cõceſſi debiti
portio, q̃ta ſuberat amaritudo ſeruati. Et Antoninus in-
dulſerat, ſed ĩ pij nõ beneficij ſucceſſor inuidit, q̃ ex do-
cumentis, tabulisq; populi cõdonata repetiuit. Tu argu-
menta oĩa flagitandi publicitus ardere iuſſiſti. Videre in
ſuis quæq; foris oẽs ciuitates cõflagrationẽ ſalubris incẽ
dij. Ardebãt ſtirpes fraudũ ueterũ. Ardebãt ſeminaria
futurarũ. Iã ſe cũ puluere fauilla miſcuerat. Iã nubi-
bus fumus inuoluerat, & adhuc obnoxij in paginis con
crematis ductus apicũ & ſeſtertiorũ notas cũ iuuãtia
de rõne cernebant, quod meminerãt lectũ legi poſſe &
uerẽtes. Quid te imp̃ator Auguſte indulgẽtius? Quid
põt eẽ cõſultius? Quæ bõa præſtas, efficis ne caduca ſint.
Quæ mala adimis, proſpicis ne poſſint eẽ recidiua. Hæc
prouincialibus ĩdulgẽtiæ bõa. Quid illa noſtro ordini?

Quid illa militibus Antoninorum *comitas fuit? Et iam inde* Germanicorū *cohorte amicorū, & legionibus fami liaris humanitas. Sed ego nolo beneuolentiā tuam alio rum collatione præcellere.* Abundant *in te eā bonitatis, & uirtutis exempla, quæ ſequi cupiat uētura poſteritas, et, ſi rerum natura pateretur, adſcribi ſibi uoluiſſet anti quitas.* Neceſſe *eſt tamen aliquid comparari, ut poſſit in telligi bōa noſtra quo præſtent.* Aegrotātes *amicos* Tra ianus *uiſere ſolebat, hactenus in eo comitas prædicanda eſt.* Tu *& uiſere ſolitus, et mederi.* Præbes *miniſtros.* In *ſtruis cibos.* Fomenta *diſpenſas.* Sumptum *adijcis medela rum.* Conſolaris *affectos.* Reualeſcentibus *gratularis.* In *quot uias de una eius humanitate progrederis?* Legio *nibus uniuerſis, ut in cōmuni marte euenit, ſiquid aduer ſi acciderat, uidi te circumire tentoria.* Satin' *ſalue quæ rere.* Tractare *uulnera ſauciorū.* Et *ut ſalutiferæ appo nerētur medelæ, atq; ut nō ceſſaretur, inſtare.* Vidi *quoſ dam faſtidientes cibum te cōmendāte ſumpſiſſe.* Audiui *confirmantia ad ſalutem uerba proferri.* O *currere deſy derijs ſingulorū.* Huius *ſarcinas mulis aulicis uehere.* His *ſpecialia iumenta præbere.* Illis *miniſteria perditorū in ſtaurare lixarum.* Aliorū *egeſtatem tolerare ſumptu.* Horū *nuditatem uelare ueſtitu.* Omnia *agere indefeſſe et benigne, pietate maxima, oſtētatiōe nulla.* Oīa *præbere ægris, nihil exprobrare ſanatis.* Inde *cunctis ſalute no ſtra carior factus meruiſti, ut hēres, amicos, obnoxios, prōptos, deuotos, fideles, in æuū omne manſuros, quales charitas potius q̄ fortuna conciliat.* Concludā *deinceps orationem meam* Piiſſime Auguſte, *ſermonis magis fine q̄ gratiæ.* Nāq; *illa perpetuā eſt, & ſpatio nō traſmea-*

bili, terminum calcas ignorat, flexu tamen paruo, nec à te procul conuertar ad deum. Aeterne omnium genitor. Ipſe non genite opifex, & cauſa mundi. Principio antiquior. Fine diuturnior. Qui templa tibi & aras penetralibus initiatorum mentibus condidiſti. Tu Gratiano humanarum rerũ Domino, eiuſmodi ſemina noſtri amoris inoleſti, ut nihil in digreſſu ſegnior factus, meminiſſet et relicti: illuſtraret abſentẽ. Præſentibus anteferret. Dein qa intereſſe primordijs dignitatis per locorum interualla non poterat, ad ſolennitatem condendi honoris occurreret, beneficijs ne deeſſet officium. Quæ enim memoria, memoria inquam tranſcurſum tantæ celeritatis, uel in audacibus Græcorum fabulis cõmenta eſt? Pegaſus uolucer actus à Lycia non ultra Ciliciam permeauit. Cyllarus atq; Arion inter Argos, Nemeamq; ſenuerunt. Ipſi Caſtorum equi, quod longiſſimum iter eſt, non niſi mutato uectore trãſcurrunt. Tu Gratiane, tot Romani imperij limites, tot flumina & lacus, tot ueterum interſepta regnorum, ab uſq; Thracia per totum (quã longus eſt) locum Illyrici, Venetiam, Lyguriamq;, & Galliam ueterem. Inſuperabilia Rhetiæ, Rheni accolas, Sequanorum inuia, porrecta Germaniæ, celeriore trãſcurſu quàm eſt properatio noſtri ſermonis euoluis, nulla requie otij, ne ſomni quidem, aut cibi munere liberali. Vt Gallias tuas inopinatus illuſtres. Vt conſulem tuum quãuis deſyderatus anticipes. Vt illã ipſam, quæ auras præcedere ſolet, famam facias tardiorẽ. Hoc ſenectuti meæ, hoc honori à te datum, ſupremus ille imperij, & cõſiliorum tuorum Deus cõſcius, & arbiter, & author indulſit, ut Sellam curulem, cuius ſedem freqũeter ornabis, ut

Prætextam meam purpuræ tuæ luce fucatam, ut Trabeam non magis auro ſuo, quàm munere tuo ſplendidam, quæ ab Illyrico ſermonis dignitas honeſtauit, apud Gallias illuſtriora præſtares. Quæſtorem ut tuum Præfectum, ut tuo prætorio Conſulem tuum, & , quod adhuc cunctis meis nominibus anteponis, Præceptorem tuum, quem pia uoce declaraueras, iuſta ratione prætuleras, liberali largitate ditaueras, Auguſtæ dignationis officijs conſecrares.

DE MONOSYLLABIS OPVS. PAVLINO SVO.

m Iſi ad te Technopægnion inertis otij mei inutile opuſculum. Verſiculi ſunt Monoſyllabis cœpti, & Monoſyllabis terminati. Nec hic modo ſtetit ſcrupea difficultas, ſed acceſſit ad miſeriam cogitandi, ut idem monoſyllabon, quod eſſet finis extremi uerſus, principiũ fieret inſequentis. Dic ergo, o' mora & o' pœna, rem unam quippe curaui, exigua eſt. Et faſtiditur inconnexa & implicatur. Cum ſit aliquid nihili uel deprehenditur. Laboraui tantũ, ut haberet aut hiſtoricon q̃ppiam, aut dialecticon. Nã poeticam uel ſophiſticam leuitatem neceſſitas obſeruationis excluſit. Ad ſummam non eſt, quid mireris, ſed paucis literis additis, eſt, cuius miſerearis, neq; æmulari uelis, etſi huc quoq; deſcenderis, maiorem moleſtiam capias ingenij, & facundiæ detrimentũ, quàm oblectationem imitationis affectu.

Verſus Monoſyllabi cœpti & finiti ita ut à fine uerſus ad principiũ recurratur.

Res hominũ fragiles alit, et regit, & perimit Sors.
Sors dubia, æternumq; labans, quã blãda fouet Spes.
Spes nullo ſine fine æuo, cui terminus eſt mors.
Mors auida inferni regis, quam longa premit nox.
Nox ſortita uices, remeauerit aurea cum lux.
Lux dono conceſſa deum, cui præuius eſt Sol.
Sol cum nec furto in Veneris latet armipotens Mars.
Mars nullo de patre ſatus, quem Threſſa colit gens.
Gens infrena uirum, quibus in ſcelus omne ruit fas.
Fas hominem mactare ſacris, ferus iſte loci mos.
Mos ferus audacis populi. quem nulla tenet lex.
Lex naturali, quam condidit imperio ius.
Ius genitum pietate hominum, ius certa dei mens.
Mens, quæ cœleſti ſenſu rigat emeritum cor.
Cor uegetũ mundi inſtar hẽns animæ uigor ac uis.
Vis tñ hic nulla eſt uerum eſt iocus & nihili res.

Præfatio quantũ ad hæc Monoſyllabarũ genera.

T in uetere uerbo eſt, Sequitur uer hyemẽ, ubi iam ſimilium nugarum ſubtexo ne quitiã. & hi uerſiculi monoſyllabis ter minantur, exordio tñ libero, q̃q̃ fine le= gitimo. Sed laboraui, ut q̃tũ poſſet uide ri, apud aures indulgẽtiſſimas abſurda cõcinerẽt, inſul ſa reſiperent, hiulca cõgruerent. deniq; hẽrent & amarã dulcedinẽ, & inamœnam uenerẽ & aſperã leuitatẽ.

Quæ quidem omnia quoniam inſuauis materia deuenuſtat, lectio benigna conciliet. Tu quoq; mihi tua crede ſecurior, quippe meliora. Sed, ut quod per adagionē cœpimus, prouerbio finiamus, Mutuum muli ſcabunt.

Verſus Monoſyllabis terminati exordio libero.

Aemula dijs, naturæ imitatrix omniparens ars.
Pacato ut ſtudeat, labor hic meus eſto operi dux.
Arcta inamœna licet, nec cōgrua carminibus lex,
Iudice ſub tanto fandi tamen accipiet ius,
Quippe & ridiculis data gloria, ni prohibet fors.

De membris hominum.

Indicat in pueris ſeptennia prima nouus dens
Pubentes annos robuſtior anticipat uox.
Inuicta & uentis, & ſolibus eſt hominum frons.
Edurum nerui cum uiſcere conſociant os.
Palpitat irrequies, uegetum, teres, acre, calens cor.
Vnde uigent ſenſus, dominatrix quos uegetat mens.
Atq; in uerba refert modulata lege loquax os.
Quàm ualidū eſt hoīs quota portio cœruleū fel?
Quàm tenue, & molē quantā fert corporeā crus?
Pondere ſub quanto nōſtrum moderatur iter pes?

De inconnexis.

Sæpe in coniugibus fit noxia, ſi nimia eſt dos.
Sexus uterq; potens, ſed prævalet imperio mas.
Qui recte faciet, non qui dominatur erit rex.
Vexat amicitias, & fœdera diſſociat lis.
Incipe qcqd agis, pro toto eſt prima operis pars.
Inſinuat cœlo, dijsq; inſerit emeritos laus.

Et diſciplinis conferta eſt; & uitijs urbs.
Omnibus in tutis munitior urbibus eſt arx.
Auro magnus honos, auri pretium tamen eſt æs,
Longa dies operoſa uiro, ſed temperies nox.
Qua caret Aethiopū plaga peruigil irrequies gens.
Semper ubi æterna uertigine clara nitet lux.

De Monoſyllabis Deorum.

Sunt & cœlicolum monoſyllaba prima deum Fas.
Quæ Themis ē Graijs, poſt hăc Rhea, q̃ latijs Ops.
Tum Iouis & Conſi Germanus Tartareus Dis.
Et qui quadrijugo curru pater inuehitur Sol.
Quiq; truces belli motus cict armipotens Mars.
Quem nunq̃ pietas, nunq̃ bona ſollicitat Pax
Nec cultor nemorum reticebere Mænalide Pan.
Nec genus hoc hominū Larunda progenitus Lar.
Fluminibusq; Italis præpollens ſulfureus Nar.
Quæq; piat diuum periuria nocticolor Styx.
Veliuoliq; maris conſtrator Leuconotos Libs.
Et nunq̃ in dubijs hominū bona deſtituens Spes.

De cibis noſtris.

Nec noſtros reticebo cibos, quos priſcus habet mos.
Irritamentum quibus additur æquoreum ſal.
Olim communis pecori cibus atq; homini glans.
Ante equidem campis q̃ ſpicea ſuppeteret frux.
Mox, ador atq; adoris de polline pultificum far,
Inſtruxit menſas quo quondam Romulidum plebs.
Hinc cibus, hinc potus, cum dilueretur aqua puls.
Eſt inter fruges morſu piper æquiperans git.
Et Peluſiaco de ſemine plana teres lens.
Et duplici defenſa putamine quinque genus nux.

Quodq; cibo, & potu, placitum labor acer apũ mel.
Naturæ liquor iſte nouæ, cui ſumma natat fex.

De Hiſtorijs.

Solamen tibi Phœbe nouum dedit Oebalius flos.
Flore alio reus eſt Narciſi morte ſacer fons.
Cædis Adoneæ mala gloria fulmineus ſus.
Periurum Lapitham Iunonia ludificat nubs.
Ludit & Aeacidem Parnaſia Delphicolæ ſors.
Et ſuriata œſtro tranat mare Cimerium bos
Non ſine Hamadryadis fato cadit arborea trabs.
Quo generata Venus, Saturnia deſecuit falx.
Sæua inter rupes Scythicas ſtetit alitibus crux.
Vnde Prometheo de corpore ſanguineus ros.
Aſpergit cautes, & dira aconita creat cos.
Ibicus ut perijt uindex fuit altiuolans grus,
Aeacide ad tumulũ mactata eſt Andromachæ glos.
Carcere in Arguo Philopœmena lenta adijt mors,
Sera uenenato potu abſtulit Annibalem nex.
Vltrix flagrauit de rupibus Euboicis fax.

De quibuſdam fabulis.

Stat Iouis ad cyathũ, generat quẽ Dardanius Tros.
Præpetibus pennis ſuper aera uectus homo Cres.
Intulit inceſtam tibi uim Philomena ferus Thrax
Barbarus eſt Lydus, ſeruus Geta, fœmineus Phryx
Res Aſiæ quantas leto dedit immeritas fraus.
Nota in portentis Thebana tricorporibus Sphinx
Nota & paruorum cunis muliebre ſcelus Stryx.

De cõmoditate, quæ tẽpe ueris habetur.

Annus ab exortu cum floriferum reſerat uer.
Cuncta uigent, nemus oẽ uiret, nitet auricomũ rus.

Et paſſura umbras radiatus, erigitur ſtips
Non denſo ad terram lapſu glomerata fluit nix.
Florum ſpirat odor, Libani ceu montis honor thus.
Iam pelago uolitat mercator ueſtifluus ſer.

Per interrogationem & reſponſionem.

Quis ſubit in pœnam capitali iudicio? uas.
Quis, cum lis fuerit nummaria, quis dabitur? præs.
Quis Mirmilloni contenditur? æquimanus Thrax
Inter uirtutes quod nomen Mercurio? fur.
Thuribula, & pateræ quæ tertia uaſa deum? lanx.
Cincta mari quæ nã tellus creat Hippocratem? Co.
Grex magis, an regnum Minoida ſollicitat? grex.
Quid præter nubem Phæacibus impoſitum? mons.
Dic ceſſante cibo ſomno quis opimior eſt? glis.
Tergora dic clypeis accommoda quæ faciat? glut.
Sponte ablatiui caſus quis rectus erit? ſpons.
Quid fluitat pelago, quod nõ natat in fluuio? pix.
Biſſenas partes quis continet æquipares? as.
Tertia defuerit ſi portio, quid reliquum? bes.
Et logodædalia ſtridet modo quid nimium? trux.
Friuola condemnans neq̃ quoq; cum pretio eſt merx.
Scire uelim catalecta legens quid ſignificet? tau.
Imperium, litem, uenerem, cur una notet res.
Sit ne peregrini uox nominis an latij ſil.
Lintribus in geminis conſtratus ponte ſit, an pons.
Bucolico ſepes, dixit Maro, cur Cicero ſeps.
Vox ſolita, & cunctis notiſſima, ſi memores, lac,
Cur condemnetur ratio magis, ut faciat lact.
An Libyæ ferale malum ſit Romula uox Seps.
Si bonus eſt inſons, contrarius & reus eſt ſons.

Diues opum cur nomen habet, cur de Stygio Diſ.
Vnde Rudimus ait diuum domus altiſonum cel.
Et cuius de more quod adſtruit unde ſuam do.
Aut de fronde loquens cur dicat populea fros.
Et quod nonnunq̃ præſumit lætificum gau.
Sed quo progredior? quæ finis? quis modus & calx.
Indulget Pauline bonus, doctus ſcalis uir.
Totũ opus hoc ſparſum crinis uelut Antiphilæ pax.

Grippus de Ternario Numero.

Auſonius Symmacho. S.

Latebat inter nugas meas libellus ignobilis, utinamq; latuiſſet, neq; indicio ſuo tanq̃ ſorex periret. Hũc ego, cum uelut Gallinaceus Euclionis ſitu chartei pulueris eruiſſem, excuſſum relegi, atq; ut auidus fœnerator, improbum nummum malui occupare quam condere. Dein cogitans mecum non illud Catullianum. Cui dono lepidum nouũ libellum. Sed amarocoteron & uerius. Cui dono illepidũ rudem libellũ. Non diu quæſiui. TU. n. occurriſti, quẽ ego ſi mihi poteſtas ſit, ex omnibus deligendi, unum ſemper elegerim. Miſi itaq; ad te friuola gerris ſiculis uaniora, ut cum agis nihil, hæc legas, & ne nihil agas, defendas. Igitur iſte nugator libellus iandiu ſecreta quidem, ſed uulgi lectiõe laceratus, perueniet tandem in manus tuas. Quẽ tu aut ut Aeſculapius redintegrabis ad uitam, aut ut Plato, iuuante Vulcano, liberabis infamia, ſi peruenire non debet ad famam. Fuit autem ineptiolæ huius iſtæ

materia. In expeditione, quod tempus (ut ſcis) licentiæ militaris eſt, ſuper menſam meam facta eſt inuitatio, non illa de ludibrij conuiuio, ut græco more biberetur, ſed illa de Flacci ecloga, in qua propter mediam noctem & nouam Lunam, & Murenæ auguratum, Ternos ter cyathos attonitus petit uates. Hunc locum de ternario numero ilico noſtra illa poetica ſcabies cœpit exculpere, cuius morbi quoniam facile contagium eſt, utinam ad te quoq; prurigo commigret, & fuco tuæ emendationis adiecto, impingas ſpongiam, quæ imperfectũ opus equi maleſpumantis abſoluat. Ac ne me glorioſũ neges, cœptos inter prandendum uerſiculos ante cœnæ tempus abſolui. Hoc eſt dum bibo, & pauloante quàm biberem. Sit ergo examen pro materia & tempore. Sed tu quoq; hoc ipſum paulo hilarior et dulcior lege, nãq; iniurium eſt de poeta male ſobrio lectorem abſtemium iudicare. Neq; me fallit fore aliquem, qui hunc iocum noſtrum acutis naribus & caperata fronte condemnet, negetq; me omnia, quæ ad ternarium, & Nouenarium numeros pertinent, attigiſſe. Quem ego uerum dicere fatebor, iuſte negabo. Quippe ſi bonus eſt, quæ omiſſi, non oblita mihi, ſed præterita exiſtimet. Dehinc qualiſcunq; eſt, cogitet ſecum, q̃ multa de his nõ reperiſſet, ſi ipſe quæſiſſet. Sciat etiam me nec omnibus erutis uſum & quibuſdã oblatis abuſum. Quàm multa .n. de Ternario ſciens neglexit, tempora, & perſonas, genera, et gradus, nouẽ naturalia metra cum trimetris, totã grãmaticã & muſicam, libroſq; medicinos, ter maximum Hermẽ, & amatorem primum philoſophiæ. Varroniſq; numeros, & quicquid profanum uulgus igno-

rat. Poſtremo quod ſiale eſt, cũ ipſe multa inuenerit, comparet ſe, atque me occupatum cum otioſo, pranſum cum abſtemio, iocum & ludum meum, diligentiam & calumniam ſuam. Alius enim alio plura inuenire poteſt, nemo omnia. Quod ſi alicui & obſcurus uidebor, apud eum me ſic tuebere. Primum eiuſmodi epyllia niſi uel obſcura ſint, nihil futura, deinde numerorum naturam non eſſe ſcyrpum, ut ſine nodo ſint. Poſtremo ſi etiã tibi obſcurus fuero, cui nihil neq; neglectum eſt, neq; non intellectum. Tum uero ego beatus, quod affectaui aſſequar. Me ut requiras. Me deſyderes. De me cogites. Vale.

Grippus Ternarij Numeri.

Ter bibe, uel toties ternos, ſic myſtica lex eſt
Vel tria potanti, uel ter tria multiplicanti,
Imparibus nouies ternis contexere cubum.
Iuris idem tribus eſt, quod ter tribus omnia in iſtis
Forma hominis cœpti, pleniq; exactio partus.
Quiq; nouem nouies fati tenet ultima finis.
Tris Ope progeniti fratres, tris ordine parcæ.
Veſta, Ceres & Iuno decus muliebre ſorores.
Inde triſulca Iouis ſunt fulmina, Cerberus inde,
Inde tridens, triplexq; Helenes cum fratribus ouum,
Ter noua Neſtoreos impleuit purpura fuſos.
Et toties trino cornix uiuacior æuo,
Quam nouies terni glomerantem ſæcula tractus
Vincunt aeripedes ter terno Neſtore cerui.
Tris, quorum ætates ſuperat phœbeius oſcen,
Quem nouies ſenior gangeticus anteit ales
Ales cinnameo radiatus tempora nido.

Tergemina

Tergemina eſt Hecate,tria uirginis ora Dianæ.
Tris Charites,tria Fata,triplex uox,trina elementa.
Tris in Trinacria Sirenes,omnia trina.
Tris uolucres,tris ſemideæ,tris ſemipuellæ.
Ter tribus ad palmam iuſſæ certare camœnæ
Ore,manu,flatu,buxo,fide,uoce canentes.
Tris ſophiæ partes ,tria punica bella,trimeſtres
Annorum,cœliq́; uices,noctiſq́; per umbram
Ter gemini uigiles,ter clara inſtantis Eoi
Signa canit ſerus deprenſo Marte ſatelles,
Et qui conceptus triplicatæ ueſpere noctis
Iuſſa quater ternis ſuſpendit opima trophæis.
Et lyrici uates numero ſunt Mnemoſynarum.
Tris ſolas,quondam tenuit quas dextera Phœbi.
Sacrauit toties ternas ex ære Citæron
Relligione patrum. qui ſex periſſe timebant.
Trina Terentino celebrata trinoctia ludo.
Qualia bis genito Thebis trieterica Baccho,
Tris primas Thracum pugnas,tribus ordine ſellis
Iuliadæ patri inferias miſere ſepulto.
Illa etiam thalamos per trina ænigmata quærens,
Qui bipes,& quadrupes foret,& tripes,omnia ſolus,
Terruit Aoniam uolucris leo,uirgo triformis.
Sphynx uolucris pennis,pedibus fera,fronte puella.
Trina in Tarpeio fulgent conſortia templo.
Humana efficiunt habitacula ter genus artes,
Parietibus qui ſaxa locant,qui culmine tigna,
Et qui ſupremo fucat tectoria cultu.
Hinc Bromij quadrantal,& hinc ſicana Medimna
Hoc tribus,hoc geminis tribus explicat uſus agendi.

In phyſicis tria prima, Deus, mundus, data forma.
Tris genus omnigenum, genitor, genitrix, generatum.
Per trinas ſpecies, trigonorum linea currit
Aequilatus uel crure pari, uel in omnibus impar.
Tris coit in partes numerus perfectus, ut idem
Cum grege ter terno per ter tria diſſoluatur.
Tris primus par impar habet mediumq́; , ſed ipſe
Qui medius, quinq; & ſeptem quoq; diuidit unus,
Et numero in toto poſitus ſub acumine centri
Diſtinguit ſolidos cœbo pereunte trientes
Aequipares dirimens partes ex impare terno,
Et paribus triplex medium cum quattuor, & ſex
Bisq́; quaternorum ſecernitur omphalos idem.
Ius triplex, tabulæ quod ter ſanxere quaternæ,
Sacrum, priuatum, & populi commune quod usq̃ eſt.
Interdictorum trinum genus, unde repulſus
Vi furto aut utrobi fuerit, quorum'ue bonorum.
Triplex libertas, capitisq́; minutio triplex.
Trinum dicendi genus eſt, ſublime, modeſtum,
Et tenui filo, triplex quoq; forma medendi,
Quæ logos aut methodos, cuiq́; experientia nomen.
Et mediana triplex ſeruare, cauere, mederi.
Tris oratorum cultus, regnata coloſſo
Quem Rhodos, Actæa quem dilexiſtis Athenæ,
Et quem de ſcenis tetrica ad ſubſellia traxit
Proſa Aſiæ in cauſis numeros imitata chororum.
Orpheus hinc tripodes, qũ ſunt tria, terra, aqua, flãmæ,
Triplex ſyderibus poſitus, diſtantia, forma,
Et modus & genitrix modulorum Muſica triplex
Miſta libris, ſecreta aſtris, uulgata theatris,

Martia Roma triplex, equitatu, plebe, ſenatu,
Hoc numero tribus, & ſacro de monte Tribuni
Tris equitum turmæ, tria nomina nobiliorum.
Nomina ſunt chordis tria, ſunt tria nomina menſi.
Geryones triplices, triplex compago Chimæræ.
Scylla triplex, commiſta tribus, cane, uirgine, piſce.
Gorgones harpyiæq; & Erinnyes agmine terno.
Et triſatidicæ nomen commune Sibyllæ,
Quarum tergemini fatalia carmina libri,
Quos ter quinorum ſeruat cultura uirorum.
Ter bibe. tris numerus. ſuper omnia ter deus unus.
Hic quoq; ne ludus numero tranſcurrat inerti,
Ter decies ternos habeat, deciesq; nouenos.

CENTO NVPTIALIS.
AVSONIVS PAV LINO. S.

Perlege hoc etiã, ſi operæ eſt, friuolum, & nullus pretij opuſculum, quod nec labor excudit, nec cura limauit, ſine ingenij acumine, & moræ maturitate. Cẽtonem uocant qui primi hac concinnatione luſerunt. Solæ memoriæ negotiũ ſparſa colligere, & integrare lacerata. Quod ridere magis q̃ laudare poſſis. Pro quo ſi per ſigillaria in auctione ueniret, neq; Afranius nauci daret, nec Stichum ſuum Plautus offerret. Piget. n. Virgiliani carminis dignitatem tam ioculari dehoneſtaſſe materia. Sed quid facerem? Iuſſum erat, quodq; eſt potentiſſimum imperandi genus, rogabat

qui iubere poterat, ſcilicet Imperator Valẽtinianus, uir meo iudicio, eruditus, qui nuptias quondam eiuſmodi ludo deſcripſerat, aptis equidem uerſibus & compoſitiõe feſtiua. Experiri deinde uolens quantum noſtra contentione præcelleret, ſimile nos de eodem concinnare præcepit. Quã ſcrupuloſum hoc mihi fuerit, intellige. Neq; anteferri uolebam, neq; poſthaberi, cum aliorum quoq; iudicio detegenda eſſet adulatio inepta, ſi cederem, inſolentia, ſi ut æmulus eminerem. Suſcepi igitur ſimilis recuſanti, feliciterq; & obnoxius gratiam tenui, nec uictor offendi. Hoc die uno & addita lucubratione properatum modo inter liturarios meos cum reperiſſem, tantã mihi candoris tui & amoris fiducia eſt, ut ſeueritati tuæ nec ridenda ſubtraherem. Accipe igitur opuſculum de inconnexis continuum, de diuerſis unum, de ſerijs ludicrum, de alieno noſtrum, ne in ſacris & fabulis, aut Thyonianum mireris, aut Virbium, illum de Dionyſio, hunc de Hippolyto reformatum, &, ſi pateris, ut doceam, docendus, ipſe Cento quid ſit, abſoluam. Varijs de locis ſenſibusq; diuerſis quædam carminis ſtructura ſolidatur in unum uerſum, ut coeant, aut cæſi duo, aut unus & ſequens cum medio, nam duos iunctim locare ineptum eſt, & tres una ſerie, meræ nugæ. Diffunditur autem per cæſuras omnes, quas recipit uerſus heroicus, conuenire ut poſſit, aut pẽtimemeris cum reliquo anapæſtico, aut trochaicæ cum poſteriore ſegmento, aut ſeptem ſemipedes cũ anapæſtico chorico, aut poſt dactylum atq; ſemipedem quicquid reſtat hexametro. Simile ut dicas ludicro, quod græci ὀστομάχιον uocauere. Oſſiſula ea ſunt, ad ſummam quatuordecim figuras geometricas ha-

bent. Sunt enim æquilatera uel triquetra extentis lineis, aut rectis angulis uel obliquis iſſochele ipſi uel iſopleura uocant, orthogonia quoq; & ſcalena harum uerticularum, uarijs coagmentis ſimulantur ſpecies mille formarum. Elephantus bellua. Aut Aper beſtia, Anſer uolans, & Mirmillo in armis, ſubſidens Venator, & latrans Canis, quin & Turris & Cantarus, & alia huiuſmodi innumerabilium figurarũ, quæ alius alio ſcientius uariegant. Sed peritorum concinnatio miraculũ eſt, imperitorum iunctura, ridiculũ. Quo prædicto ſcies, quod ego poſteriorem imitatus ſum. Hoc ergo Centonis opuſculũ, ut ille ludus tractatur, pari modo ſenſus diuerſi, ut cõgruãt adoptiua quæ ſunt, ut cognata uideantur, aliena ne interluceant, arceſſita ne uim redarguãt, dẽſa ne ſupra modũ protuberent, hiulca ne pateant. Quæ ſi omnia ita tibi uidebuntur, ut præceptum eſt, dices me cõpoſuiſſe Cẽtonem. et q̃a ſub Im̃patore meo tum merui, procedere mihi inter freqũentes ſtipendium iubebis. Sin aliter ære dirutum facies, ut cumulo carminis in fiſcum ſuum redacto, redeant uerſus, unde uenerunt. Vale.

Præfatio.

Accipite hæc animis, lætasq; aduertite mentes
Ambo animis, ambo inſignes præſtantibus armis,
Ambo florentes, genus inſuperabile bello.
Tuq; prior, nam te maioribus ire per altum
Auſpicijs manifeſta fides, quo iuſtior alter
Nec pietate fuit, nec bello maior, & armis.
Tuq; puerq; tuus magnæ ſpes altera Romæ,
Flos ueterum, uirtusq; uirũm mea maxima cura
Nomine auum referens, animo manibusq; parentem

Non iniuſſa cano, ſua cuiq; exorſa laborem,
Fortunamq; ferent, mihi iuſſa capeſcere fas eſt.

Cœna Nuptialis.

Expectata dies aderat, dignisq; Hymenæis
Matres atq; uiri iuuenes ante ora parentum
Conueniunt, ſtratoq; ſuper diſcumbitur oſtro.
Dant famuli manibus lymphas, onerantq; caniſtris
Dona laboratæ Cereris, pinguisq; ferinæ
Viſcera toſta ferunt. ſeries longiſſima rerum.
Alituum, pecudumq; genus, capreæq; ſequaces
Non abſunt illic, nec aues, hœdiq; petulci,
Et genus æquoreum, damæ ceruiq; fugaces.
Ante oculos, interq; manus ſunt mitia poma.
Poſtquam exempta fames, & amor compreſſus edendi
Crateras magnos ſtatuunt, bacchumq; miniſtrant.
Sacra canunt, plaudunt choreas, & carmina dicunt.
Nec non Threicius longa cum ueſte ſacerdos
Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina uocum.
At parte ex alia biforem dat tibia cantum.
Omnibus una quies operum, cunctiq; relictis
Conſurgunt menſis, per lumina læta frequentes
Diſcurrunt, uariantq; uices populusq;, patresq;,
Matronæ, pueri, uocemq; per ampla uolutant
Atria, dependent lychni laquearibus aureis.

Deſcriptio egredientis ſponſæ.

Tandem progreditur Veneris iuſtiſſima cura
Iam matura uiro, iam plenis nubilis annis,
Virginis os habitumq; gerens, cui plurimus ignem
Subiecit rubor, & calefacta per ora cucurrit.
Intentos uoluens oculos, uritq; uidendo

Illam omnis tectis, agris'q; effuſa iuuentus.
Turba'q; miratur matrum, ueſtigia primi
Alba pedis, dederat'q; comam diffundere uentis,
Et picturatas auri ſub tegmine ueſtes
Ornatus argiuæ Helenæ.
Cœlicolis, & quanta ſolet Venus aurea contra,
Talis erat ſpecies, talem ſe læta ferebat
Ad ſoceros, ſolio'q; alte ſubnixa reſedit.

Deſcriptio egredientis ſponſi.

At parte ex alia foribus ſeſe intulit altis
Ora puer prima ſignans intonſa iuuenta
Pictus acu chlamydem auratam, quā plurima circū m
Purpura, Mæandro duplici Melibœa cucurrit.
Et tunicam, molli mater quam neuerat auro.
Os humeros'q; deo ſimilis, lumen'q; iuuentæ.
Qualis ubi oceani perfuſus Lucifer unda
Extulit os ſacrum cœlo, ſic ora ferebat,
Sic oculos, curſu'q; amens ad limina tendit.
Illum turbat amor, figit'q; in uirgine uultus,
Oſcula libauit, dextram'q; amplexus inhæſit.

Oblatio munerum.

Incedunt pueri, pariter'q; ante ora parentum
Dona ferunt, pallam ſignis, auro'q; rigentem
Munera portantes auri'q;, eboris'q; talenta,
Et ſellam, & pictum croceo uelamen acantho.
Ingens argentum menſis, collo'q; monile
Baccatum, & duplicem gemmis, auro'q; coronam
Olli ſerua datur, gemini'q; ſub ubere nati.
Quattuor hinc iuuenes, totidem innuptæ'q; puellæ
Omnibus in morem tonſa coma, pectore ſummo

Flexilis obtorti per collum circulus auri.

Epithalamium Vtriq;.

Tum ſtudio effuſæ matres ad limina ducunt.
At chorus æqualis pueri, innuptæq; puellæ
Verſibus incomptis ludunt, & carmina dicunt.
O' digno coniuncta uiro gratiſſima coniux
Sis felix, primos Lucinæ experta labores
Et mater, cape Mæonij carchesia bacchi.
Sparge marite nuces, cinge hæc altaria uitta
Flos ueterum, uirtusq; uirûm, tibi ducitur uxor,
Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.
Fortunati ambo, ſiquid pia numina poſſunt
Viuite felices' dixerunt, currite fuſis
Concordes ſtabili fatorum numine Parcæ.

Ingreſſus in cubiculum.

Poſtquam eſt in thalami pendentia pumice tecta
Peruentum, licito tandem ſermone fruuntur,
Congreſſi iungunt dextras, ſtratisq; reponunt.
At Cytherea nouas artes, & pronuba Iuno
Sollicitat, ſuadetq; ignota laceſſere bella.
Ille ubi complexu molli fouet, atq; repente
Accepit ſolitam flammam, lectumq; iugalem,
O' uirgo noua mi facies gratiſſima coniux
Veniſti tandem mea ſola, & ſera uoluptas.
O' dulcis coniux non hæc ſine numine diuûm
Proueniunt, placido'ne etiam pugnabis amori?
Talia dicentem iandudum auerſa tuetur,
Cunctaturq; metu, telumq; inſtare tremiſcit
Spemq;, metumq; inter, funditq; has, ore loquelas,

Per te per qui te talem genuere parentes
O' formoſe puer noctem non amplius unam
Hanc tu, oro, ſolare inopem, & miſerere precantis.
Succidimus non lingua ualet, non corpore notæ
Sufficiunt uires, nec uox aut uerba ſequuntur.
Ille autem cauſas nequicquam nectis inanes,
Præcipitatq; moras omneis, ſoluitq; pudorem.

Parecbaſis.

Hactenus caſtis auribus audiendum myſterium nuptiale ambitu loquendi, & circuitione uelaui. Verum quoniam Feſcēninos amat celebritas nuptialis, uerborumq; petulantiam notus uetere inſtituto ludus admittit, cætera quoq; cubiculi & lectuli operta prodentur ab eodem authore collecta. Vt bis erubeſcamus, qui & Virgilium faciamus impudentem. Vos, ſi placet, hic iam legendi modum ponite, cætera curioſis relinquite.

Imminutio.

Poſtquam congreſſi ſola ſub nocte per umbram,
Et mentem Venus ipſa dedit, noua prælia tentant.
Tollit ſe arrectum, conantem plurima fruſtra
Occupat, os faciemq; pedem pede feruidus urget.
Perfidus alta petens, ramum, qui ueſte latebat,
Sanguineis ebuli baccis, minioq; rubentem
Nudato capite, & pedibus per mutua nexis
Monſtrū horrendū, informe, ingens, cui lumen ademptum,
Eripit a femore, & trepidanti feruidus inſtat.
Eſt in ſeceſſu, tenuis quo ſemita ducit,
Ignea rima micans, exhalat opaca Mephitim.
Nulli fas caſto ſceleratum inſiſtere limen.
Hic ſpecus horrendum, talis ſeſe halitus atris

Faucibus effundens nares contingit odore.
Huc iuuenis nota fertur regione uiarum,
Et ſuper incumbens nodis & cortice crudo
Intorquet ſummis adnixus uiribus haſtam.
Hæſit, uirgineumq́; alte bibit acta cruorem.
Inſonuere cauæ, gemitumq́; dedere cauernæ.
Illa manu moriens telum trahit, oſſa ſed inter
Altius ad uiuum perſedit uulnere mucro.
Ter ſeſe attollens, cubitoq́; innixa leuauit,
Ter reuoluta toro eſt. manet imperterritus ille,
Nec mora, nec requies, clauumq́; affixus & hærens
Nuſquam amittebat, oculosq́; ſub aſtra tenebat.
Itq́;, reditq; uiam toties, uteroq́; recuſſo
Transadigit coſtas, & pectine pulſat eburno.
Iamq́; fere ſpatio extremo, feſſiq́; ſub ipſam
Finem aduentabant, tum creber anhelitus artus,
Aridaq́; ora quatit, ſudor fluit undiq; riuis,
Labitur exanguis, deſtillat ab inguine uirus.
Contentus eſto Paule mi
Laſciua o' Paule pagina
Ridere nil ultra expeto,

Sed cum legeris, adeſto mihi aduerſum eos, qui (ut Iuuenalis ait) Curios ſimulant, & Bacchanalia uiuunt, ne fortaſſe mores meos ſpectent de carmine. Laſciua eſt nobis pagina, uita proba, ut Plinius dicit. Meminerint aũt quippe eruditi probatiſſimo uiro Plinio in Poëmatis laſciuiam, in moribus conſtitiſſe cenſuram. Prurire opuſculum Sulpitij, ac frontem caperare. Eſſe Apuleiũ in uita Philoſophum, in Epigrammatis amatorem. In præceptis omnibus extare ſeueritatem. In epiſtolis ad Cerelliã

ſubeſſe petulantiam. Platonis Sympoſion compoſita in Ephebos Epyllia continere. Ná q̃d Anniani Feſcẽninos? Quid antiquiſſimos poetæ Liuij ἐρωτοπαιγνίων libros loquar? Quid Euenum, quem Menander ſapientem uocauit? Quid ipſum Menãdrum? Quid comicos omnes? quibus ſeuera uita eſt, & læta materia? Quid etiã Parthenien dictum cauſa pudoris, qui octauo Aeneidos, cũ deſcriberet coitũ Veneris, atq; Vulcani αἰσχροσέμνιαν decenter immiſcuit? Quid in tertio Georgicorum de ſummiſſis in gregem maritis, nõ'ne obſcœnam ſignificationẽ honeſta uerborum tranſlatione uelauit? Et ſiquid in noſtro ioco aliquorum hominum ſeueritas ueſtita condemnat, de Virgilio arcerſitũ ſciat. Igitur cui hic ludus noſter non placet, ne legerit, aut cum legerit, obliuiſcatur, aut non oblitus ignoſcat. Etenim fabula de nuptijs eſt, & uelit nolit, aliter hæc ſacra non conſtant.

Auſonius Theoni S.

Auſonius, cuius ferulam nunc ſceptra uerentur,
Paganum è Medulis iubeo ſaluere Theonem.
Quid geris extremis poſitus telluris in oris
Cultor arenarum uates? cui littus arandum
Oceani finem iuxta, Solemq; cadentem
Vilis arundineis cohibet, quem pergula tectis,
Et tingit piceo lachrymoſa colonica fumo,
Quid rerum, muſæq; gerunt, & cantor Apollo?
Muſæ non Helicone ſatæ, nec fonte Caballi,
Sed quæ fœcundo de pectore Clementini
Inſpirant uacuos aliena mente poetas
Iure quidem, nam cur malit ſua carmina dici
Qui te ſecuro poſſit proſcindere riſu?

Hoc quoq; ne noſtrum poſſint urgere pudorem
Tu recita,& uere poterunt tua dicta uideri,
Quam tamen exerces Medulorum in littore uitam?
Mercatus'ne agitas leuiore numiſmate captans
Inſanis?quod mox pretijs grauis auctio uendat
Albentis ſeui globulos,& pinguia ceræ
Pondera,naritiamq; picem,ſciſſamq; papyrum,
Fumantesq; olidum paganica lumina tedas?
An maiora gerens tota regione uagantes
Perſequeris fures?qui te poſtrema timentes
In partem,prædamq; uocent?tu mitis & oſor
Sanguinis humani condonas præmia nummis,
Erroremq; uocas,pretiumq; imponis abactis
Bobus,& in partem ſcelerum de iudice tranſis.
An cum fratre uagos dumeta per auia ceruos
Circundas maculis,& multa indagine pinnæ
Aut ſpumantis apri curſum clamoribus urges,
Subſidisq; fero?moneo tamen uſq; recuſes.
Stringere fulmineo uenabula comminus hoſti.
Exemplum de fratre time,qui ueſte reducta
Oſtentat fœdas propè turpia membra lacunas,
Perfoſſasq; nates uicino podice nudat.
Inde oſtentator uolitat,mirentur ut ipſum
Gedippa,Vrſinusq; ſuus,prolesq; Iouini,
Taurinusq; ipſum priſcis heroibus æquans.
Qualis in Olenio uictor Calydonius apro,
Aut Erymantheo pubes fuit Attica monſtro.
Sed tu parce feris uenatibus,& fuge nota
Crimina ſyluarum,ne ſis Cinareia proles
Accedasq; iterum Veneri plorandus Adonis.

Sic certe crinem flauus, niueusq́; lacertos
Cæſariem rutilam per candida colla refundis
Pectore ſic tenero plana ſic iunceus aluo
Per teretes ſeminum gyros, ſuraſq́; nitentes
Deſcendis talos à uertice pulcher ad imos.
Qualis floricoma quondam populator in Aetna
Virgineas inter choreas Deoida raptam
Suſtulit emerſus ſtygijs fornacibus Orcus.
An quia uenatus ob tanta pericula uitas
Piſcandi traheris ſtudio, nam tota ſupellex
Dum Notinitalæ ſolita eſt oſtendere gazas
Nodoſas ueſtes animantum Nerinorum.
Et iacula & fundas, & nomina Bellicani,
Collaq́; & inſutos terrenis uermibus hamos.
His opibus confiſe tumes? domus omnis abundat
Littoreis diues ſpolijs, referuntur ab unda
Corrhoco, letaliſq́; trigon, molleſq́; plateſſæ,
Vrentes thynni, & male tecti ſpina elegatri.
Nec duraturi poſt bina trihoria corui.
An te carminibus iuuat inceſtare camœnas
Mnemoſynes natas aut tris, aut octo ſorores?
Et quoniam huc uentum, ſi uis agnoſcere quid ſit,
Inter doctrinam, deridendaſq́; camœnas,
Accipe congeſtas myſteria friuola nugas,
Quas tamen explicitis nequeas deprehendere chartis,
Anticyramq́; bibas Samij Lucumonis acumen.

Aenigma ad eundẽ Theonẽ. Dimetrũ Iãbicum.

Aut adſit interpres tuus,
Aenigmatum qui cognitor
Fuit meorum, cum tibi

Cadmi nigellas filias,
Mellonis albam paginam,
Notasq; furuæ ſepiæ
Cnidiosq; nodos prodidit.
Nunc adſit & certe modo
Præſul creatus litteris,
Enucleabit promptius
Quod mulitantes ſcribimus.

Hendecaſyllabi phaleciȷ in eundem.

Notos fingo tibi poeta uerſus,
Quos ſcis hendecaſyllabos uocari,
Sed neſcis modulis tribus moueri.
Iſtos compoſuit Phalecus olim,
Qui pentimemerin habent priorem.
Sunt quos hexametri creant reuulſi,
Vt pentimemeres prior locetur,
Tum quod bucolicæ tome relinquit.
Sunt & quos generat puella Sappho,
Quos primos regit hippius ſecundus.
Vt claudat choriambon antibacchus.
Sed iam non potes ó Stolo doceri,
Nec fas eſt mihi regio magiſtro,
Plebeam numeros docere pulpam.
Verum protinus ede, quod requiro.
Nil quæro niſi, quod libris tenetur,
Et quod non opicæ tegunt papyri.
Quas ſi ſolueris ó poeta nugas,
Totam trado tibi ſimul Vacunam.
Nec iam poſt metues ubiq; dictum
Hic eſt ille Theon poeta falſus

Bonorum mala carminum lauerna.

Auſonius Paulino.S.P.D.

Paulino Auſonius metrum ſic ſuaſit, ut eſſes
Tu prior, & nomen prægredererе meum.
Quanquam & Faſtorum titulo prior & tua Romæ
Præceſſit noſtrum ſella curulis ebur.
Et quæ iandudum tibi palma poetica pollet,
Lemniſco ornata eſt, quo mea palma caret.
Longæuæ tantum ſuperamus honore ſenectæ.
Quid refert? cornix non ideo ante cygnum.
Nec quia mille annos uiuit gangeticus ales,
Vincat centum oculos regia pauo tuos.
Cædimus ingenio, quantum præcedimus æuo.
Aſſurgit muſæ noſtra camœna tuæ.
Viue, uale, & totidem uenturos conſere Ianos
Quot tuus aut noſter conſeruere patres.

Precatio Matutina Ad Omnipotentem Deum.

Omnipotens, quem mente colo, Pater unice rerum,
Ignorate malis, & nulli ignote piorum.
Principio extremoq; carens, antiquior æuo,
Quod fuit aut ueniet, cuius formamq; modumq;
Nec mens complecti poterit, nec lingua profari,
Cernere quem ſolus, coramq; audire iubentem
Fas habet & patriam propter conſidere dextram.
Non genito genitore deus, qui fraude ſuperbi
Offenſus populi gentes in regna uocauit,
Stirpis adoptiuæ meliore propage colendus.
Cernere quem licuit proauis, quo numine uiſo

Et patrem uidiſſe datum, contagia noſtræ
Qui tulit, & diri paſſus ludibria leti
Eſſe iter æternæ docuit remeabile uitæ.
Nec ſolam remeare animam, ſed corpore toto
Cœleſtes intrare plagas, & inane ſepulchri
Arcanum uacuis adopertum linquere terris.
Nate patris ſummi, noſtroq; ſalutifer æuo,
Virtutes patrias genitor cui tradidit omnes,
Nil ex inuidia retinens, plenusq; datorum
Pande uiam precibus, patriasq; hæc perfer ad aures.
Da pater inuictam contra omnia crimina mentem,
Vipereumq; nefas nocituri auerte ueneni.
Sit ſatis antiquam ſerpens quod prodidit Euam,
Deceptumq; adiunxit Adam. nos ſera nepotum
Semina ueridicis ætas prædicta prophetis
Vitemus laqueos, quos letifer implicat anguis.
Pande uiam, qua me poſt uincula corporis ægri
In ſublime feram, puri qua lactea cœli
Semita uentoſæ ſuperat uaga nubila lunæ,
Qua proceres abiere pij, quaq; integer olim
Raptus, quadriiuguo penetrat ſuper æthera curru
Helias, & ſolido cum corpore præuius Enoch.
Da pater æterni ſperatam luminis auram,
Si lapides non iuro deos, unumq; uerendi
Suſpiciens altare ſacri libamina uitæ,
Intemerata fero, ſi te dominiq; deiq;
Vnigeni cognoſco patrem miſtumq; duobus,
Qui ſuper æquoreas uolitabat ſpiritus undas.
Da genitor ueniam, cruciataq; pectora purga.
Si te non pecudum fibris non ſanguine fuſo

Quæro

Quæro, nec carnis numen coniecto ſub extis,
Si ſcelere abſtineo errori obnoxius, & ſi
Opto, magis q̃ fido bonus purusq; probari,
Confeſſam dignare animam, ſi membra caduca
Execror, & tacitum ſi pœnitet, altaq; ſenſus
Formido excruciat, tormentaq; ſera gehennæ
Anticipat, patiturq; ſuos mens ſaucia manes.
Da pater hæc noſtro fieri rata uota precatu,
Nil metuam, cupiamq; nihil, ſatis hoc rear eſſe,
Quod ſatis eſt. nil turpe uelim, nec cauſa pudoris
Sim mihi, nec faciam cuiq̃, quæ tempore eodem
Nolim facta mihi, nec uero crimine lædar,
Nec maculer dubio, paulum diſtare uidetur
Suſpectus, uereq; reus, male poſſe, facultas
Nulla ſit, & bene poſſe adſit tranquilla poteſtas.
Sim tenui uictu, atq; abitu, ſim carus amicis,
Et ſemper genitor ſine uulnere nominis huius.
Non animo doleam, non corpore, cuncta quietis,
Fungantur membra officijs, nec ſaucius ullis
Partibus amiſſum quicq̃ deſyderet uſus.
Pace fruar, ſecurus agam, miracula terræ
Nulla putem, ſuprema mihi cum uenerit hora,
Nec timeat mortem bene conſcia uita, nec optet.
Purus ab occultis cum te indulgente uidebor,
Omnia deſpiciam, fuerit cum ſola uoluptas
Iudicium ſperare tuum, quod dum ſua differt
Tempora, cunctaturq; dies, procul exige ſæuum
Inſidiatorem blandis erroribus anguem.
Hæc pia, ſed mæſto trepidantia uota reatu
Chriſte apud æternum placabilis affere Patrem

Saluator deus ac dominus, mens, gloria, uerbum,
Filius ex uero uerum de lumine lumen.
Aeterno cum Patre manens, in ſæcula regnans,
Conſona quem celebrat modulato carmine plebes,
Et reſponſuris ferit aëra uocibus Amen.

Epicedion in patrem de Vita ſua.

Nomine ego Auſonius non ultimus arte medendi,
Et, mea ſi noſces tempora, primus eram.
Vicinas urbes colui patriaq; domoq;,
Vaſſates patria, ſed lare Burdigalam.
Curia me duplex & uterq; ſenatus habebat
Muneris exortem nomine participem.
Non locuples, nec egens, parcus ſine ſordibus egi,
Victum, habitum, mores ſemper eoſdem habui.
Sermone impróptus Latio, uerum Attica lingua
Suffecit culti uocibus eloquij.
Obtuli opem cunctis poſcentibus artis inemptæ.
Officiumq; meum cum pietate fuit.
Litibus abſtinui, non auxi, non minui rem,
Iudice me nullus, ſed neq; teſte perit.
Famam, quæ poſſet uitam lacerare bonorum,
Non finxi, & uera ſiqua fuit, tacui.
Iraſci promptus properaui condere motum,
Atq; mihi pœnas pro leuitate dedi.
Coniugum per luſtra nouem ſine crimine conſors
Vnum habui, natos tres numero genui.
Maximus ad ſummum culmen peruenit honorum
Præfectus Gallis & Libyæ & Latio.

In genitore ſuo mente animoq; pater.
Cuius ego, & natum & generum pro conſule uidi,
Conſul ut ipſe foret, ſpes mihi certa fuit.
Matronale decus poſſedit filia, cuius
Egregia & nuptæ laus erat & uiduæ,
Quæ nati generiq; & Progeneri ſimul omnium
Multiplici illuſtres uidit honore domos.
Ipſe nec affectans, nec detrectator honorum
Præfectus magni nuncupor Illyrici.
Hæc me fortunæ larga indulgentia ſuaſit
Numine adorato uitæ habitum petere,
Ne fortunatæ ſpatium inuiolabile uitæ
Fatali admorſu ſtringeret ulla dies,
Obtinui, auditæq; preces, ſpem, uota, timorem
Sopitus placido fine relinquo alijs.
Inter mœrentes, ſed non ego mœſtus amicos
Diſpoſitis iacui funeris arbitrijs,
Nonaginta annos baculo ſine, corpore toto
Exegi cunctis integer officijs.
Hæc quicunq; leges, non aſpernabere fieri,
Talis uita tibi, qualia uota mihi.

PROTREPTICVS.
Auſonius Heſperio filio ſuo.

Libellum, quem ad nepotulum meum ſororis tuæ filium inſtar Protreptici luſeram, uenturus ipſi præmiſi legendum. Hoc enim malui quàm ipſe recitare, eſſet ut tibi cenſura liberior, quæ duabus cauſis impe-

diri ſolet. Quod aures noſtras audita uelocius q̃ lecta prætereunt, et quod ſynceritas iudicandi præſentia recitantis oneratur. Nunc tibi utrunq; integrũ (non obſtat noſtri uerecundia). Sed heus tu Fili dulciſſime habeo qđ admoneam, ſiquà tibi multo ſint fucatius concinnata q̃ uerius, & plus coloris quàm fuci habere uideantur, ipſe ſciens fluere permiſi, uenuſtula ut eſſet magis q̃ forticula. Inſtar uirginum, quas matres ſtudent demiſſis humeris eſſe uincto pectore, ut graciles ſient. Noſti cætera. Supereſt, ut dicas. Quid moraris iudicationem meã de eo, quod ipſe pronũtias eſſe mendoſum? Dicam. ſ. me huiuſmodi uerſibus foris erubeſcere, hæc ãnis illius magis q̃ meis ſcripſi, aut fortaſſe & meis dicas τοῦ δὲ ὁ γέροντες. Ad ſummam ualeat auſteritas tua, mihi cum infante ratio eſt. Vale Fili dulciſſime.

Ad nepotem Auſonius de ſtudio puerili.

Sunt etiam muſis ſua ludicra mixta camœnis
Otia ſunt mellite Nepos, nec ſemper acerbi
Exercet pueros uox imperioſa magiſtri,
Sed requies, ſtudijq; uices rata tempora ſeruant.
Et ſatis eſt puero memori legiſſe libenter
Et ceſſare licet, grato ſchola nomine dicta eſt.
Iuſta laboriferis tribuantur ut otia muſis,
Quo magis alternum certus ſuccedere ludum
Diſce libens, longum delenitura laborem
Interualla damus, ſtudium puerile fatiſcit
Læta niſi auſteris uarientur feſta profeſtis.
Diſce libens, tetrici nec præceptoris habenas

Deteſtere Nepos, nunq̄ horrida forma magiſtri,
Ille licet triſtis ſenio, nec uoce ſerenus
Aſpera contractæ minitetur iurgia frontis.
Nunq̄ immanis erit, placet aſſuetudine uultus,
Qui ſemel imbuerit, rugas nutricis amabit.
Qui refugit matrem pappos auiasq́; trementes
Anteferunt patribus ſeri noua cura nepotes.
Sic neq; Pelidem terrebat Achillea Chiron
Theſſalico permiſtus equo, nec pinifer Atlas
Amphitryoniadem puerum, ſed blandus uterq;
Mitibus alloquijs teneros mulcebat alumnos.
Tu quoq; ne metuas, quāuis ſchola uerbere multo
Increpet, & truculenta ſenex gerat ora magiſter.
Degeneres animos timor arguit, at tibi conſta
Intrepidus, nec te clamor, plagæq́; ſonantes,
Nec matutinis agitet formido ſub horis.
Quod ſceptrum uibrat, ferulæ quod multa ſupellex,
Virgea quod mollis ſcuticam prætexit aluta,
Quod feruent trepido ſubſellia ueſtra tumultu.
Pompa loci & uani fugiatur ſcena timoris.
Hæc olim genitorq́; tuus, genitrixq́; ſecuti
Securam placido mihi permulſere ſenectam.
Tu ſenium quodcunq; ſuper labentibus annis
Fata dabunt, qui nomen aui geris indole prima
Prime nepos, uel re, uel ſpe mihi porge fruendum,
Nunc ego te puerum, mox in iuuenilibus annis
Iamq́; uirum cernam, ſi fors ita iuſſerit, aut ſi
Inuidia eſt, ſperabo tamen, nec uota fatiſcent.
Vt patris utq; mei non immemor, ardua ſemper
Præmia muſarum capias facundus, & olim

Hac gradiare uia, qua nos præceſſimus, & cui
Proconſul genitor, præfectus auunculus inſtant.
Perlege quodcunq; eſt memorabile, prima monebo
Perlege quodcunq; eſt memorabile, & ut tibi proſit.
Conditor Iliados, & amabilis orſa Menandri
Euoluenda tibi, tu flexu & acumine uocis
Innumeros numeros doctis accentibus effer.
Affectuſq; impone legens, diſtinctio ſenſum
Auget, & ignauis dant interualla uigorem.
Ecquando iſta meæ contingent dona ſenectæ?
Quando oblita mihi tot carmina, totq; per æuum
Connexa hiſtoriæ ſoccos, aulæaq; regum
Et melicos, lyricoſq; modos præfando nouabis?
Obductoſq; ſeni facies pueraſcere ſenſus,
Te præeunte nepos modulata poëmata Flacci,
Altiſonumq; iterum fas eſt didiciſſe Maronem.
Tu quoq;, qui latium læto ſermone Terenti
Comus, & aſtricto percurris pulpita ſocco,
Ad noua uix memorem diuerbia coge ſenectam.
Iam facinus Catilina tuum, Lepidiq; tumultum
Ab Lepido, & Catulo iam res, & tempora Romæ
Orſus biſſenos ſeriem connecto per annos.
Iam lego ciuili miſtum Mauorte duellum,
Mouit quod ſocio Sertorius exul Ibero.
Nec rudis hoc auus admoneo, ſed mille docendo
Ingenia expertus multos lactantibus annis
Ipſe alui, gremioq; fouens, & murmura ſoluens
Eripui tenerum blandis nutricibus æuum.
Mox pueros molli monitu, & formidine leni
Pellexi, ut mites peterent per acerba profectus.

Capturi dulcem fructum radicis amaræ.
Idem ueſtipes motu iam puberis æui,
Ad mores, artesq; bonas, ſandiq; uigorem
Produxi, quãquam imperium ceruice negarent
Ferre, nec inſertis præberent ora lupatis.
Ardua temperies, dura experientia, rarus
Euentus, longo rerum ſpectatus abuſu,
Vt regat indocilem mitis cenſura iuuentam,
Quæ tolerata mihi, donec iam erumna iuuaret,
Leniretq; uſum bona conſuetudo laborum.
Donec ad Auguſtæ pia munera diſciplinæ
Acirer, uarioq; acingerer auctus honore,
Aurea cum parere mihi palatia iuſſum
Abſiſtat Nemeſis, ferat & fortuna iocantem,
Præſedi imperio dum prætextatus in oſtro
Et ſceptro & ſolio ſibi præfert iura magiſtri,
Maioresq; putat noſtros Auguſtus honores,
Quos mox ſublimi maturus protulit auctu.
Quæſtor ut Auguſtus patri, natoq; crearer.
Vt præfecturam duplicem, ſellamq; curulem,
Vt trabeam, pictamq; togam mea præmia Conſul
Induerer, Faſtisq; meis prælatus haberer.
His ego quæſiui meritum, quàm grande Nepoti
Conſul auus, lumenq; tuæ præluceo uitæ,
Quamuis & patrio iandudum nomine clarus
Poſſes ornatus, poſſes honoratus haberi,
Acceſſit tamen ex nobis honor inclytus, hunc tu
Effice, ne ſit onus per te, ut connixus in altum
Conſcendas, ſpheresq; tuos te Conſule faſces.

Eiuſdem Decij M. Auſonij Genethlia
cos ad Auſonium Nepotem.

Carmina prima tibi cum iam puerilibus annis
Traderet adſidui permulcens cura magiſtri,
Imbueretq; nouas aures, ſenſuſq; ſequaces,
Vt reſpondendas docili quoq; murmure uoces
Emendata rudi perferret lingua palato.
Addidimus nil triſte ſenes, ne cura monendi
Læderet, aut dulcis guſtus uitiaret amaris.
At modo, cum motu uigeas iam puberis æui,
Fortiaq; a teneris poſſis ſecernere, & ipſe
Admonitor, morumq; tibi, fandiq; uideri
Accipe non præcepta quidem, ſed uota precantis
Qui gratantis aui feſtum ad ſolenne Nepotis
Aduuit, ut reducem fatorum ad fine ſenectam
Soſpes agam, feſtumq; diem, dubitataq; cernam
Sydera, depoſito prope conclamatus in æuo.
Hoc mellite Nepos duplicato fœnore partum
Natali accedente tuo, munuſq; ſalutis
Plenius hoc noſtræ, quod iam tibi puberis æui,
Creſcit honos, iuuenemq; ſenex iam cerno nepotem.
Sexta tibi hæc primo remeat trieteris ab anno
Septembres notis referens natalibus Idus,
Idus alma dies genius quoq; culta deorum
Sextiles Hecate Latonia uindicat idus.
Mercurius Maias ſuperorum adiunctus honori
Octobres olim genitus Maro dedicat idus.
Idus ſæpe colas biſſenis menſibus omnes
Auſonij quicunq; mei celebraueris idus.

Auſonius Gregorio filio. S.

Nunq̃ uidiſti nebulã pictam in pariete? Vidiſti utiq; & meminiſti. Treuiri q̃ppe in triclinio Aeoli fucata ẽ pictura hæc, Cupidinẽ cruci affigunt mulieres amatrices, non iſtæ de noſtro ſeculo, quæ ſpõte peccant. Sed illæ Heroicæ, quæ ſibi ignoſcunt, & plectunt deũ, quarũ partem in lugentibus campis Maro noſter enumerat. Hãc ego imaginem ſpecie et argumento miratus ſum. Deniq; mirandi ſtuporẽ trãſtuli ad ineptiã poëtandi. Mihi præter lemma, nihil placet. Sed cõmendo tibi errorẽ meum, neuos noſtros & cicatrices amamus; nec ſoli noſtro uitio peccaſſe contenti, affectamus, ut amẽtur. Verum quid ego huic Eclogæ ſtudioſe patrocinor? Certus ſum, quodcunq; meum ſcieris, amabis, quod magis ſpero, q̃ ut laudes. Vale ac dilige parentem.

Auſonij Eclogæ, in qua Cupido cruciatur.

Aeris in campis, memorat quos muſa Maronis,
Myrteus amentes ubi lucus opacat amantes,
Orgia ducebant Heroides, & ſua quæq;,
Vt quondam occiderant, leti argumenta gerebant
Errantes ſylua in magna & ſub luce maligna,
Inter arundineasq; comas, grauidumq; papauer,
Et tacitos ſine labe lacus, ſine murmure riuos
Quorum per ripas nebuloſo lumine marcent.
Fleti olim regum, & puerorum nomina flores

Mirator Narciſſus, & Oebalides hyacinthus
Et Crocus auricomans, & murice pictus Adonis,
Et tragico ſcriptus gemitu Salaminius Aeas.
Omnia quæ lachrymis, & amoribus anxia mœſtis
Exercent memores obita iam morte dolores,
Rurſus in amiſſum reuocant heroidas æuum.
Fulmineos Semele decepta puerpera partus
Deflet, & ambuſtas latera per inania cunnas
Ventilat ignauum ſimulati fulguris ignem,
Irrita dona querens, ſexu gauiſa uirili.
Mœret in antiquam Ceneis reuocata figuram.
Vulnera ſiccat adhuc Procris, Cephaliq; cruentum
Diligit, & percuſſa manum fert ſunda teſtæ
Lumina Seſtiaca præceps de turre puella.
Et de nimboſo ſaltum Leucate minatur
Maſcula leſbiacis Sappho periturâ ſagittis.
Hermione cultus Eriphyles mœſta recuſat
Infelix nato, nec fortunata marito.
Tota quoq; aëriæ Minoia fabula Cretæ
Picturarum inſtar tenui ſub imagine uibrat
Paſiphae niuei ſequitur ueſtigia tauri.
Licia fert glomerata manu deſerta Ariadne.
Reſpicit abiectas deſperans Phædra tabellas.
Hæc laqueum gerit, hæc uanæ ſimulachra coronæ.
Dædaliæ pudet hanc latebras ſubiiſſe iuuencæ.
Præreptas queritur per inania gaudia noctes
Laodomia duas uiui, functiq; mariti.
Parte truces alia ſtrictis mucronibus omnes
Et Thyſbe & Canace, & Sydonis hæret Elyſſa,
Coniugis hæc, hæc patris, & hæc gerit hoſpitis enſem

Errat, & ipſa olim qualis per Latmia ſaxa
Endymioneos ſolita affectare ſopores
Cum face, & aſtrigero diademate Luna bicornis.
Centum aliæ ueterum recolentes uulnera amorum
Dulcibus, & mœſtis refouent tormenta querelis,
Quas inter medias furuæ caliginis umbram
Diſpulit inconſultus amor ſtridentibus alis.
Agnouere omnes puerum, memoriq; recurſu
Communem ſenſere reum, quãquam humida circum
Nubila & auratas fulgentia cingula bullas
Et pharetram, & rutilæ fuſcarent lampados ignem,
Agnoſcunt tamen, & uanum uibrare uigorem
Occipiunt, hoſtemq; unum loca non ſua nactum,
Cum pigros ageret denſa ſub nocte uolatus,
Facta nube premunt, trepidantem & caſſa parantem
Suffugia in cœtum mediæ traxere cateruæ.
Eligitur mœſto myrtus notiſſima luco
Inuidioſa deum pœnis, cruciauerat illic
Spreta olim memorem Veneris Proſerpina Adoni,
Huius in excelſo ſuſpenſum ſtipite amorem
Deuinctum poſt terga manus, ſubſtrictaq; plantis
Vincula mœrentem nullo moderamine pœnæ
Afficiunt, reus eſt ſine crimine, iudice nullo
Accuſatus amor, ſe quiſq; abſoluere geſtit.
Transfert & proprias aliena in crimina culpas.
Cunctæ exprobrantes tolerati inſignia leti
Expediunt, hæc arma putant, hæc ultio dulcis,
Vt quo quæq; perit ſtudeat punire dolore.
Hæc laqueum tenet. Hæc ſpeciem mucronis inanem,
Ingerit illa cauos amnes, rupemq; fragoſam.
Inſaniq; metum pelagi, & ſine fluctibus æquor

Nonnullæ, flammas quatiunt, trepidoq; minantur
Stridentes nullo igne faces, reſcindit adultum
Myrrha uterum lachrymis lugentibus, inq; pauentem,
Gemmea fletiferi iaculatur ſuccina trunci.
Quædam ignoſcentum ſpecie ludibria tantum
Sola uolunt, ſtylus ut tenuis ſub acumine puncti
Eliciat tenerum, de quo roſa nata, cruorem,
Aut pubi admoueant petulantia lumina lychni.
Ipſa etiam ſimili genitrix obnoxia culpæ
Alma Venus tantos penetrat ſecura tumultus.
Nec circumuento properans ſuffragia nato
Terrorem ingeminat, ſtimulisq; accendit amaris
Anxiitas furias, natiq; in crimina confert
Dedecus ipſa ſuum, quod uincula cæca mariti
Deprenſo Mauorte tulit, quod pube pudenda
Helleſpontiaci ridetur forma Priapi.
Quod crudelis Eryx, quod ſemiuir Hermaphroditus
Nec ſatis in uerbis, roſeo Venus aurea ſerto
Mœrentem pulſat puerum, & grauiora pauentem.
Olli purpureum multato corpore rorem
Sutilis expreſſit crebro roſa uerbere, quæ iam
Tincta prius, traxit rutilum magis ignea fucum.
Inde truces cecidere minæ, uindictaq; maior
Crimine uiſa ſuo Venerem factura nocentem.
Ipſæ intercedunt Heroides, & ſua quæq;
Funera crudeli malunt adſcribere fato.
Tum grates pia mater agit ceſſiſſe dolentes
Et condonatas puero dimittere culpas.
Talia nocturnis olim ſimulachra figuris
Exercent trepidam caſſo terrore quietem.

Quæ poſtquam multa perpeſſus nocte Cupido,
Effugit pulſa tandem caligine ſomni
Euolat ad ſuperos,portaq́; euadit eburna.

BISSVLA.

Auſonius Paulo ſuo. S. P. D.

P Eruineas tamen,& operta muſarũ meaRũ,quæ initiorũ uelabat obſcuritas,q̃q̃ nõ profanus irrumpis Paule cariſſime. Quãuis.n.te nõ eius uulgi exiſtimem, quod Horatius arcet ingreſſu,tamen ſua cuiq; ſacra. Nec idẽ Cereri,q̃d Libero etiã ſub iiſdẽ icultoribus. Poemata,quæ in alumnã meã luſerã,rudia & inchoata ad domeſticæ ſolatiũ cantilenæ cũ ſine metu et arcana ſecuritate fruerentur,proferre ad lucẽ caligantia coẽgiſti,uerecundiæ meæ.s.ſpoliũ concupiſti,aut quantum tibi in me iuris eſſet ab inuito indicari. Ne tu Alexãdri Macedonis pulcatiã ſupergreſſus,q fatalis iugi lora cum ſoluere non poſſet,abſcidit,& Pythiæ ſpecum,q̃d nefas erat patere, penetrauit. Vtere igitur ut tuis pari iure,ſed fiducia diſpari. Quippe tua poſſunt populum non timere,meis etiam intra me erubeſco.

Præfatio de uerſibus Biſſulæ,quos
ad Paulinum miſerat

Vt uoluiſti Paule,cunctos Biſſulæ uerſus habes
Luſimus quos in Sueuæ gratiam uirgunculæ

Otium magis fouentes q̃ ſtudentes gloriæ
Tu moleſtus flagitator lege moleſta carmina
Tibi quod in triſti excedendum eſt. ſic uetus uerbũ iubet,
Compedes (quas ipſe fecit) ipſus ut geſtet faber.

Vbi nata ſit Biſſula, & quomodo in manus domini uenerit.

Biſſula trans gelidum ſtirpe & lare proſata Rhenum
Conſcia naſcentis Biſſula Danubij,
Capta manu, ſed miſſa manu dominatur in eius
Delitijs, cuius bellica præda fuit,
Matre carens, nutricis egens neſciuit herai.
Imperium,
Fortunæ ac patriæ quæ nulla opprobria ſenſit,
Ilico in experto libera ſeruitio.
Sic Latijs mutata bonis, germana maneret
Vt facies, oculos cærula, flaua comas.
Ambiguam modo lingua facit modo forma puellam,
Hæc Rheno genitam prædicat, hæc Latio.

De Eadem Biſſula.

Delitium, blanditiæ, ludus, amor, uoluptas,
Babara, ſed quæ Latias uincis alumna puppas,
Biſſula nomen teneræ ruſticulum puellæ.
Horridulum non ſolitis, ſed domino uenuſtum.

Ad pictorem de Biſſulæ imagine.

Biſſula nec ceris, nec fuco imitabilis ullo
Naturale decus fictæ non commodat arti.
Sandix & ceruſſa alias ſimulate puellas.
Temperiem hanc uultus neſcit manus. ergo age Pictor

Puniceas confunde roſas & lilia miſce,
Quiq; erit ex illis color aeris, ipſe ſit oris.

Ad Pictorem de Biſſula pingenda.

Pingere ſi noſtram Pictor meditaris alumnam,
Aemula cecropias ars imitetur apes.

AVSONII MOSELLA.

Tranſieram celerem nebuloſo flumine nauem
Addita miratus ueteri noua mœnia uico
Aequauit Latias ubi quondam Gallia cannas,
Infletaq; iacent inopes ſuper arua cateruæ
Vnde iter ingrediens nemoroſa per auia ſolum
Et nulla humani ſpectans ueſtigia cultus
Prætereo arentem ſitientibus undiq; terris
Dum Niſſum, riguasq; perenni fonte tabernas
Arvaq; Sauromatum nuper metata colonis.
Et tandem primis Belgarum conſpicior oris
Nouomagum diui caſtra inclyta Conſtantini.
Purior hic campis aer, Phœbusq; ſereno
Lumine purpureum reſerat iam ſudus olympum.
Nec iam conſertis per mutua uincula ramis
Quæritur excluſum uiridi caligne cœlum,
Sed liquidum iubar & rutilam uiſentibus æthram
Libera perſpicui non inuidet aura diei.
In ſpeciem cum me patriæ, cultumq; nitentis
Burdigalæ blando pepulerunt omnia uiſu,

Culmina uillarum pendentibus edita ripis.
Et uirides Baccho colles, & amœna fluenta
Subterlabentis tacito rumore Moſellæ.
Salue amnis laudate agris, laudate colonis
Dignata imperio debent cui mœnia Belgæ.
Amnis odorifero iuga uitea conſite Baccho,
Conſite gramineas amnis uiridiſſime ripas.
Nauiget ut pelagus deuexas pronus in undas.
Vt fluuios uitreosq; lacus imitate profundo
Et riuos trepido potes æquiperare meatu,
Et liquido gelidos fontes præcellere potu,
Omnia ſolus habes, quæ fons, quæ riuus & amnis,
Et lacus, & biuio refluus munimine pontus.
Tu placidis prolapſus aquis, nec murmura uenti
Vlla, nec occulti pateris luctamina ſaxi
Non ſuperante uado rapidos reparare meatus
Cogeris, extantes medio non æquore terras
Interceptus habes, iuſti ne demat honorem
Nominis excluſum ſi diuidat inſula flumen,
Tu duplices ſortire uias, & cum amne ſecundo
Defluis, ut celeres feriant uada concita remi,
Et cum per ripas nusq̃ ceſſante remulco
Intendunt collo malorum uincula nautæ.
Ipſe tuos quoties miraris in amne recurſus
Legitimosq; putas prope ſegnius ire meatus.
Tu neq; limigeris ripam prætexeris uluis.
Nec piger immundo perfundis littora cœno,
Sicca in primores ſpargis ueſtigia lymphas.
I nunc & phrygijs ſola leuia conſere cruſtis
Trudens marmoreum laqueata per atria campum.

Aſt ego deſpectis quæ cenſus opeſq; dederunt.
Naturæ mirabor opus, non cura nepotum
Lætaq; iacturis ubi luxuriatur egeſtas.
Hic ſolidæ ſternunt humentia littora arenæ,
Nec retinent memores ueſtigia preſſa figuras.
Spectaris uitreo per leuia terga profundo,
Secreti nihil amnis habes, utq; almus aperto
Panditur intuitu liquidis obtutibus aer.
Nec placidi prohibent oculos per inania uenti.
Sic demerſa procul durante per intima uiſu
Cernimus, arcaniq; patet penetrale fluenti,
Cum uada leue meant, liquidarum et lapſus aquarum
Prodit cœrulea diſperſas luce figuras.
Quod ſulcata leui criſpatur arena meatu,
Inclinata tremunt uiridi quod gramina fundo,
Vſq; ſub ingenuis agitatæ fontibus herbæ
Vibrantes patiuntur aquas, lucetq;, latetq;
Calculus, & uiridem diſtinguit glarea muſcum
Tota. Calydonijs talis pictura Britanis,
Cum uirides algas, & rubra coralia nudat
Aeſtus, & albentes concharum germina baccas,
Delitiasq; hominum locupletes, quæq; ſub undis
Aſſimulant noſtros imitata monilia cultus.
Haud aliter placidæ ſubter uada læta Moſellæ,
Detegit admiſtos non concolor herba lapillos,
Intentos tamen uſq; oculos errore fatigant
Inter ludentes examina lubrica piſces.
Sed neq; tot ſpecies, obliquatoſq; natatus,
Quæq; per aduerſum ſuccedunt agmina flumen.
Nomina, quæ & cunctos numeroſæ ſtirpis alumnos

Edere fas, aut ille ſinit, cui cura ſecundæ
Sortis, & æquorei ceſſit tutela tridentis.
Tu mihi flumineis habitatrix Nais in oris
Squamigeri gregis ede choros, liquidoq́; ſub alueo
Diſſere cœruleo fluitanteis amne cateruas.
Squameus herboſas Capito interlucet arenas
Viſcere prætenero furtim congeſtus ariſtis,
Nec duraturus poſt bina trihoria menſis.
Purpureisq́; Salar ſtellatus tergora guttis.
Et nullo ſpinæ nociturus acumine Thedo,
Effigiensq́; oculos celeri leuis umbra natatu.
Tuq́; per obliqui fauces uexate Saraui
Qua bis terna fremunt ſcopuloſis hoſtia pilis.
Cum defluxiſti famæ maioris in amnem
Liberior, laxos exerces Barbe natatus.
Tu melior peiore æuo, tibi contigit uni
Spirantum ex numero non inlaudata ſenectus.
Nec te puniceo rutilantem uiſcere Salmo
Tranſierim, latæ cuius uaga uerbera caudæ
Gurgite de medio ſummas referuntur in undas,
Occultus placido cum proditur æquore pulſus.
Tu loricato ſquamoſus pectore, fronte
Lubricus, & dubiæ facturus fercula cœnæ.
Tempora longarum fers incorrupte morarum.
Præſignis maculis capitis, cui prodiga nutat
Aluus, opimatoq́; fluens abdomine uenter.
Quæq́; per Illyricum, per ſtagna binominis Hiſtri
Spumarum indicijs caperis Muſtella natantum
In noſtrum ſubuecta fretum, ne lata Moſellæ
Flumina tam celebri defraudarentur alumno,

Quis te naturæ pinxit color? atra ſuperne
Puncta notant tergum, qua lutea circuit Iris
Lubrica cæruleus perducit tergora fucus.
Corporis ad medium fartim pingueſcit, at illinc
Vſq; ſub extremam ſqualet cutis arida cauda.
Nec te delitias menſarum Perca ſilebo
Amnigenos inter piſces dignande marinis,
Solus puniceis facilis contendere mullis.
Nanq; & guſtus iners ſolidóq; in corpore partes,
Segmentis coeunt, ſed diſſociantur ariſtis.
Hinc etiam Latio riſus prænomine cultor
Stagnorum, querulis uis infeſtiſſima ranis.
Lucius obſcuras ulua cœnóq; lacunas
Obſidet, hic nullos menſarum lectus ad uſus.
Feruet fumoſis olido nidore popinis.
Quis non & uirides uulgi ſolatia Tincas
Norit? & Alburnos prædam puerilibus hamis?
Stridentesq; focis obſonia plebis Alauſas?
Teq; inter geminas ſpecies, neutrumq; & utrunq;
Qui nec dum Salmo, nec iam Salar ambiguusq;
Amborum medio Fario intercepte ſub æuo.
Tu quoq; flumineas inter memorande cohortes
Gobio, non maior geminis ſine pollice palmis
Præpinguis teres ouipara congeſtior aluo
Propexiq; iubas imitatus Gobio Barbi.
Nunc pecus æquoreum celebrabere magne Silure,
Quem uelut Actæo perductum tergora oliuo,
Amnicolam Delphina reor, ſic per freta magnum,
Laberis, & longi uix corporis agmina ſoluis
Aut breuibus defenſa uadis aut fluminis uluis,

Aut cum tranquillos moliris in amne meatus
Te uirides ripæ, te cœrula turba natantum,
Te liquidæ mirantur aquæ· diffunditur alueo
Aeſtus, & extrema procurrunt margine fluctus.
Talis Atlantiaco quondam Ballena profundo,
Cum uento motu'ue ſuo telluris ad oras
Pellitur·excluſum fundit mare, magna'q; ſurgunt
Aequora, uicini'q; timent decreſcere montes.
Hic tamen hic noſtræ mitis Ballena Moſellæ
Exitio procul eſt, magnus'q; honor additus amni,
Iam liquidus ſpectaſſe uias, & lubrica piſces
Agmina, multiplices'q; ſatis numeraſſe cateruas.
Inducant aliam ſpectacula uitea pompam,
Sollicitent'q; uagos Bacchea munera uiſus,
Qua ſublimis apex longo ſuper ardua tractu
Et rupes & aprica iugi flexus'q;, ſinusq;
Vitibus aſſurgunt, naturali'q; theatro.
Gauranum ſic alma iugum uindemia ueſtit,
Et Rodopen, proprio'q; nitent Pangea lyæo
Sic uiret Iſmarius ſuper æquora Thracia collis.
Sic mea flauentem pingunt uineta Garumnam.
Summis quippe iugis tendentis in ultima cliui
Conſeritur uiridi fluuialis margo lyæo.
Læta operum plebes, feſtinantes'q; coloni
Vertice nunc ſummo properant, nunc deiuge dorſo
Certantes ſtolidis clamoribus·inde uiator
Riparum ſubiecta terens, hinc nauita labens
Probra canunt ſeris cultoribus·aſtrepit ollis
Et rupes & ſylua tremens, & concauus amnis.
Nec ſolos homines delectat ſcena locorum

Hic ego & agreſtes Satyros & glaucæ tuentes
Naiadas, extremis credam concurrere ripis,
Capripedes agitat cum læta proteruia Panas.
Inſultantq; uadis trepidasq; ſub amne ſorores.
Terrent indociali pulſantes uerbere fluctum.
Sæpe etiam medijs furata è collibus uuas
Inter Oreadas Panope fluuialis amicas
Fugit laſciuos paganica numina Faunos.
Dicitur & medio cum Sol ſtetit igneus orbe,
Vt commune fretum Satyros, uitreasq; ſorores
Conſortes celebrare choros. cum præbuit horas
Secretas hominum cœtu flagrantior æſtus.
Tunc inſultantes ſua per freta ludere Nymphas,
Et Satyros merſare uadis, rudibusq; natandi
Per medias exire manus, dum lubrica falſi
Membra ferunt, liquidosq; fouent pro corpore fluctus.
Sed non hæc ſpectata ulli nec cognita uiſu
Fas mihi ſit pro parte loqui ſecreta tegantur
Et commiſſa ſuis lateat reuerentia riuis.
Illa fruenda palàm ſpecies cum glaucus opaco
Reſpondet colli fluuius frondere uidentur
Fluminei latices, & palmite conſitus amnis.
Quis color ille uadis, ſeras cum protulit umbras
Heſperus, & uiridi profundi monte Moſellam
Tota natant criſpis iuga motibus, & tremit abſens,
Pampinus, & uitreis uindemia turget in undis
Annumerat uirides deriſus nauita uites,
Nauita caudiceo fluitans ſuper æquora lembo.
Per medium, qua ſeſe amni confundit imago,
Collis & umbrarum confinia conſerit amnis

Hæc quoq; q̄ dulces celebrant ſpectacula pompas
Remipedes medio certant, cum flumine lembi,
Et uarios ineunt flexus, uiridesq; per oras
Stringunt attonſis pubentia germina pratis.
Puppibus & proris alacris geſtire magiſtros,
Impubemq; manum ſuper amnica terga uagantem,
Dum ſpectat tranſire diem ſua ſeria ludo,
Poſthabet, excludit ueteres noua gratia curas.
Tales Cumano deſpectat in æquore ludos
Liber ſulfurei cum per iuga conſita Gauri
Perq; uaporiferi graditur uineta Veſeui,
Cum Venus Actiacis Auguſti læta triumphis
Ludere laſciuos fera prælia iuſſit amores.
Qualia Niliacæ claſſes, Latiæq; triremes
Subter Apollineæ geſſerunt Leucados arces
Aut Pompeiani Miſſena pericula belli
Euboicæ referunt per auerna ſonantia cymbæ
Innocuos ratium pulſus, pugnasq; iocantes
Naumachiæ, Siculo quales ſpectata Peloro
Cæruleus uiridi reparat ſub imagine pontus.
Non aliam ſpeciem petulantibus addit ephebis.
Pubertasq; amnis, & picti roſtra faſeli.
Hos Hyperionio cum Sol perfunderit æſtu,
Reddit nautales uitreo ſub gurgite formas,
Et redigit pandas inuerſi corporis umbras,
Atq; agiles motus dextra, læuaq; frequentant,
Et commutatis alternant pondera remis.
Vnda refert alios ſimulachra humentia nautas.
Ipſa ſuo gaudet ſimulamine nautica pubes
Fallaces fluuio mirata redire figuras.

Sic ubi compoſitos oſtentatura capillos
Candentem late ſpeculi explorantis honorem
Cum primum caræ nutrix admouit alumnæ
Læta ignorato fruitur uirguncula ludo.
Germanæq; putat formam ſpectare puellæ
Oſcula fulgenti dat non referenda metallo,
Aut fixas prætendit acus, aut frontis ad oram
Libratos cœptat digitis extendere crines.
Talis ad umbrarum ludibria nautica pubes
Ambiguis fruitur ueri, falſiq; figuris,
Iam uero acceſſus faciles qua ripa miniſtrat
Scrutatur toto populatrix turba profundo.
Heu male defenſos penetrali flumine piſces.
Hic medio procul amne trahens humentia lina
Nodoſis decepta plagis examina uerrit.
Aſt hic, tranquillo qua labitur agmine flumen,
Ducit corticeis fluitantia retia ſignis.
Ille autem ſcopulis ſubiectas pronus in undas
Inclinat lentæ connexa cacumina uirgæ.
Implicitos eſcis iaciens letalibus hamos,
Quos ignara doli poſtquam uaga turba natantum
Rictibus inuaſit, patulæq; per intima fauces
Sera occultati ſenſerunt uulnera ferri,
Dum trepidant, ſubit indicium, criſpoq; tremori
Vibrantis ſetæ nutans conſentit arundo.
Nec mora & excuſſam ſtridenti uerbere prædam
Dextera in obliquum raptat, puer excipit ictum.
Spiritus ut fractis quondam per inane flagellis
Aura crepat, motoq; adſibilat aere uentus.
Exultant udæ ſuper arida ſaxa rapinæ

Luciferiq́; pauent letalia tela diei.
Cuiq́; ſub amne ſuo manſit uigor aere noſtro
Segnis anhelatis uitam conſumit in auris
Iam piger inualidos uibratur corpore plauſus,
Torpida ſupremos patitur iam cauda tremores,
Nec coeunt rictus hauſtas, ſed hiatibus auras.
Reddit mortiferos expirans brancia flatus.
Sic ubi fabriles exercet ſpiritus ignes,
Accipit alterno, cohibetq́; foramine uentos
Lanea fagineis alludens parma cauernis.
Vidi egomet quoſdam leti ſub fine trementes
Collegiſſe animas, mox in ſublime citatos
Cernua ſubiectum præceps dare corpora in amnem
Deſperaturum potientes rurſus aquarum.
Quos impos damni puer inconſultus ab alto
Impetit & ſtolido cœptat prenſare natatu,
Sic Anthedonius Bœotia per freta Glaucus
Gramina guſtatu poſtquam exitialia Dirces
Expertus carptas moribundis piſcibus herbas
Sumpſit, Carpathium ſubijt nouus accola pontum.
Ille hamis, & rete potens ſcrutator operti
Nereos, æquoream ſolitus conuertere Thetim
Inter captiuas fluitauit prædo cateruas.
Talia deſpectant longo per cærula tractu
Pendentes ſaxis inſtanti culmine uillæ.
Quos medius dirimit ſinuoſis flexibus errans
Amnis, & alternas comunt prætoria ripas.
Quis modo Seſtiacum pelagus Nephcleidos Helles
Aequor? Abydeni freta quis miratur ephebi?
Quis Chalcedonio conſtratum ab littore pontum

Regis opus magnum?medijs Euripus,ubi undis
Europæq́;,Aſiæq́; uetat concurrere terras?
Non hic dira freti rabies non ſæua furentum
Prælia Caurorum,licet hic commercia linguæ
Iungere,& alterno ſermonem texere plauſu.
Blanda ſalutiferas promiſcent littora uoces,
Et uoces & pene manus,reſonantia utrinq;
Verba refert,medijs concurrit fluctibus Echo.
Quis potis innumeros cultusq́;,habitusq́; retexens
Pandere?tectonicas per ſingula prædia formas.
Non hoc ſpernat opus Gortinius aliger ædis
Conditor Euboicæ,caſus quem fingere in auro
Conantem Icarios,patrij pepulere dolores.
Non Philo Cecropius,non qui laudatus ab hoſte
Clara Syracuſij traxit certamina belli.
Forſan & inſignes hominumq́;,operumq́; labores
Hic habuit decimo celebrata uolumina margei.
Hebdomade hic clari uiguere Menecratos artes.
Atq; Epheſi ſpectata manus,uel in arce Mineruæ.
Hic tinus,magico cui noctua per lita fuco
Alicit omne genus uolucres,perimitq́; tuendo.
Conditor hic forſan fuerit Ptolemaidos aulæ
Dinochares,quadro cui in faſtigia cono
Surgit,& ipſa ſuas conſumit Pyramis umbras,
Iuſſus ob inceſti qui quondam fœdus amoris
Arſinoen Pharij ſuſpendit in aere templi,
Spirat enim tecti teſtudine totus Achates,
Afflatamq́; trahit ferrato crine puellam.
Hos ergo authorum ſimiles eſt credere dignum
Belgarum in terris ſcenas poſuiſſe domorum

Molitos celſas fluuij decoramine uillas.
Hæc eſt natura ſublimis in aggere ſaxi.
Hæc procurrentis fundata crepidine ripæ,
Hæc refugit,captumq; ſinu ſibi uendicat amnem
Villa tenus collem,qui plurimus imminet amni,
Vſurpat faciles per culta,per aſpera uiſus,
Atq; ſuis fruitur diues ſpeculatio terris.
Quin etiam riguis humili pede condita pratis
Compenſat celſi bona naturalia montis,
Sublimiq; minans irrumpit in æthere tecto
Oſtentans altam Pharos,ut Memphitica turrim.
Huic proprium eſt clauſos conſepto gurgite piſces
Apricas ſcopulorum inter captare nouales.
Hæc ſummis innixa iugis labentia ſubter
Flumina deſpectu iam caligante tuetur
Atria quid memorem uiridantibus adſita pratis?
Innumerisq; ſuper nutantia tecta columnis.
Quid quæ fluminea ſubſtructa crepidine fumant
Balnea, feruenti,cum Mulciber hauſtus operto
Voluit anhelatas tectoria per caua flammas
Incluſum glomerans æſtu expirante uaporem.
Vidi ego defeſſos multo ſudore lauacri
Faſtidiſſe lacus,& frigora piſcinarum,
Vt uiuis fruerentur aquis,mox amne refotos
Plaudenti gelidum flumen pepuliſſe natatu.
Quod ſi Cumanis hic afforet hoſpes ab oris,
Crederet Euboicas ſimulachra exilia Baias
His donaſſe locis,tantus cultusq; nitorq;
Alliciat,& nullum parit oblectatio luxum.
Sed mihi,qui tandem finis tua glauca fluenta

Dicere? dignandumq; mari memorare Moſellam?
Innumeri, quod te diuerſa per hoſtia late
Incurrunt amnes, quáquam differre meatus
Poſſent, ſed celerant in te conſumere nomen,
Nanq; & proneæ eſt, nemeſæq; adducta meatu
Sura tuas properat non degener ire ſub undas
Sura interceptus tibi gratificata fluentis
Nobilius permiſta tuo ſub nomine, quàm ſi
Ignoranda patri confunderet hoſtia ponto.
Te rapidus Belgis, te marmore clarus Erubris
Feſtinant famulis quamprimum allabere lymphis
Nobilibus celſis celebratur piſcibus ille
Præcipiti torquens cerealia ſaxa rotatu,
Stridentesq; trahens per leuia marmora ſeras,
Audit perpetuos ripa ex utraq; tumultus,
Prætereo exilem Leſuram, tenuemq; Draconum,
Nec fiſtiditos Salmone uſurpo fluores,
Nauiger undiſona dudum me mollis arauus
Tota ueſte uocat, longum qui diſtulit amnem,
Feſta ſub auguſtis ut uolueret hoſtia muris.
Nec minor hoc, tacitum qui per ſola pinguia labens
Stringit frugiferas felix Aliſontia ripas,
Mille alij, prout quęq; ſuus magis impetus urget,
Eſſe tui cupiunt, tantus properantibus undis
Ambitus aut moles, quod ſi tibi dia Moſella
Smyrna ſuum uatem, uel Mantua clara dediſſet,
Cederet Iliacis Simois memoratus in oris,
Nec præferre ſuos auderet Tybris honores.
Da ueniam mihi Roma potens, pulſa oro facessat
Inuidia, & Latiæ Nemeſis non cognita linguæ,

Imperij ſedem Romæ *tenuere parentes.*
Salue magne parens, frugumq́;, uirumq; Moſella.
Te clari proceres te bello exercita pubes
Aemula te latiæ decorat facundia linguæ.
Quin etiam mores, & lætum fronte ſeuera
Ingenium natura tuis conceſſit alumnis.
Nec ſola antiquos oſtentat Roma Catones.
Aut unus tantum iuſti ſpectator & æqui
Pollet Ariſtides, *ueteres qui illuſtrat* Athenas.
Verum ego, quod laxis nimium ſpatiatus habenis
Victus amore tui præconia detero, conde
Muſa chelyn pulſis extremo carmine neruis.
Tempus erit, cum me ſtudijs ignobilis otij
Mulcentem curas, ſeniíq; aprica fouentem
Materiæ commendet honos, cum facta uirorum
Belgarum, patriosq́; canam decora inclyta mores.
Mollia ſubtili nebunt mihi carmina filo
Pierides, tenuiq; aptas ſub tegmine telas
Percurrent. dabitur noſtris quoq; purpura fuſis,
Quis mihi tum non dictus erit? memorabo quietos
Agricolas, legumq́; catos, fandiq́; potentes
Præſidium ſublime reis, quos curia ſummos
Municipum uidit proceres, propriumq́; ſenatum,
Quos prætextati celebris facundia ludi
Contulit ad ueteris præconia Quintiliani.
Quiq; ſuas rexere urbes, purumq́; tribunal
Sanguine & innocuas illuſtrauere ſecures,
Aut Italum *populos* Aquilonigenasq́; Britannos
Præfecturarum titulo tenuere ſecundo.
Quiq; caput rerum Romam, *populiq́;, patresq;*

Tantum non primo rexit ſub nomine, quamuis
Par fuerit primus feſtinat ſoluere tandem
Errorem fortuna ſuum, libataq; ſupplens
Præmia iam ueri faſtigia reddat honoris
Nobilibus repetenda nepotibus, at modo cœptum
Deteſtatur opus, dilata & laude uirorum.
Dicamus læto per rura uirentia tractu
Felicem fluuium, Rheniq; ſacremus in undis
Cœruleos nunc Rhene ſinus, hyaloq; uirentem
Pande peplum, ſpatiumq; noui metare fluenti
Fraternis cumulandus aquis, nec præmia in undis
Sola, ſed anguſtæ ueniens quod mœnibus urbis
Spectauit iunctos, natiq;, patriſq; triumphos.
Hoſtibus exactis nigrum ſuperet lupo nudum
Et fontem Latijs ignotum annalibus Hiſtri
Hæc profligati uenit modo laurea belli.
Mox alias, aliasq; feret, uos pergite uincti
Et mare purpureum gemino propellite tactu,
Neu uereare minor pulcherrime Rhene uideri,
Inuidiæ nihil hoſpes habet, poticre perenni
Nomine, tu fratrem famæ ſecurus adopta
Diues aquis, diues nymphis, largitor utrinq;
Alueus extendet geminis diuortia ripis,
Communesq; uias diuerſa per hoſtia fundet.
Accedent uires, quas Francia, quaſq; Chamaues,
Germaniq; tremant, tunc uerus habebere limes.
Accedet tanto geminum tibi nomen ab amne
Cumq; uno de fonte fluas, dicere bicornis.
Hæc ego uiuifica ducens ab origine gentem
Belgarum hoſpitijs non per noua fœdera notus

Auſonius nomen, Latius, patriaq; domoq;,
Gallorum extremos inter cæſamq; Pyrenen,
Temperat ingenuos qua læta Aquitania mores,
Audax exigua fidē concino fas mihi ſacrum
Perſtrinxiſſe amnem tenui libamine muſæ,
Nec laudem affecto, ueniam peto; ſunt tibi multi
Alme amnis, ſacros qui ſolliatare fluores
Aonidum, totamq; ſolent haurire Aganippen.
Aſt ego (tanta meri dederit ſi uena liquoris,
Burdigalam cum me in patriam nidumq; ſenectæ
Auguſtus pater, & Natus mea maxima cura
Faſcibus Auſonijs decoratum, & honore curuli
Mittent emeritæ poſt tempora diſciplinæ)
Latius Arctoi præconia perſequar amnis.
Addam urbes, tacito quas ſubterlaberis alueo,
Mœniaq; antiquis te proſpectantia muris.
Addam præſidijs dubiarum condita rerum,
Sed modo ſecuris non caſtra, ſed horrea Belgis.
Addam felices ripa ex utraq; colonos.
Teq; inter medios hominumq;, boumq; labores
Stringentem ripas & pinguia culta ſecantem.
Non tibi ſe Liger anteferet, non Saxona præceps.
Matrona non Gallis Belgisq; interſita fines,
Santonico profluus non ipſe Carantonus æſtu
Concedet gelido Durani de monte uolutus
Amnis, & auriferum poſtponet Gallia Tagum,
Inſanumq; ruens per ſaxa rotantia late
In mare purpureum (dominæ tamen ante Moſellæ
Nomine adorato) Tarbellius ibit Aturnus
Corniger externas celebrande Moſella per oras,

Nec ſolis celebrande locis, ubi fonte ſupremo
Exeris auratum taurinthes frontis honorem,
Quaq; trahis placidos ſinuoſa per arua meatus,
Vel qua Germanis ſub portibus hoſtia ſoluis.
Siquis honos tenui uolet aſpirare camœnæ,
Perdere ſiquis in his dignabitur otia muſis,
Ibis in ora hominum, lætóq; fouebere cantu.
Te fontes uiuiq; lacus, te cærula noſcent
Flumina, te ueteres pagorum gloria luci
Te Druna, te ſparſis incerta Druentia ripis,
Alpiniq; colent fluuij, duplicemq; per urbem
Qui meat & dextræ Rhodanus dat nomina ripæ,
Te ſtagnis ego cæruleis, magnumq; ſonoris
Amnibus, æquoreæ te commendabo Garumnæ.

Symmachus Auſonio. S.

Petis à me literas longiores. Eſt hoc in noſtri amoris indicium. Sed ego, q ſum pauperrimi ingenij mei conſcius, Laconicæ malo ſtudere breuitati, quàm multijugis paginis infantiæ meæ maciem publicare. Nec mihi ſi eloquij noſtri uena tenuata eſt, quam dudum neq; ullius poematis tui, neq; pedeſtrium uoluminum lectione iuuiſti. Volitat tuus Moſella per manus ſinusq; multorum diuinis à te uerſibus conſecratus. Sed tantum noſtra ora prælabitur. Cur me me iſtius libelli quæſo exortem eſſe uoluiſti? Aut ἀμνσόντος tibi uidebar, qui iudicare non poſſem. Aut certe malignus, qui laudare neſcirem. Itaq; uel igenio meo, uel moribus derogaſti. Et tamen contra interdictum tuum uix ad illius operis arcana perueni.

Velim tacere quod ſentiã. Velim iuſto de te ſilentio uindicari. Sed admiratio ſcriptorem ſenſum frangit iniuriæ. Noui ego iſtum fluuium, cum æternorum principum iampridem ſigna comitarer, parẽ multis, imparem maxinus. Nunc mihi improuiſo clarorum uerſuum digni tate Aegyptio Nilo maiorem, frigidiorem Scythico Tanai, clarioremq; hoc noſtro Pop. Roma. Tyberi reddiſti. Nequaquam tibi crederem de Moſellæ ortu ac meatu magna narrãti, ni ſcirem quod nec in poemate mentiaris. Vnde illa amnicorum piſcium examina reperiſti? quã nominibus uaria, tam coloribus, et magnitudinẽ diſtantia, ſic ſapore, quæ tu pigmentis iſtius carminis ſupra naturæ dona fucaſti. At quoniam in tuis menſis ſæpe uerſatus, cum pleraq; alia, quæ tunc in pretio erãt, eſui obiecta mirarer, nunquam hoc genus piſcium deprehẽdi. Quãdo tibi hi piſces in libro nati ſunt, qui in ferculis nec fuere? Iocari me putes, atq; agere nugas. Ita dominus probabilem me præſtet, ut ego hoc tuum carmen libris Maronis adiungo. Sed iam deſinam mei oblitus doloris inhærere laudibus tuis, ne hoc quoque ad gloriam tuam trahas, quod te miramur offendi. Spargas licet uolumina tua, & me ſemper excipias. Fruimur tamen tuo opere, ſed aliorum benignitate. Vale.

Epiſtola Symmachi ad Auſonium.

Merum mihi gaudiũ eruditiõis tuæ ſcripta tribuerunt. quæ Capuæ locatus accepi. Erat quippe in his oblita Tulliano melle feſtiuitas, & ſermonis mei nõ tã uera quã blãda laudatio. Quid igitur magis mirer, ſentẽtiæ incertus

addubito

addubito,ornamēta oris an pectoris tui. Quippe ita fa
cundia anteſtas cæteris,ut ſit formido reſcribere. Ita be
nigne noſtra cóprobas,ut libeat non tacere. Si plura de
te prædicem, uidebor mutuũ ſcabere,et magis imitator
tui eſſe eloquij quàm probator. Simul quod ipſe nihil
oſtentandi gratia facis,uerendum eſt genuina in te bo-
na tanquam affectata laudare. Vnum hoc tamen à no-
bis indubitata ueritate cognoſce. Neminem eſſe morta-
lium,quem præ te diligam. Sic uadatum me honorabili
amore tenuiſti. Sed in eo mihi uerecundus nimio plus
uidere, quod libelli tui arguis proditorem,nam facilius
eſt ardentes fauillas ore comprimere, quàm luculenti
operis ſeruare ſecretum. Cum ſemel à te profectum
carmen eſt,ius omne poſuiſti. Oratio publicata libera
eſt. An uereris æmuli uenena lectoris?ne libellus tuus
admorſu duri dentis uratur?Tibi uni ad hoc locorum
nihil gratia præſtitit,aut dempſit inuidia, ingratis,ſæuo
cuiq; proboq; laudabilis es. Proinde dehinc caſſas ſeclu
de formidines,& indulge ſtylo,ut ſæpe prodaris. Certe
aliquid Didaſcalicum ſeu Protrepticum noſtro quoque
nomini carmen adiudica. Fac periculum ſilentij mei,
quod etſi tibi exhibere opto,tamen ſpondere non audeo.
Noui ego quæ ſit prurigo enuntiandi operis,quod pro-
baris. Nam quodam pacto ſocietatem laudis affectet,
qui aliena benedicta primus enuntiat. Ea propter in
comœdijs ſummatim quidem gloriam ſcriptores tulerũt.
Roſcio tamen atque Ambibio cæteriſq; authoribus fama
non defuit. Ergo tali negotio expende otium tuum,&
nouis uoluminibus ieiunia noſtra ſuſtenta. Quod ſi ia
ctantiæ fugax garrulum indicem pertimeſcis. præſta etiã

tu ſilentium mihi, ut tutò ſimulem noſtra eſſe, quæ ſcripſeris. Vale. R.

AVSONIVS SYMMACHO.

Modo intelligo, quàm mellea res ſit oratio, quã delinificat, & quàm ſuada facundia. Perſuaſiſti *mihi* q̃d *epiſtolæ meæ apud* Capuam *tibi redditæ cõnnatio inhumana non eſſet.* Sed *hoc non diutius quàm dum epiſtolam tuã legi, quæ me blanditijs inhiantem tuis uelut ſucco nectaris delibuta ducit.* Vbi *uero chartulã pono, & me ipſum interrogo, tum abſynthium meum reſipit, & arcúlita melle tuo pocula deprehendo.* Si *uero id quod ſæpe facio, ad epiſtolam tuam redij, rurſus inlicior, & rurſum ille ſuauiſſimus, ille floridus tui ſermonis afflatus depoſita lectione uaneſcit, & teſtimonij pondus prohibet in eſſe dulcedini.* Hoc *me uelut aerius bracteæ fucus aut picta nebula non longius, quàm dum uidetur, oblectat,* Chameleontis *beſtiolæ uice, quę de ſubiectis ſumit colorem.* Aliud *ſentio ex epiſtola tua, aliud ex conſcia mea.* Et *tu me audes facundiſſimorum hominũ laude dignari.* Tu *inquam mihi iſta? qui te ultra emendationem omnium protuliſti, aut quis q̃ ita nitet, ut comparatus tibi non ſordeat?* Quis *ita* Aeſopi *uenuſtatẽ.* Quis *ſophiſticas* Iſocratis *cõcluſiões.* Quis *ad enthymemata* Demoſthẽis *aut opulentiam* Tullianam, *aut proprietatem noſtri* Maronis *accedat?* Quis *ita affectet ſingula, ut tu imples omnia? quid enim aliud es, quàm ex omni bonarum artium ingenio collecta perfectio?* Hæc *domine mi fili* Symmache *non uereor, ne in te blãdius dicta uideantur eſſe quàm*

uerius. Et expertus es fidem meam mentis atq; dictorũ, dum in comitatu degimus ambo æuo diſpari, ubi tu ueteris militiæ præmia tiro meruiſti, ego tirocinium iã ueteranus exercui. In comitatu tibi uerus fui, ne dum me peregre exiſtimes compoſita fabulari. In comitatu inquam qui frontes hominum operit, mentes tegit, ibi me & parentem & amicum, & ſiquid utroq; carius eſt, cariorem fuiſſe ſenſiſti. Sed abeamus ab his, ne iſtæc commemoratio ad illam Soſiæ formidinem uideatur accedere. Illud, quod penè præterij, quàm affectatione addidiſti? ut ad te Didaſcalicum aliquid opuſculum, aut ſermonem Protrepticum mitterem? Ego te docebo docendus, adhuc ſi eſſem id ætatis, ut diſcerem. Aut ego te uegetum atq; alacrem commonebo, eadem opera & muſas hortabor, ut canant, et maria, ut effluãt, et auras, ut uigeant, & ignes, ut caleant admonebo. Aut ſiquid inuitis quoq; nobis natura fit, ſuperfluus inſtigator agitabo. Sat eſt unius erroris, quod aliquid meorum me pœnitente uulgatum eſt, quod bona fortuna in manus amicorum inadit. Nã ſi contra id eueniſſet, nec tu mihi perſuaderes placere me poſſe. Hæc ad literas tuas reſponſa ſint. cætera, quæ noſcere habes, compendij faciam. Sic quoq; iã longa eſt epiſtola. Iulianum tamen familiarem domus noſtræ, ſiquid de nobis percontandum arbitraris, allego. Simul admoneo, ut cum cauſam aduẽtus eius agnoueris, iuues ſtudium, quod ex parte fouiſti. Vale.

SYMMACHVS AVSONIO

Etſi plerunq; uera eſt apud parentes prædicatio filiorũ, neſcio quo tamen pacto detrimentum meriti ſui patitur, dum perſonarum ſpectare gratiam iudicatur. Quæro igitur incertus animi, quæ mihi nũc potiſſimum ſuper uiro honorabili Thalaſſio genero tuo uerba ſumenda ſint. Si parce decora amorum eius attingam, liuenti ſimilis exiſtimabor. Si iuſte pſequar, ero proximus blandiẽti. Imitabor igitur Salluſtiani teſtimonij caſtigationem, habes uirum dignum te, & per te familia conſulari, quẽ fortuna honoris parti maiorem beneficijs ſuis reperit, emendatio animi & ſanctitas honoribus iam parauit. Vale.

AVSONII CARMEN IMPERFECTVM.

Immortale nihil mundi compage tenetur,
Non urbes non regna hominum, non aurea Roma,
Non mare, non tellus, non ignea ſydera cœli.
Nam ſtatuit genitor rerum inreuocabile tempus.
Quo cunctum torrens rumpat flamma ultima mundũ.
Sed tamen innumeros homines ſublimia facta
Et uirtutis opus in tempora longa frequentat,
Adcumulant quorum famam laudesq; poetæ.
Hos celſi cauſat Smyrnæ de fonte fluentes
Ilium in Aeneade celebrat dulcedo Maronis,
Nec minor ipſorum diſcurrit gloria uocum,
Quæ manitat tenæ ſimiles, dum ſæcla uolabunt,
Et uertigo poli terras atq; æquora circũm

Aethera ſydereum curſum moderamine uoluet.
Quod ſi tam longam meruerunt carmina famam,
Quæ uterum geſtas hominum mendacia nectunt
Nobis certa fides æterna in ſæcula laudes
Immortale decus tribuet, meritumq; rependet.
Nam mihi carmen erit Chriſti uitalia geſta
Diuinum populis falſi ſine crimine donum,
Nec metus ut mundi rapiant incendia ſecum
Hoc opus, hoc etenim forſan me ſubtrahet igni.
Tunc cum flammiuoma deſcendet nube coruſcans
Iudex altitoni genitoris gloria Chriſtus.
Ergo age ſanctificus adſit mihi carminis author.

AVSONIO PAVLINVS.

Quarta redituris hæc iam meſſoribus æſtas,
  Et toties cano bruma gelu riguit,
Ex quo nulla tuo mihi littera uenit ab ore.
  Nulla tua uidi ſcripta notata manu.
Ante ſalutifero felix cum charta libello
  Dona negata diu multiplicata daret.
Trina etenim uario florebat epiſtola textu,
  Sed numeroſa triplex pagina carmen erat.
Dulcia multimodis quædam ſubamara querelis
  Anxia cenſuræ miſcuerat pietas.
Sed mihi mite patris plusq̃ cenſoris acerbum
  Sederit, & blandis aſpera penſo animo.
Iſta ſuo referenda loco, tamen & grauiore
  Vindicas Heroi ſunt agitanda ſono,
Interea leuior paucis præcurrit iambus

Diſcreto referens mutua uerba pede.
Nunc elegi ſaluere iubent, dictáq; ſalute,
Vt fecere aliâs orſa, gradumq; ſilent.
Vale Domine Illuſtriſ.

Continuata meæ durare ſilentia linguæ
Te nunquam tacito memoras, placitamq; latebris
Deſidiam exprobras, neglectæq; inſuper addis
Crimen amicitiæ, formidatamq; iugalem
Obijcis, & durum iacis in mea uiſcera uerſum.
Parce precor lacerare tuum. nec amara paternis
Admiſcere uelis ceu melle abſynthia uerbis.
Cura mihi ſemper fuit & manet officijs te
Omnibus excolere, affectu obſeruare fideli.
Non unquam tenui ſaltim tua gratia næuo
Commaculata mihi eſt ipſo te lædere uultu
Semper, & incauta timui uiolare figura.
Compoſui & læto formaui lumine frontem
Nequa uel à tacito contractam pectore nubem,
Duceret in ſanctum ſuſpicio falſa parentem.
Hoc mea te domus exemplo coluitq;, colitq;,
Inq; tuum tantus nobis conſenſus amore eſt,
Quantus & in Chriſtum connexa mente colendum.
Quis tua quæſo tuis obduxit pectora liuor?
Quorum more pias facilis tibi fama per aures
Irrupit, pepulitq; animum, contráq; uetuſtam
Experta pietate fidem noua uulnera mouit?
Læderet ut natis placidum male ſuada parentem,
Sed mihi non fictæ mens conſcia ſimplicitatis
Nec patris inculti pietas rea reſpuit omne,
Immeritum & falſo perſtringi crimine non fert.

Immunis merito grauius uiolatur iniquo.
Vulnera tam tenera offenſæ quàm libera culpa.
Diſcuſſiſſe iugum quereris me,quo tibi doctis
Iunctus eram ſtudijs.hoc nec geſtaſſe quidem me
Aſſero,nanq; pares ſubeunt iuga nemo ualentes.
Copulat infirmis,neq; ſunt concordia frena.
Si ſit compulſis menſura iugalibus impar,
Si uitulum tauro,uel equum committis onagro,
Si confers Fulicas Cignis,& Aëdona Parræ,
Caſtaneis corylos æques.uiburna cupreſſis,
Me compone tibi,uix Tullius & Maro tecum
Suſtineant æquale iugum,ſi iungat amore,
Hoc tantum tibi me iactare audebo iugalem,
Quo modicum ſocijs magno contendit habenis.
Dulcis amicitia æterno mihi fœdere tecum
Et paribus ſemper,& amandi legibus æqua.
Hoc noſtra è ceruice iugum non ſæua reſoluit
Fabula,non terris abſentia longa diremit,
Nec perimet,toto licet abſtrahar orbe uel æuo,
Non animo diuiſus agam,prius ipſa recedet
Corpore uita meo,quàm ueſter pectore uultus.
Ego te per omne,quod datum mortalibus.
Et deſtinatum ſæculum eſt.
Claudente donec continebor corpore,
Diſcernar orbe quolibet.
Nec corde longum,nec remotum lumine
Tenebo fibris inſitum.
Videbo corde,mente complectar pia,
Vbiq; præſentem mihi.
Et cum ſolutus corporali carcere,

Terráq; præuolauero.
Quo me locarit axe communis pater,
Illic quoq; te animo geram.
Neq; finis idem, qui meo me corpore
Et amore laxabit tuo.
Mens quippe lapſis quæ ſuperſtes artubus
De ſtirpe durat cœliti
Senſus neceſſe ſimul & affectus ſuas
Teneat æqua ut uitam ſuam,
Et ut ores ſic obliuiſci non capit.
Perenne uiuat & memor.

EPISTOLA QVARTA.

Deſore me patrijs tota trieteride terris
Atq; alium me egiſſe uagis erroribus orbem,
Culta prius ueſtræ oblitum conſortia uitæ
Increpitas ſanctis mota pietate querelis.
Amplector patrio uenerandos pectore motus,
Et mihi gratandas ſaluis affectibus iras.
Sed reditum inde meum genitor te poſcere nollem,
Vnde dari poſſit reuocandum me tibi credam.
Cum ſteriles fundas non ad diuina precatus
Caſtalidis ſupplex auerſo numine muſis,
Non his numinibus tibi me patriæq; reduces
Surda uocas, & nulla rogas leuis hoc feret aura
Quod datur in nihilum ſine numine nomina Muſas
Irrita uentoſæ rapiunt hæc uerba procellæ.
Quæ non miſſa Deo uacuis in nubibus hærent.
Nec penetrant ſuperi ſtellantem regis in aulam

Si tibi cura mei reditus, illum aſpice, & ora,
Qui tonitru ſummi quatit ignea culmina cœli,
Qui trifido igne micat, nec inania murmura miſcet,
Quiq́; ſatis cœlo ſoles largitur & imbres,
Qui ſuper omne, quod eſt, & in omni totus ubiq;,
Omnibus infuſo rebus regit omnia Chriſto,
Quo mentes tenet atq; mouet, quo tempora noſtra,
Et loca diſponit. quod ſi contraria uotis
Conſtituat noſtris, prece deflectendus in illa eſt,
Quæ uolumus. Quod me accuſas. Si diſplicet actus?
Quæ gero agente Deo, prius eſt fiat reus author,
Cui placet, aut formare meos, aut uertere ſenſus,
Nam mea ſi reputes, quæ priſtina, quæ tibi nota,
Sponte (fatebor enim) modo me non eſſe ſub illo
Tempore, qui fuerim, quo non peruerſus habebar,
Et peruerſus eram, falſi caligne cernens
Stulta dei ſapiens, & mortis pabula uiuens.
Agnoſci datur à ſummo genitore nouari
Quod non more meo geritur, non arbitror iſtis
Confeſſus dicat mutatæ in praua notandum
Errorem mentis, quoniam ſim ſponte profeſſus.
Me non mente mea uitam mutaſſe priorem,
Mens noua me fateor mens non mea quondam,
Sed mea nunc authore Deo, qui, ſiquid in actu
Ingenióue meo ſua dignum ad munia uidit,
Gratia prima tibi, tibi gloria debita cedet.
Cuius præceptis partum eſt, quod Chriſtus amaret.
Quare gratandum magis eſt tibi, quàm queritandum,
Quod tuus ille tuis ſtudijs, & moribus ortus
Paulinus, cui te non inficiare parentem,

Nec modo, cum credis peruerſum ſic mea uerti
Conſilia, ut ſim promeritum Chriſti fore dum ſum,
Auſonijs feret ille tuæ, ſua præmia laudi,
Deq; tua primum tibi deferet arbore pomum.
Vnde precor meliora putes, nec maxima perdas
Præmia, deteſtanda tuis bona fontibus orta.
Non etenim mihi mens uaga neq; participantum
Vita fugax hominum Lyciæ, qua ſcribis in antris
Pegaſeum uixiſſe equitem. licet auia multi
Numine agente colant, clari uelut ante ſophorum
Pro ſtudijs, muſiſq; ſuis, & nunc quoq; cœtus
Qui Chriſtum ſumpſere animus habitare frequentent
Non inopes animi. neq; de feritate legentes
Deſertis habitare locis. ſed in ardua uerſi
Sydera, ſpectantesq; deum, ueriq; profunda
Perſpicere intenti de uanis libera curis.
Otia amant, ſtrepitusq; fori, rerumq; tumultus,
Cunctaq; diuinis inimica negotia donis
Et Chriſti imperijs, & amore ſalutis abhorrent.
Speq; fideq; Dei ſponſa mercede ſequuntur.
Quam referet certus non deſperantibus author,
Si modo non uincant uacuis præſentia rebus,
Quæq; uidet ſpernat, quæ non uidet ut me me
Nanq; caduca patent, noſtris æterna negantur
Viſibus, & nunc ſpe ſequimur, quod mente uidemus,
Spernentes uarias rerum ſpectacula formas.
Et male corporeos bona ſollicitantia uiſus.
Attamen hæc illis ſæclis ſententia uiſa eſt
Tota, quibus iam lux patuit ueriq;, boniq;,
Venturi æternum ſæcli & præſentis inane.

An mihi non eadem cui gloria cur eadem ſit
Fama fides ueri, par eſt, ſed amœna colenti
Nunc etiam & blanda poſito locupletis in acta.
Littoris unde hæc iam tam feſtinata locorum
Inuidia eſt? utinam iuſtus me carpere liuor
Incipiat, Chriſti ſub nomine probra placebunt.
Non patitur tenerum mens numine firma pudorem,
Et laus hic contempta redit mihi iudice Chriſto.
Ne me igitur ueneranda parens his, ut male uerſum,
Increpites ſtudijs, neq; me uel coniuge carpas,
Vel mentis uitio non anxia Bellerophontis
Mens eſt, nec Tanaquil mihi, ſed Lucretia coniux.
Nec mihi nunc patrij eſt (ut uis) obliuio cœli,
Quin ſummum ſuſpecto Deū, quem qui colit unum,
Hic uere memor eſt cœli, crede ergo pater nos
Nec cœli immemores, nec uiuere mentis egentes,
Humaniſq; agitare locis ſtudia ipſa piorum
Teſtantur mores hominum, nec enim impia ſummum
Gens poterit nouiſſe Deum. ſint multa locorum
Multa hominum ſtudijs culta experientia legum.
Quæ regio agreſti ritu caret, aut quid in iſtis
Improbitas aliena nocet. quid tu mihi uaſtos
Vaſconiæ ſaltus, & ninguida Pyrenei
Obijcis hoſpitia? in primo quaſi limine fixus
Hiſpanæ regionis agam, nec ſit locus uſquam
Rure uel urbe mihi, ſummum quæ diues in orbem
Vſq; patet merſos ſpectans Hiſpania ſoles,
Sed fuerit fortuna iugis habitaſſe latronum
Non lare barbarico rigui mutatus in ipſos,
Inter quos habui ſocia feritate colonos,

Non recipit mens pura malum, neq; leuibus hærent
Inſperſæ fibris maculæ, ſi Vaſcone ſaltu
Quiſquis agit purus ſceleris uitam inter
Nulla ab inhumano morum contagia ducit
Hoſpite, ſed mihi cur ſit ab illo nomine crimen
Qui diuerſa colo, ut colui, loca iuncta ſuperbis
Vrbibus, & lætis hominum celeberrima cultis
Ac ſi Vaſconicis mihi uita fuiſſet in oris,
Cur non more meo potius formata ferinos
Poneret in noſtros migrans gens barbara ritus.
Nam quod in euerſis habitacula ponis Hiberis
Vrbibus, & deſerta tuo iacis oppida uerſu,
Montanamq; mihi Calagorrim, & Bilbilim acutis
Pendentem ſcopulis, collemq; iacentis Ilerdæ
Exprobras, uelut his habitem laris exul & urbis.
Extra hominum tecta atq; uias, an credis Hiberæ
Has telluris opes Hiſpani neſcius orbis?
Quo grauis ille poli ſub pondere conſtitit Atlas,
Vltima nunc eius mons portio, metaq; terret,
Diſcludit bimarem, qui celſo uertice Calpem
Bilbilis hic tantum Calagorris Ilerda notatur,
Cæſarea eſt Auguſta, cui Barcinnus amœna
Et capite inſigni deſpectans Tarracho pontum.
Quid numerem egregias terris, & mœnibus urbes?
Quas geminum felix Hiſpania tendit in æquor
Qua Betis Oceanum, Tyrrhenumq; auget Hiberus,
Lataq; diſtantis pelagi diuortia complet
Orbe ſuo finem ponens in limite mundi.
An tibi me domine in luſtris ſi ſcribere ſit mens,
Qua regione habites placeat reticere nitentem,

Burdigalam? & piceos malim deſcribere Boios,
Cumq; Maroialicas tua proteris otia thermis,
Inter & umbroſos donas tibi uiuere Lucas,
Læta locis, & mira colens habitacula tectis.
Nigrantes'ne caſas, & texta mapalia culmo
Dignaq; pellitis habitas deſerta Bigerris?
Quiq; ſuperba tuæ contemnis mœnia Romæ
Conſul arenoſas non dedignate uaſatas,
Vel quia Pictonicis tibi fertile rus uiret aruis.
Rara unum Auſonias heu deueniſſe curules
Conquerar, & trabeam ueteri ſordeſcere fano.
Quæ tamen Auguſtæ Latialis in urbe Quirini
Cæſareas inter parili titulo palmatas.
Fulgent natiuo longe uenerabilis auro.
Florentem retinens meriti uiuacis honorem
Aut cum Lucani retineris culmine fundi.
Aemula Romuleis habitans faſtigia tectis
Materia præbente loco, qui proxima ſignat.
In Collatini diceris degere uico,
Multa iocis pateant, liceat quoq; ludere factis,
Sed lingua mulcente grauem interlidere dentem,
Ludere blanditijs urentibus, & male dulces
Fermentare iocos Satyræ mordacis aceto,
Sæpe poetarum, nunquam decet eſſe parentum.
Nanq; fides, pietaſq; petunt, ut quod male nectens
Inſinuat caſtis fama auribus hoc bona noti
Mens patris affigi, fixumq; hæreſcere cordi
Non ſinat & uulgus ſæuo rumore malignum
Ante habitos mores non ſemper flectere uitam
Crimen habet, nanq; eſt laudi beneuertere, cum me

Immutatum audis ſtudium officiumq; require
Si prauo rectum, ſi relligioſa profanis,
Luxuriæ parcum, turpi mutatur honeſtum.
Segnis iners obſcurus ago, miſerere ſodalis
In mala peruerſi, blandum licet ira parentem
Exciret lapſum, ut rectis inſtauret amicum
Moribus, & monitu reparet meliora ſeuero.
At ſi forte itidem, quod legi, & quod ſequor audis,
Corda pio uouiſſe Deo, uenerabile Chriſti
Imperium docili pro credulitate loquentes.
Perſuaſumq; tenens monitis æterna parari
Præmia mortali damnis præſentibus empta,
Non reor hoc ſancto ſic diſplicuiſſe parenti
Mentis ut errorem credat ſic uiuere Chriſto.

DECII MAGNI AVSONII AD DRE*panium Pacatum Proconſulem De Ludo Septem Sapientum.*

Cnoſcenda iſtæc, an cognoſcenda rearis
a *Attento Drepani perlege iudicio.*
Aequanimus fiam te iudice, ſiue legenda,
Siue tegenda putes carmina, quæ dedimus.
Nam primum eſt meruiſſe tuum Pacate fauorem,
Proxima defenſi cura pudoris erit.
Poſſem ego cenſuram lectoris ferre ſeueri,
Et poſſum modica laude placere mihi.
Nouit equus plauſæ ſonitum ceruicis amare,
Nouit & intrepidus uerbera lenta pati.
Mæonio qualem cultum quæſiuit Homero

Cenſor Ariſtarchus,normaq; Zenodoti.
Pone obelos igitur ſpuriorum ſtigmata uatum,
Palmas non culpas eſſe putabo meas.
Et correcta magis,quàm condemnata uocabo,
Apponet docti quæ mihi lima uiri.
Interea arbitrij ſubiturus pondera tanti
Optabo,ut placeam,ſi minus,ut taceam.

PROLOGVS.

Septem ſapientes nomen quibus iſtud dedit
Superior ætas,nec ſecura ſuſtulit,
Hodieq; in hortis paliati prodeunt,
Quid erubeſcis tu togate Romule?
Scænam ꝙ introibunt tam clari uiri?
Nobis pudendum hoc non & Atticis quoq;,
Quibus theatrum curiæ præbet uicem.
Noſtris negotijs ſua loca ſortito data,
Campus comitijs,ut conſcriptis curia,
Forum atq; roſtris ſeparatis ciuibus.
Vna eſt Athenis,atq; in omni Græcia
Ad conſulendum publici ſedes loci,
Quam in urbe noſtra ſerò luxus condidit.
Aedilis olim ſcænam tabulatam dabat
Subito excitatam nulla mole ſaxea,
Murena ſic & Gallius,nota eloquar,
Poſtq̃ potentes nec uerentes ſumptum,
Nomen perenne crediderunt,ſi ſemel
Conſtructa moles ſaxeo fundamine
In omne tempus conderet ludis locum,

Cuneata creuit hæc theatri immanitas.
Pompeius hanc & Balbus, & Cæſar dedit
Octauianus, concertantes ſumptibus.
Sed quid ego iſtæc? non hac cauſa huc prodij,
Vt expedirem quis theatra, quis forum,
Quis condidiſſet primas partes mœnium,
Sed ut uerendos dijsq; laudatos uiros
Progrederer agere quid uellent ſibi,
Pronuntiare ſuas ſolent ſententias,
Quas quiſq; prouidentium anteuerterit.
Satis profectò quæ ſint, ſed ſi memoria
Rebus uetuſtis claudit, ueniet Ludius
Ediſſerator harum, quas teneo minus.

LVDIVS.

Delphis Solonem ſcripſe fama eſt Atticum
γνῶθι σεαυτὸν, quod latinum eſt, Noſce te.
Multi hoc Laconis eſſe Chilonis putant.
Spartane Chilon ſit tuum nec'ne ambigunt.
Quod introfertur τέλος ὁρᾶν μακροῦ βίου,
Finem intueri longæ uitæ quo iubet,
Multi hoc Solonem dixe Crœſo exiſtimant.
Et Pittacum dixiſſe fama eſt Lesbium
Καιρὸν γνῶθι. Quod tempus ut noris iubet.
Sed καιρὸς iſte tempeſtiuum tempus eſt.
Bias Prieneus dixit, οἱ πλεῖστοι κακοί.
Quod eſt latinum, Plures hominum ſunt mali.
Sed imperitos ſcito, quos dixit malos.
Μελέτη τὸ πᾶν Periandri eſt Corinthij,
Meditationem eſſe totum, qui putat.
ἄριστον μέτρον eſſe dicat Lydius

Cleobulus

Cleobulus. hoc eſt, Optimus cunctis modus.
Thales ἔγγυα παρὰ δ' ἄτα protulit.
Spondere qui nos, noxa quod præſto, eſt uetat.
Hæc nos monere fœnerati non placet
Dixere quidam. Legifer uenit Solon.

SOLON.

De more græco prodeo in ſcenam Solon,
Septem Sapientum fama cui palmam dedit.
Sed fama non eſt iudicij ſeueritas,
Neq; eſſe me primum, ueſtrum unum exiſtimo.
Aequalitas quod ordinem neſcit pati.
Recte olim ineptum Delphicus luſit Deus
Quærentem quis nam primus ſapientum foret.
Vt in orbe tereti nomen inſertum incideret
Ne primus eſſet, ne uel imus quiſpiam,
Eorum è medio prodeo gyro Solon.
Vt quod dixiſſe Crœſo regi exiſtimor,
Id omnis hominum ſecta ſibi dictum putet,
Græce coactum eſt, τέλος ὁρᾶν μακροῦ βίου,
Quod longius fit, ſi latine ediſſeras,
Spectare uitæ iubeo cunctos terminum,
Proinde miſeros aut beatos dicier,
Euenta quod ſunt ſemper ancipiti ſtatu,
Id adeo ſic eſt, ſi queam, paucis loquor,
Rex an Tyrannus, Lydiæ Crœſus fuit,
Is diues & beatus inſanum in modum
Lateribus aureis templa qui diuis dabat,
Is me euocauit, uenio dicto obediens

Meliore ut uti rege poſſint Lydij,
Rogat beatum, prodeam, ſiquem nouerim.
Telena dico ciuem non ignobilem,
Pro patria pugnans iſte uitam obiecerat,
Deſpexit Alium quærit, Inueni Aglaum,
Fines agelli proprij nunquam excesſerat.
At ille ridens, Quo deinde me ponis loco,
Beatus orbe toto qui ſolus uocor?
Spectandum dico terminum uitæ prius,
Tum iudicandum, ſi manet felicitas,
Dictum moleſte Crœſus accepit. ego
Relinquo regem, bellum ille in Perſas parat,
Profectus & deuictus & regi deditus.
At ille captus, funeris ipſe inſtar ſui
Quin flamma totum ſe per ambitum dabat,
Voluens in altum fumidos aer globos.
At penè ſero Crœſus ingenti ſono
O' uere uates inquit, ô Solon Solon,
Clamore magno ter Solonem nuncupat.
Qua uoce Cyrus motus extingui iubet
Gyrum per omnem, & deſtrui ardentem pyram,
Et commodum profuſus imber nubibus
Repreſſit ignem. Crœſus ad regem ilico
Per miniſtrorum ducitur lectam manum.
Interrogatus quæ in Solonem diceret,
Et quam ciendi cauſam haberet nominis,
Seriem per omnem cuncta regi ediſſerit.
Miſeratur ille, uimq; fortunæ uidens
Laudat Solonem, Crœſum in amicos habet,
Vinctumq; pedicis aureis ſecum iubet

Reliquum quod eſſet uitæ totum degeret.
Ego duorum regum teſtimonio
Laudatus & probatus ambobus fui.
Quodq; uni dictum eſt, quiſq; ſibi dictum putat.
Ego iam peregi qua de cauſa huc prodij.
Venit ecce Chilon, uos Valete & Plaudite.

CHILON.

Lumbi ſedendo, oculiq; ſpectando dolent,
Manendo Solonem quoad ſeſe recipiat,
Quàm pauca quàm diu loquuntur Attici.
Vnam trecentis uerſibus ſententiam
Tandem peregit, meq; reſpectans abijt.
Spartanus ego ſum Chilon, qui nunc prodeo,
Breuitate nota, qua Lacones uſi ſunt.
Commendo noſtrum γνῶθι σεαυτὸν, Noſce te
Quod in columna iam tenetur Delphica,
Labor moleſtus iſte, fructu eſt optimo:
Quid ferre poſſis, quid'ue non dinoſcere,
Noctu diuq; quæ geras, quæ geſſeris
Ad uſq; puncti tenuis inſtar quærere
Officia cuncta pudor, honor, conſtantia,
In hæc & illa ſpreta nobis gloria.
Dixi, Valete memores, Plauſum non moror.

CLEOBVLVS.

Cleobulus ego ſum paruæ ciuis inſulæ,
Magnæ ſed author quam cluo ſententiæ,
ἄριστον μέτρον quem dixiſſe exiſtimant.
Interpretare. Tu qui orcheſtræ maximus
Gradibus propinquis in quattuordecim ſedes

ἄριστον μέτρον an ſit optimus modus
Dic, Admuiſti, gratiam habeo, perſequar.
Per ordinem dixiſſe ex iſto loco
Afer poeta uidetur nequid nimis,
Et ut uidetur, μάλιστ' ἄγαν huc pertinet.
Vterq; ſenſus Italus ſeu Dorius,
Fandi tacendiq́; & cibi & ſomni modus.
Beneficiorum, gratiarum, iniuriæ,
Studij, laborum, uita in omni quicquid eſt
Iſtum requirit optimæ pauſæ modum
Dixi. Recedam ut ſit modus. Venit Thales.

Thales.

Mileſius Thales ſum, Aquam qui principem
Rebus creandis dixi, ut uates Pindarus.
Dedere piſcatores extractum mari
(Nanq; hi iubente Delio me legerant,
Cuiq́; munus hoc ſapienti miſerant,)
Ego recuſans non recepi, ſed dedi
Ferendum ad alios, quos priores crederem.
Dein per omnes ſeptem ſapientes uiros
Miſſum ac remiſſum rurſus ad me deferunt.
Ego receptum conſecraui Apollini.
Nam ſi ſapientem deligi Phœbus iubet,
Non hominem quenq̃, ſed Deum credi decet,
Is qui ego ſum; Cauſa ſed in ſcænam fuit
Mihi prodeundi, quæ duobus anta me
Aſſertor ut ſententiæ fierem meæ,
Ea diſplicebit, non tamen prudentibus.

Quos docuit uſus & peritos reddidit
ἔγγυα παρασατην ecce dicimus.
Latinum id eſt. Sponte noxa præſto tibi eſt.
Per mille poſſum currere exempla, ut probem
Prædes uadesq; pœnitudinis reos.
Sed nolo quenq̃ nominatim dicere.
Sibi quiſq; ueſtrum dicat & ſecum putet,
Spondere quantis fuerit & damno & malo.
Gratum hoc officium maneat ambobus tamen,
Pars plaudite ergo, pars offenſi explaudite.
Bias Pricneus dixi, οἱ πλεῖστοι κακοί.
Latine dictum ſuſpicor, Plures mali.
Dixiſſe nollem, ueritas odium parit,
Malos ſed imperitos dixi & barbaros,
Qui ius & æquum & ſacros mores negligunt.
Nam populus iſte, quo theatrum cingitur,
Totus bonorum eſt, hoſtium tellus habet,
Dixiſſe quos me creditis plures malos.
Sed nemo quiſquam tam malus iudex fuat,
Qui non Bonorum partibus ſe copulet,
Siue ille uere eſt, ſeu bonus dici ſtudet,
Iam fugit illum inuiſum nomen mali,
Abeo, ualete, & plaudite Plures boni.

PITTACVS.

Mitylena oriundus Pittacus ſum Leſbius,
γίγνωσκε καιρὸν qui dixit ſententiam.
Sed iſte καιρὸς, Tempus ut noris monet.
Et eſſe καιρὸν Tempeſtiuum quod uocant.

Romana ſic eſt uox ueni in tempore,
Veſter quoq; ire comicus. Terentius
Rerum omnium primum eſſe tempus autumat,
Ad Antiphilam, quo uenerat ſeruus Dromo
Nullo impeditam temporis ſeruans uicem.
Reputate cuncti quotus offenſam incidat,
Spectata cui non fuerit opportunitas.
Tempus me abire, ne moleſtus, Plaudite.

PERIANDER.

Ephyra creatus huc Periander prodeo,
Μελέτη τὸ πᾶν qui dixi, & dictum probo.
Meditationem id eſſe, recte quod geras.
Is quippe ſolus rei gerendæ eſt efficax,
Meditatur omne qui prius negotium.
Aduerſa rerum, uel ſecunda prædicat
Meditanda cunctis comicus Terentius,
Locare ſedes, bellum gerere, aut ponere
Magnas, mediocrésq; res etiam, paruas quoque
Agere uolentem ſemper meditari decet.
Nam ſegniores omnes inceptis nouis
Meditatio ſi rei gerendæ defuit,
Nihil eſt, quod ampliorem curam poſtulet,
Quàm cogitare, quid gerendum ſit, dehinc
Incogitantes ſors non conſilium regit.
Sed ego me ad partes iam recipio. Plaudite,
Meditari ut ueſtram rem curetis publicam.

DECII MAGNI AVSONII CATALOGVS VRBIVM NOBILIVM.

De Roma, Conſtantinopoli, & Carthagine.

Prima urbes inter Diuũ domus aurea Roma.
Conſtantinopoli aſſurgit Carthago, priori
Non toto ceſſura gradu, quia tertia dici
Faſtidit, non auſa locum ſperare ſecundum,
Qui fuit ambarum uetus. hanc opulentia præfert,
Hanc fortuna recens. fuit hæc, ſubit iſta, nouisq;
Excellens meritis ueterem perſtrinxit honorem.
Et Conſtantino concedere cogit Eliſſam.
Accuſat Carthago Deos iam plena pudoris
Nunc quoq; ſi cedat Romam uix paſſa priorem.
Componat ueſtros fortuna antiqua tumores,
Ite pares tandem memores, quod numine Diuũm
Auguſtas mutaſtis opes, & nomina, tu cum
Byzantina Ligos, tu Punica Byrſa fuiſti.

DE ANTIOCHIA, ET ALEXANDRIA.

Tertia Phœbeæ lauri domus Antiochia,
Vellet Alexandriæ ſi quarta colonia poni.
Ambarum locus unus, & has furor ambitionis
In certamen agit, uitiorum turbida uulgo
Vtraq;, & amentis populi male ſana tumultu,

Hæc Nilo munita quod eſt, penitusq́; repoſtis
Inſinuata locis fœcunda, ſituq; ſuperbit,
Illa quod infidis opponitur æmula Perſis.
Et uos ite pares, Macedumq́; attollite nomen,
Magnus Alexander te condidit, illa Seleucum
Nuncupat, ingenitus cuius fuit anchora ſignum.
Qualis inuſta ſolet generis nota certa per omnem
Nam ſobolis ſeriem natiua cucurrit imago.

DE TREVERI.

Armipotens dudum celebrari Gallia geſtis
Treuericæq; urbis ſolium, quæ proxima Rheno
Pacis, ut in mediæ gremio ſecura quieſcit.
Imperijq; uiros quod alit, quod ueſtit, & armat.
Lata per extentum procurrunt mœnia collem,
Largus tranquillo perlabitur amne Moſella
Longinqua Omnigenæ uectans commertia terræ.

DE MEDIOLANO.

Et Mediolani mira omnia copia rerum,
Innumeræ, cultæq; domus, facunda uirorum
Ingenia, antiqui mores, tum duplice muro
Amplificata loci ſpecies, populiq; uoluptas
Circus, & incluſi moles cuneata Theatri.
Templa, palatinæq; arces, opulensq; moneta,
Et regio Herculei celebris ſub honore lauacri.
Cunctaq; marmoreis ornata periſtyla ſignis,
Mœniaq; in ualli formam circundata limbo.

Omnia quæ magnis operum uelut æmula formis
Excellunt, nec iuncta premit uicinia Romæ.

DE CAPVA.

Nec Capuam pelago, cultu, penu'q; potentem
Delitijs, opibus, fama'q; priore ſilebo,
Fortuna uariante uices, quæ freta ſecundis
Neſciuit ſeruare modum. nunc ſubdita Romæ
Aemula num fidei memor, aut infida ſenatum
Sperneret, an coleret dubitans ſperare curules
Campanis auſa auſpicijs, uno'q; ſuorum
Conſule, ut imperium diuiſi attolleret orbis?
Quin etiam rerum dominam, Latij'q; parentem
Appetijt bello ducibus non freta togatis,
Annibalis iurata armis, decepta'q; in hoſtis
Seruitium demens ſpecie tranſiuit herili:
Mox ut in occaſum uitijs communibus acti
Corruerent Pœni luxu Campania fiſſo.
Heu nunquam ſtabilem ſortita ſuperbia ſedem.
Illa potens, opibus'q; ualens Roma altera quondam
Comere quæ paribus potuit faſtigia conis
Octauum reiecta locum uix pone tuetur.

DE AQVILEIA.

Non erat iſte locus merito tamen aucta recenti
Nona inter claras Aquileia cieberis urbes,
Iſta'q; ad Illyricos obiecta colonia montes
Mœnibus & portu celeberrima. ſed magis illud

Eminet, extremo quod te ſub tempore legit,
Soluerit exacto cui iuſta piacula bello
Maximus armigeri quondam ſub nomine lixæ.
Felix quæ tanti ſpectatrix læta triumphi
Puniſti Auſonio Rutupinum marte latronem,

DE VIENNA.

Prode duplex Arelas, quam Narbo Martius, & quam
Accolit alpinis opulenta Vienna colonis.
Præcipitis Rhodani ſic interciſa fluentis
Vt mediam facias nauali ponte plateam,
Per quem Romani commertia ſuſcipis orbis,
Nec cohibes, populosq; alios, & mœnia ditas.
Gallia quæ fruitur, gremioq; Aquitania lato.

DE EMERITA, ET TARRACHONE.

Iure mihi poſt has memorabere nomen Iberum,
Emerita, æquoreus quam præterlabitur amnis,
Submittit cui tota ſuos Hiſpania faſces.
Corduba non, non arce potens tibi Tarracho certat,
Quæq; ſinu pelagi iactat ſe Brachara diues.

DE ATHENIS.

Nunc & terrigenis patribus memoremus Athenas,
Pallados & Coſſi quondam certaminis arcem,
Paciferæ primum cui contigit arbor oliuæ,
Atticæ facundæ cuius mera gloria linguæ,

Vnde per Ioniæ populos, & nomen Achæum
Verſa Graia manus centum ſe fudit in urbes.

DE CATHINA, ET SYRACVSIS.

Quis Cathinam ſileat? quis quadruplices Syracuſas?
Hanc ambuſtorum fratrum pietate celebrem.
Illam complexam miracula fontis & amnis,
Quà maris Ionij ſubter uada ſalſa meantes
Conſociat dulces placita ſibi ſede liquores
Incorruptarum miſcentes oſcula aquarum.

DE THOLOSA.

Non unquam altricem noſtri reticebo Tholoſam
Coctilibus muris quos circuit ambitus ingens.
Perq; latus pulchro perlabitur amne Garumna,
Innumeris cultam populis confinia propter
Ninguida Pyrrhenes, & pinea Gebennarum
Inter Aquitanas gentes, & nomen Iberum.
Quæ modo quadruplices ex ſe cum effuderit urbes,
Non ulla exhauſtæ ſentit diſpendia plebis,
Quos genuit cunctos gremio complexa colonos.

DE NARBONA.

Nec tu Martie Narbo ſilebere, nomine cuius
Fuſa per immenſum quondam prouincia regnum
Obtinuit multos dominandi iure colonos,
Inſinuant qua ſe graijs Allobroges oris.

Excluduntq; Italos Alpina cacumina fines,
Qua Pyræneis niuibus dirimuntur Hiberi.
Interiusq; premunt Aquitanica rura Gebennæ,
Vſq; in Teutoſagos, pana quæ nomina Belgas
Totum Narbo fuit, tu Gallia prima togati
Nominis attollis Latio Proconſule faſces.
Quis memoret, portusq; tuos? montesq; lacusq;?
Quis populos uario diſcrimine ueſtis & oris,
Quodq; tibi quondam uario de marmore templum
Tantæ molis erat, quantam non ſperneret olim
Tarquinius Getulus item poſtremus, & ille
Aurea qui ſtatuit capitoli culmina Cæſar.
Te maris Eoi merces, & Hiberica ditant
Aequora, te claſſes Libyci, Siculiq; profundi,
Et quicquid uario per flumina, per freta curſu
Aduehitur, toto tibi nauigat orbe Cataplus.

DE BVRDEGALA, EX QVA FVIT AVSONIVS.

Impia iandudum condemno ſilentia, quod te
O patria inſignem baccho, fluuijsq;, uirisq;,
Moribus, ingenijsq; hominum, procerumq; ſenatu,
Non inter primas memorem quaſi conſcius urbis
Exiguæ immerito. domus eſt glacialis in imo.
Burdegala eſt natale ſolum, clementia cœli
Mitis ubi, & riguæ larga indulgentia terræ,
Ver longum, brumæq; breues, iuga frondea ſubſunt,
Feruent æquoreos imitata fluenta meatus,
Quadrua murorum ſpecies, ſic turribus altis

Ardua,ut aërias intrent faſtigia nubes,
Diſpoſitu,latas nomen ſeruare plateas.
Tum reſpondentes directa in compita portas,
Per mediumq; urbis fontani fluminis alueum
Quem pater oceanus refluo cum impleuerit æſtu,
Adlabi totum ſpectabis claſſibus æquor.
Quid memorem pario contectum marmore fontem?
Euripi feruere freto?quanta unda profundi?
Quantus in amne tumor,quanto ruit agmine præceps
Margine contenti biſſena per hoſtia curſus.
Hunc cuperes rex Mede tuis coniungere caſtris,
Flumina conſumpto cum defecere meatu.
Huius fontis aquas peregrinas ferre per urbes
Vnum per cunctas ſolitus portare Choaſpen.
Salue fons ignote ortu,ſacer,alme,perennis,
Vitree,glauce,profunde,ſonore,illimis,opace,
Salue urbis Genius medico potabilis hauſtu.
Diuona Celtarum lingua fons addite Diuis.
Non Aponus potu,uitrea non luce Nemauſus
Purior,æquoreo non plenior amne Timauus,
Hic labor extremus celebres collegerit urbes
Vtq; caput mundi Roma inclyta,ſic capite iſto
Burdegala ancipiti confirmet uertice ſedem.
Hæc patria eſt,patrias ſed Roma ſuperuenit omnes.
Diligo Burdegalam,Romam colo,ciuis in illa,
Conſul in ambabus,cunæ hic,ibi ſella curulis.

Queritur de ſtatu Reipublicæ & temporibus Domitiani.

Vſa qbus numeris Heroas et arma frequẽtas
m Fabellam permitte mihi detexere paucis,
Nam tibi ſeceſſit tecum penetrale retractans
Conſilium, quare nec carmine curro phaleuco,
Nec trimetro iambo, nec qui pede fractus eodem
Fortiter iraſci diſcat duce Clazomenio.
Cætera quinetiam quo deniq; millia luſi,
Primáq; Romanos docui contendere Graijs,
Et ſalibus uariare nouis conſtanter omitto.
Téq;, quibus princeps & facundiſſima calles,
Aggredior, precibus deſcende clientis, & audi.
Dic mihi Calliope, quid nam pater ille deorum
Cogitat, an terras, & patria ſæcula mutat?
Quásq; dedit quondam morientibus, eripit artes,
Noſq; iubet tacitos etiam rationis egenos.
Quid reputemus enim, duo ſunt, quibus extulit ingens
Roma caput, uirtus belli, & ſapientia pacis,
Sed uirtus agitata domi, & ſocialibus armis.
Non aliter primo q̃ cum ſurreximus æuo
Glandibus, & puræ rurſus procurrere lymphæ.
An reliquas terras conſeruat amicus & urbes.
Sed genus Auſonium Romulíq; exturbat alumnos
In freta Siciniæ, & Carthaginis exilit arces,
Cæteráq; imperia, & totum ſimul abſtulit orbem.
Deinde uelut ſtudio uictor qui ſolus Achæo
Languet, & immota ſecum uirtute ſeceſſit.
Sic itidem Romana manus contendere poſtquam

Deſitit & pacem longis frenauit habenis,
Ipſa domi leges & Graia inuenta retractans
Omnia bellorum terra quæſita mariq;
Præmia conſilio & molli ratione regebat,
Stabat in his, neq; enim poterat conſtare ſine ipſis,
Aut fruſtrà uxori mendaxq́; Dieſpiter olim,
Imperium ſine fine dedi, dixiſſe probatur.
Nunc igitur qui res Romanas inferat inter
Non tabe, ſed tergo prolapſus & ingluuie albus
Et ſtudia & ſapiens hominum nomenq́; genusq;
Omnia abire foras, atq; urbe excedere iuſſit.
Quid facimus Graios hominumq́; relinquimus urbes
Vt Romana foret magis his inſtructa magiſtris.
Non capitolino ueluti turbante Camillo
Enſibus, & trutina Galli fugere relicta,
Sic noſtri palare ſenes dicuntur & ipſi
Vt ferale ſuo ſonus extirpare libellos.
Ergo Numantinas Libycasq́; errauit in iſto
Scipio, qui Rhodio creuit formante magiſtro.
Cæteraq́; illà manus bello fœcunda ſecundo,
Quos inter priſca ſententia Dia Catonis
Scire deos magni feciſſet, utrum'ne ſecundis
An magis aduerſis ſtaret Romana propago,
Scilicet aduerſis, nam cum defendier armis
Suadet amor patriæ, & captiua penatibus uxor,
Conuenit ut ueſpis, quarum domus arce Monetæ
Turba tegens ſtrictis per lutea corpora telis.
Aſt ubi apes ſecura redit oblita fauorum
Plebs fraterq́; unà ſomno moriuntur obeſo.
Romulidarum igitur longa & grauis exitium pax.

Hac fabella modo pauſam faciat optima·poſthac
Muſa uelim moneas,ſine qua mihi nulla uoluptas
Viuere,uti quondam Smyrnalibus peribat
Nunc itidem migrare uelit uel deniq; quiduis
Vt dea quære aliud,tantum Romana Caleno
Mœnia iucundos pariterq; auerte Sabinos,
Hæc ego tum paucis dea me dignarier infit
Pone metus æquos cultrix mea ſumma tyranno
Hæc inſtant odia & noſtro periturus honore eſt,
Nam laureta Numæ fonteſq; habitamus eoſdem
Et comite Aegeria ridemus inania cœpta
Viue uale,manet hunc pulchrum tua fama dolorem,
Muſarum ſpondet chorus,& Romanus Apollo.

AVSONII EPIGRAMMATA

In Furippum.

Pars te Furippum uocitat,pars uera Furippum,
Altera producens,altera corripiens,
Elige utrum malis,aut tende,aut corripe,nomen
Conueniet qua uis fur furioſe tibi.

Ex Sepulchro Latinæ Viæ.

Non nomen,non quo genitus,non unde quid egi
Mutus in æternum ſum cinis,oſſa,nihil.
Nec ſum,nec fueram genitus,tamen e nihilo ſum,
Mitte nec exprobres ſingula,talis eris.

Epicuri Opinio.

Quid eſt beatum,morte & æternum carens
Nec ſibi parit negotium,nec alteri.

De uarietate

De uarietate Fortunæ.

Theſauro inuento, qui limina mortis inibat,
Liquit ouans laqueum, quo periturus erat.
At qui, quod terræ abdiderat, non repperit aurum,
Quem laqueum inuenit nexuit, & perijt.

De Homine pigro.

Sanus piger febriente multo eſt nequior,
Potat duplum, dapesq; duplices deuorat.

In Didonis imaginem ex græco quatuor ultima carmina huius Epigrammatis non habentur in græco codice.

Illa ego ſum Dido, uultu quam conſpicis hoſpes,
Aſſimulata modis pulchraq; mirificas.
Talis eram, ſed nō, Maro quam mihi finxit, erat mens,
Vita nec inceſtis læta cupidinibus.
Nanq; nec Aeneas uidit me Troius unquam,
Nec Libyam aduenit claſſibus Iliacis.
Sed furias fugiens, atq; arma procacis Iarbæ
Seruaui fateor, morte pudicitiam,
Pectore transfixo caſtos quod pertulit enſes,
Non furor aut læſos crudus amore dolor.
Sic cecidiſſe iuuat. uixi ſine uulnere famæ,
Vlta uirum, poſitis mœnibus oppetij.
Inuida cur in me ſtimulaſti muſa Maronem,
Fingeret ut noſtræ damna pudicitiæ?
Vos magis hiſtoricis lectores credite de me,
Quam qui furta deum concubitusq; canunt.
Falſidici uates temerant qui carmine uerum

Humanisq; deos aſſimulant uitijs.

De Amiſſa Puella.

Tres fuerant Charites, ſed dum mea Leſbia uixit,
Quattuor, at perijt, tres numerantur item.

In Fauſtulum ſtaturæ breuis Anaprobini.

Fauſtulus inſidens Formicæ ut magno Elephanto
Decidit, & terræ terga ſupina dedit.
Moxq; idem ad mortem eſt multatus calcibus eius,
Perditus ut poſſet uix retinere animam.
Vix tamen eſt fatus, quid rides improbe liber,
Quod cecidi? cecidit non aliter Phaëthon.

In Medeæ Imaginem.

Medeam uellet cum pingere Timomachi mens
Voluentem in natos crudum animo facinus.
Immanem exhauſit rerum in diuerſa laborem,
Fingeret affectum matris ut ambiguum.
Ira ſubeſt lachrymis, miſeratio non caret ira,
Alterutrum uideas ut ſit in alterutro.
Cunctantem ſatis eſt, indigna eſt ſanguine mater
Natorum, tua non dextera Timomache.

Aliud in Eandem.

Quis te pictorum ſimulauit peſſima Colchis
In natos crudum uoluere mente nefas?
Vſq; adeo'ne ſitis puerorum haurire cruorem,
Vt ne picta quidem parcere cæde uelis?
Num nam te pellex ſtimulat? Num ne alter Iaſon,
Altera uel Glauce ſunt tibi cauſa necis?
Quin ne picta quidem ſis barbara, uimq; tui mens
Creta tenax cœli concipit immodicam.
Laudo Timomachum, matrem quod pinxit in enſem

Cunctantem prolis ſanguine ne maculet.

In cæcum & claudum ex græco.

Inſidens cæco graditur pede claudus utroq;,
Quo caret alteruter ſumit ab alterutro.
Cæcus nanq; pedes claudo greſſumq; miniſtrat,
At claudus cæco lumina pro pedibus.

Idem.

Ambulat inſidens cæco pede captus utroq;
Atq; alterna ſubit munia debilitas.
Nam cæcus claudo pede commodat, ille uiciſſim
Mutua dat cæco lumina pro pedibus.

In Venerem armatam.

Armatam Pallas Venerem Lacedæmone uiſens
Vis'ne ut iudicium ſic ineamus? ait.
Cui Venus arridens, quid me galeata laceſſis?
Vincere ſi poſſum nuda, quid arma gerens?

De diuite & paupere.

Non eſt diues opum diues, nec pauper inopsq;
Infelix, alio nec magis alter eget.
Diues eget gemmis, Cereali munere pauper.
Sic cum egeant ambo, pauper egens minus eſt.

In Grammaticum.

Felix Grammaticus non eſt, ſed nec fuit unquam
Nec quiſquam eſt felix nomine grammaticus.
Sed ſiquis felix, præter fatum extitit unquam,
Is demum exceſſit grammaticos canonas.

De Penelope.

Intemerata procos & tot ſeruata per annos
Oſcula uix ipſi cognita Telamacho.
Hinc mea uirginitas facibus tibi luſit adultis,

Arſit & inuidia principe uerus amor.
Sæpe ego mentitis tremui noua fœmina ſomnis,
Lapſáq; non merito ſunt mihi uerba ſono.
Et tamen ignoto ſenſi experrecta dolores,
Stratáq; tentaui ſicca pauente manu.
Nam tibi anhelanti ſupremáq; bella mouenti
Paruit indulgens & ſine uoce dolor,
Dente nihil uiolare fero, nihil unguibus auſæ
Fœdera nam tacita pace peregit amor.
Deniq; non auiam tremulo clamore uocaui,
Nec prior obſequio ſerua cucurrit anus.
Ipſe uerecundo tetigi pallore puellas,
Impoſitum teneri faſſa pudoris opus.

De infauſto matrimonio Grammatici.

Arma uirumq; docens, atq; Arma uirumq; peritus,
Non duxi uxorem, ſed magis arma domum.
Nanq; dies totos, totáſq; ex ordine noctes
Litibus oppugnat méq; meumq; larem.
Atq; ut perpetuis dotata à Marte duellis
Arma in me tollit, nec datur ulla quies.
Iamq; repugnanti dedam me, ut deniq; uitem
Iurgia, ob hoc ſolum iurgia quod fugiam.

De Fratribus Thebanis.

Nec Stygijs lucis ineunt ſua fœdera fratres,
Oedipodionide de miſero ab miſeri,
Nanq; etiam ex uno ſurgentes aggere flammæ
In diuerſa ſui diſſiliunt cineres.
Infandos iuuenes, quos nec diſcordia caſſos
Luce, nec in ſemet linquit atrox animus.
Atq; utinam & Thebas quiſſent partirier ipſas,

Regnorum & metus, ut cinerum nebulas.

De Ingratis ex Menandro.

Ingrato homine terra peius nil creat,
Vicinus hoſpes notus, ignotus cliens,
Et ſiqua genera ſunt id ciuium genus,
Siquid petenti promptus opis impertias,
Vt miſereare, gratia aut totum perit.

De Demoſthene.

Diſcere ſi cupias doctus quàm multa licebit
Quæ noſti meditando uelis inoleſcere menti,
Quæ didiciſti aut dum diſcendo abſumere tendas.

De Vxore.

Deformis Vxor cui ſit Ancilla elegans,
Vxorem habere, ſubigere Ancillam uelit.

De Fortunæ uarietate.

Fortuna nunquam ſiſtit in eodem ſtatu,
Semper mouetur, uariat, & mutat uices,
Et ſumma in imum uertit, ac uerſa erigit.

In Stellam

Stella prius ſuperis fulgebas Lucifer, at nunc
Extinctus caſſis lumine Veſper eris.

Ex Menandro.

Reſpuere, ut natus mortalis, diligis & rem
Tanquā immortalis, Sors eſt in utroq; uerenda.

FINIS.

VENETIIS IN AEDIBVS ALDI
ET ANDREAE SOCERI
MENSE NOVEMBRI
M. D. XVII.

a b c d e f g h i k l m n o

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

AL DVS

Digitized by Google

Digitized by Google

[illegible] Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google